

NOVEMBER 1938

Maaret

11

HIND 35 SENTI

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

KEEMILINE PUHASTUS JA
PESUMAJA

„UUENDUS“

TALLINN, TARTU MNT. 17
(REIMANI T.N. NURGAL).

Peseb:

lihtpesu, klantspesu, kardi-
naid jne.

Puhastab:

ülikondi, kleite, mantleid.
kaabusid jne.

Värvib:

ülikondi, kleite, mantleid.

Rätsepa pressimine, ülikon-
dade- ja pesuparandus.

Soovi korral kodunt äratoo-
mine ja koju kätteviimine.

F=ma

Mare Schneider Sin Saarma

Tel. 319-34

ERA

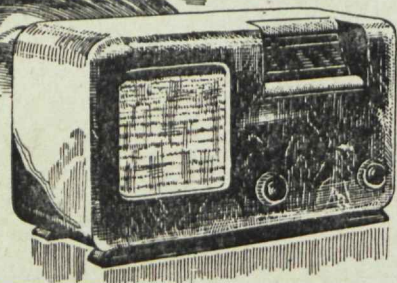
A/S O. Kilgas

Moodsad kleidiriided
ja kaunid siidsukad

ERA

Läbi tuulte ja tormide,
üle vete ning kauguste,
toob kaunid helid koju

RET
raadio

RAADIO-KOOPERATIIV

ESINDUSED KÕIGIS KESKUSTES

KAUPLUSED: TALLINN, S. KARJA 9; TARTU, VÕIDU 11;
PÄRNU, KALEVI 40; RAKVERE, TALLINNA 25; VILJANDI, LOSSI 31.

Rutake „MARETI“ tellimisega
1939. aastaks.

Kiirtellijatel on
kahekordne võimalus
kinkidesaamiseks.

Kiirtellimis hind kr. 3.20 aastas.

Maret

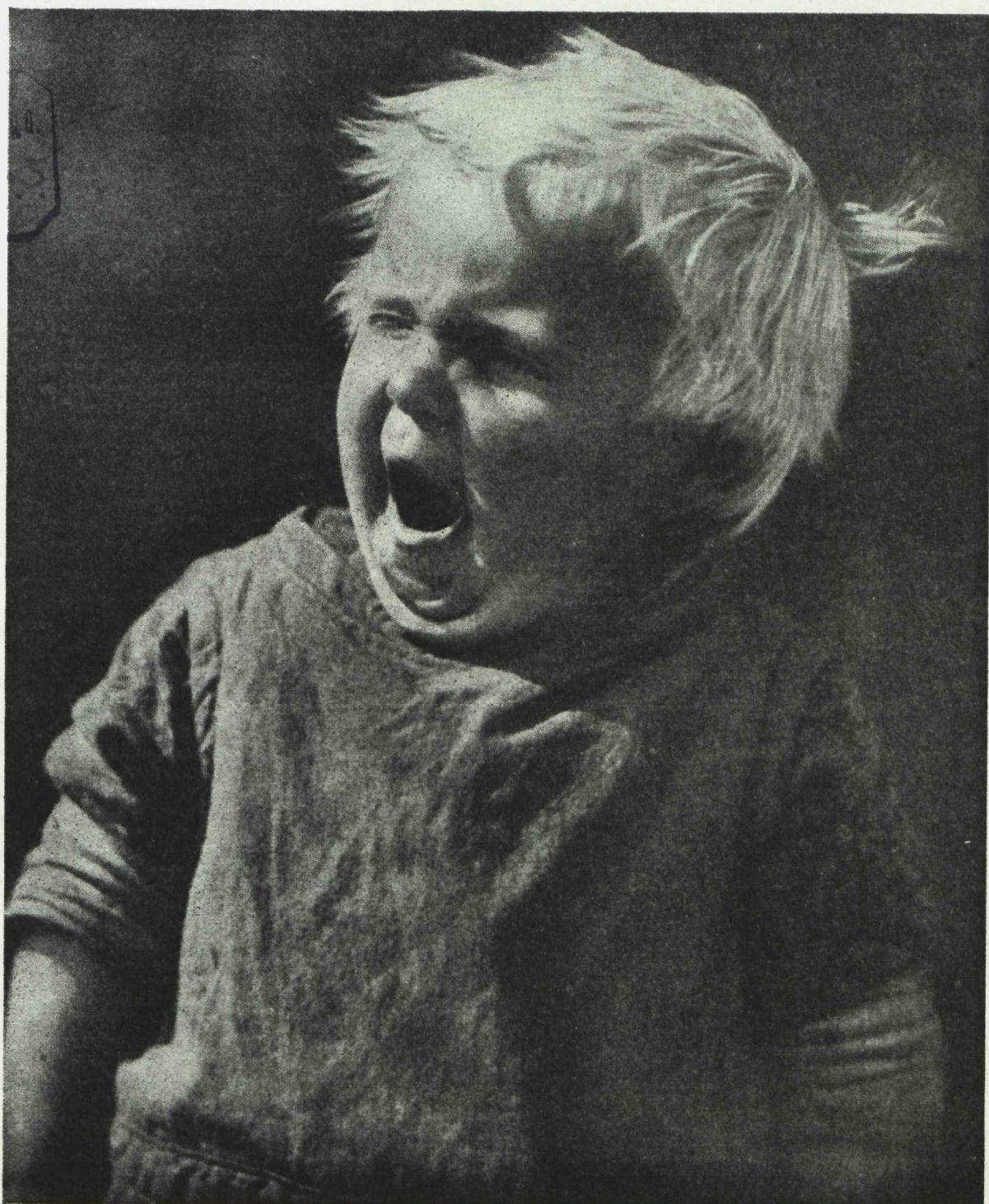
NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 11 (47)

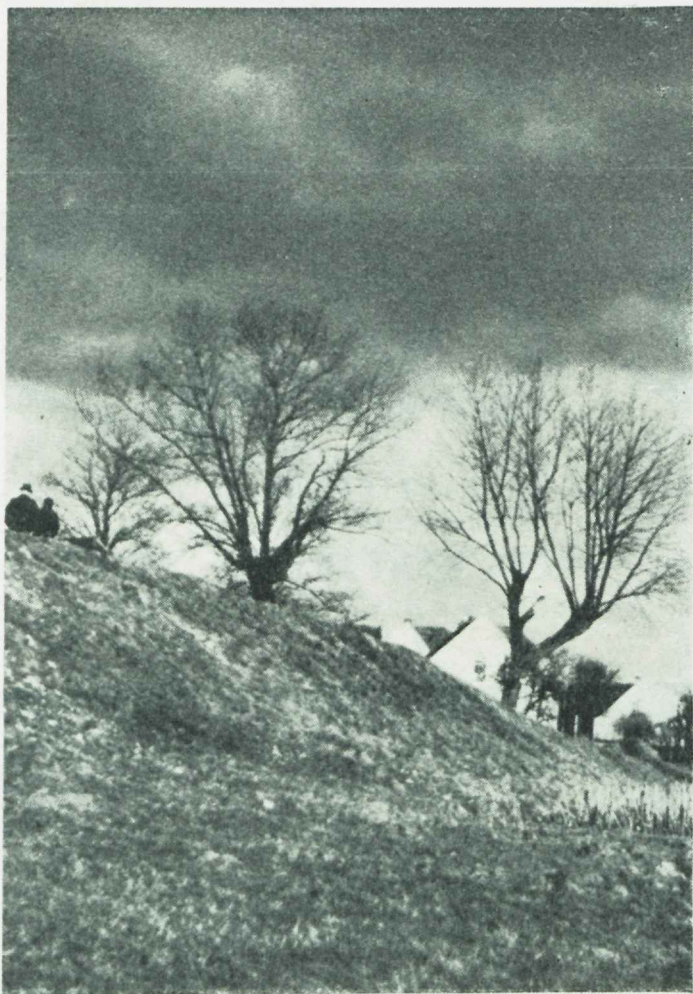
4. AASTAKÄIK

NOVEMBER 1938

TRÜKITUD 35000 EKSEMPL.

*Pärast pikka
tööpäeva*

NOVEMBRIPÄEV

HOMMIK

Tuba täitis hommikune jahedus ja pärnade värske lõhn. Epp ärkas. Uni langes talt nagu vaip. Ta pöördus küljele — siin oli sein, kõrge, sile, puhkevate roosade roosidega.

Ta lamas üksi. Lumivalgetel patjadel lebas ta pea nagu eksootiline õis. Imestunult libisesid ta silmad üle toasviibivate esemete, millised aegamööda olid kaotanud oma võõra ilme. Aknaruloo tagant helkis geraanide sädelevat puna. Maja eest kostis piimavankri plekist rappumist, tänavraudtee kõlinalat. Väljas oli hele päev, saates mõõdukalt oma mahedat valgust läbi roheliste ruloopulkade.

Epp lamas liikumatult, avatud silmadega ja kõrgeletõmatud kulmudega. Aegamisi sai ta kõigest aru. Eilse päeva troostitus tabas teda taas. Meenusid Tooma erutus ja ta teravad sõnad. Ta käed haarasid pea, seinad kasvasid kohutavalt kõrgeks — ja nutt tuli taas, tasa ning peatuseta.

Seinalrippuv vaselõikes madonna oli alandlik, armetu naine. Karjased kannatuse karmid relvakandjad. Elu näis okkalise risustikuna. Õnnelikud need, kes seda ei tea. Üks pisar laskus kõheldes mööda Epu käsivart alla padjale. Kell löi. Siis kostsid jälle vaikusahinad.

Epp ei nutnud enam. Ta mõtiskles. Ta ajus pesitses tume vari nagu sügav õõ. Kuidas saan elada temata? Esmakordselt pärast aastaid olid nad lahus. Ja nüüd mattis teda tuba. Ta nägi end juba sisse pakkivat kõiki neid paljusid pisiasju, millised olid talle armsad. Ta nägi oma ema, tõsisena ja suurena, kelle juurde tahtis sõita. Ta süda oli käristatud ja väikene.

Kas Toomas peaks veel magama?

Ta meenutas aegu, millal nad elasid koos. Need olid sõbralikud pildid. Kerkisid esile õõd, sügavad ja täis õnneüüma, millele järgnesid punakas koidus heledad hommikud.

Siis nägi ta muret ja hoolt, millised kasvasid mäeks, ja nende südameste lõhestumist, mida nad ei suutnud vältida.

Toomas, mõtles Epp, vaene Toomas. Ma pean sinu nüüd jätma, kuna ma olen liiga nõrk, sina aga liiga kange ning valmisolekuta meie armastusele. Ma võtan seljast meie ühise elu nagu hinnalise kleidi, et seda kauem ei muljutaks. Ma lähen, Toomas.

Päris rahulikult lebas nüüd Epp. Geraanid leegitsesid, kell tiksus. Siis tulid teised mõtted, vallutasid ta südame ja tungisid Tooma juurde.

Miks ei võiks meie koos edasi elada lihtsuses ning võtta iga päeva kingina! Väikesed asjad suureks teha ja sirutada käed piskule! Meie põgeneme teineteisest, kuna meie ei taha mäetäit õnne tasuda peotäie valguga. Ja põgeneme — tühjusse.

Veel kaua lamas Epp voodis. Mööbel saavutas valguses juba ümmarust ja pehmust. Varahommik oli lõppenud, uus päev tõusis kuldsest.

Ka Epp tõusis. Ta sammus aeglaselt akna juurde, tõmbas üles roheline kätte ja hingas sügavalt. Päike säras katuste kohal, taevast oli suur ja lai. „Näete, selgus on kõik. Saage heledaks nagu minu valgus ja heatahtlikuks nagu minu naeratus,“ hõiskas hommik.

Kõrvaltoas avas Toomas silmad. Valgus tabas neid valutegevvalt, mispärast ta sulges nad jälle. Ta mõtted kogunesid. Pöördusid tagasi tohutu suurest uneruumist. Valgus muutus pehmemaks. Ta vidutas silmi, vaadates lakka. Lubjatud laes oli must lõhe.

Toomas hüppas istukile. Epp — mõtles ta. Ta juuksed langesid laubale. Ta kuulatas pingutatult. Miski ei liikunud kõrval. Siis tiksus kell läbi seina.

Ta on läinud! Toomas tajus seda. Ta langes tagasi patjadele ja teadis, kui ta nüüd läheb sellest uksest sinna, siis leiab ta sealt kirja: „Armas Toomas!...“ Ja siis oli ta üksi.

Toomas ei liigutanud end. Ta süda kloppis, ta veri ringles, ta mõtles vaid: kuidas suudan elada temata? Järsku tajus ta kõik, mis oli halb ta elus, mida oli valesti teinud — ja kui vähe oli tal julgust. Ta oleks pidanud kandma Epu läbi keerise, millest läbiujumiseks tal endal polnud jõudu. Nüüd oli Epp vajunud. Ja kõrvaltoas lebas kiri.

Mida olen teinud meie elust, mis algas suurepäraselt ja ilusasti! Ma tõrjusin selle lihtsalt raskustesse ja segadustesse, milliseid see ei talunud. Me võinuksime õnnelikud olla. Olen ikka Epu armastanud. Ent ma ehitasin enda ümber müüri, mille tagant Epp ei tundnud mind enam. Kui võiksime taas alata, oleks kõik teisiti. Meie hoiaksime tugevasti teineteist — ja poleks midagi enam peale meie. Toomas vaatas enda ümbrust. Ta oli hädaabinõu ühel diivanil. Ta asjad rippusid toolil. Päike oli juba nendeni jõudnud. Võõrannal sätendas. Ent sein jäi külmaks ja võõraks. Lõhenenud lagi oli kaugel ta kohal. Nii siis mõõduksid nüüd kõik hommikud, sarnaselt tänasega.

Järsku kuuldus kõrvaltoast kahinat. Toomas ehmus. Epp? See oli sõbralik ja usalduslik heli. Nihutati tooli.

Imestudes tõusis Toomas. Ta läks peaaegu pidulikult ukse juurde, see laskis end avada — ja Epp tuli akna juurest talle vastu.

Algul seisid nad liikumatult, siis viskusid nad teineteise embusse. Nende südamed olid koos. Elu oli ilus ja väärisklamist.

„Ma jään sinu juurde,“ ütles Epp.

Ja Toomas ütles: „Armastan sind!“

TINGIMUS

Ühel rõskel novembripäeval purunes Eeriku abieta. Kokkutõmbunult istus Eerik oma töötoas ja vaatas Kadile ning Peetrile, kes tihedalt teineteise kõrval istudes vastasid roidunult, lootusetute silmadega ta kibestunud pilkudele.

Selle võika konverentsi põhjustajaks oli kiri, mille Eerik leidis oma naise mantli taskust. See kiri avas ta silmad. Eerik võitles selle vastu, et mitte lasta sel omapäraselt võidukal Peetril lihtsalt võtta armastatud naist. Tähenab, ta keeldus andmast nõusolekut lahutuseks.

Eerik ägestus, otsis solvavaid sõnu. Kadi vaatas troostitult enda ette. Lõpuks väikisid kõik kolm. Pika pausi järel — vahepeal oli kõvasti pimenenud — hingas Eerik sügavalt.

„Kadi, teen sulle ühe ettepaneku. Nõustun lahutusega — ühel tingimusel.“

Peeter tõusis võistlusvalmilt, haarates vaistlikult Kadi randmest.

„Teie olete vabad, võite abielluda, kui Kadi annab mulle sõna — ja ma tunnen teda, ta peab seda —, et ta aasta pärast pöördub minu juurde tagasi, et veeta minuga neli nädalat, nagu poleks midagi juhtunud. Kas ma pole vastutulelik?“

Kadi hüppas üles ning oli kahe sammuga lülitaja juures. Särav elektrivalgustus lõi toa heledaks.

„Las ma vaatan sind! Kuis näeb õieti välja see, kes lootusetuse ettekäände all teeb küünilisi nalju? Milline sa oled, kes sa ainsa häbematu käeliigutusega rikud teiste elu?“

„Rahustu, Kadi! Pole mõtet tarvitada suuri sõnu. Keda tallatakse, see tallab vastu,“ vastas Eerik, jättes Kadi seisma keset tuba, kuna ise läks ukse juurde. „Avaldasin oma tingimuse. Mõelge selle üle järele! Tulen tunni aja pärast uuesti. Siis tahan kuulda teie vastust.“

Kadi peitis näo kättesse ning oigas. Peeter pani käe ta õlale ja surus oma kahvatu, erutatud näo ta heledatesse juustesse.

„Ära nutsa, Kadi, peame jõudma selgusele, mis peab sündima. Usun, Eerik on hullunud. Ma ei mõista, mida ta tahab.“

„Tõesti? Siis ma ütlen seda sulle! Ta tahab meid varastada, tahab mürgitada meie esimest aastat. Meie ei pea rahu leidma, meie silme ees peab alati seisma see kohutav, järjest lähenev päev, millal pean tagasi minema, selles seisneb ta kättemaks! Ma ei usu, et ta mind veel armastaks pärast kõike seda. Ta tahab kätte maksa, see on kõik!“

Kui Eerik tunni aja pärast oma töötuppa astus, oli see tühi. Ent kirjutuslaual lebas kiri: „Nõustun Sinu arvamatut tingimusega, korralda kõik muu. K.“

*

Juhtus, et Peeter pidi sooritama lühikese ärireisu Hiina. Kairos said nad teate toimunud lahutusest. Kaheksa päeva pärast abiellusid nad. Kunagi ei rääkinud nad sõnagi Eeriku tingimusest. Näis, nagu ei mõtlekski nad sellele.

Nad veetsid unustamatuid nädalaid laeval, mis läbis India ookeani. Ja siis päevad Hongkongis, milline on eurooplasele tulvil suurepäraseid üllatusi. Muinasjutuline Shanghai, Peking, mõõtmatu Hiina riigi kuninganna, kõik oli neile avatud.

Kaheksa kuud oli möödunud otsustavast kõnelusest Eerikuga, kui nad saabusid kodumaale. Kadi silmi piiras närviline joon, ta käed ei püsinud kunagi rahulikult.

Ühel novembriõhtul, kui Kadi ja Peeter istusid õhtulauas, jutustas Peeter mõnusalt päevasündmusi. Teiselt poolt lauda saabusid aga vaid ühesilbilised, kurvalkõlavad vastused.

Kadi vaatas raskete silmadega Peetrile otsa. Aeglaselt haaras ta käsi Peetri sõrmed.

„Peeter, homme on päev, millal pean Eeriku juurde tagasi minema.“

„Sa ei tohi minna, Kadi, ma ei taha! Mina lähen tema juurde. On ju võimatu, et ta jääks tõsiselt oma tingimuse juurde!“

Kadi raputas pead.

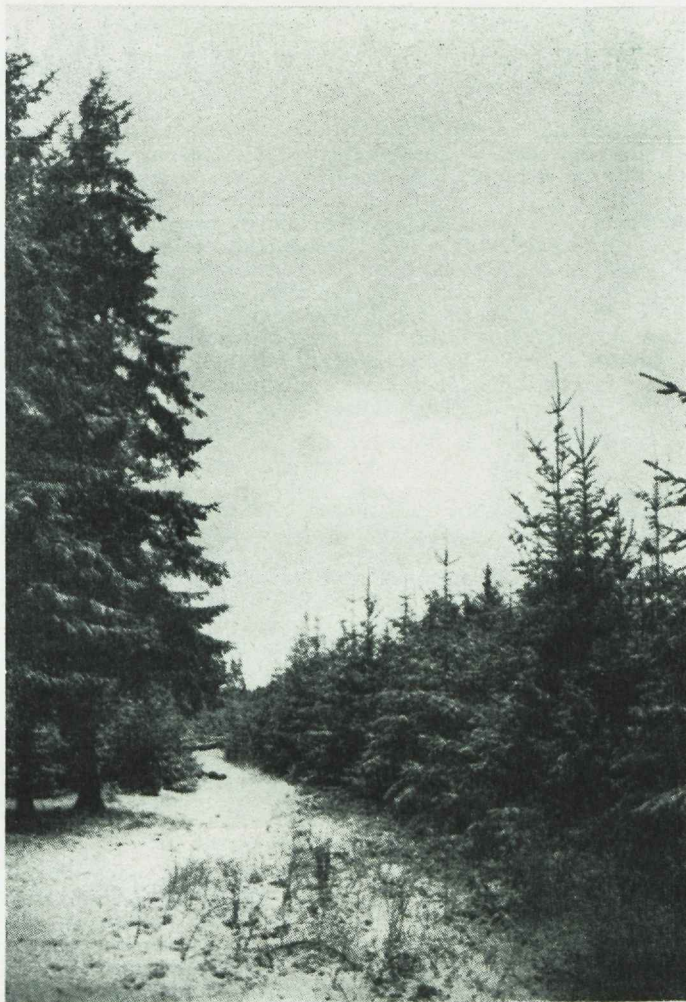
„Ei, pean ise minema. Lubasin. Võib-olla loobub ta, ent ma pean minema!“

Järgmisel päeval pidas Peeter vaid ühe hädavajalise istungi, siis tormas ta koju. Kadit polnud seal. Ta tualetilaual lebas kiri: „Asusin teele. Kui jumal aitab, olen varsti tagasi.“

Aimamatu kurbus valdas Peetrit. Ta polnud üldse enam mõelnud sellele kohutavale loole. Ent nüüd, millal Kadi tahis kanda oma lubaduse kõiki tagajärgi, haaras teda selle grotesk-traagilise situatsiooni kurbus. Ta helistas Eerikule. Signaal, signaal... Keegi ei vasta.

Peeter suitsetas ühe sigareti teise järele, oodates Kadit.

Viimaks peatus üks auto maja ees. Peeter tormas akna juurde. Erasõiduk, kitsas, pikk, hall. Juht avas sõiduki

ESIMENE LUMI ON JÕUDNUD PÄRALE

ukse, sealt väljus üks daam. Kadi! Peeter tundis end kuidagi vabastatuna, ent ühtaegu siiski uuesti rahutuna. Kadi sirutas käe sõidukisse ja naeris. Ta naeris! Naeris ja noogutas. Auto hakkas liikuma, Kadi astus majja.

Peeter tormas koridori, kiskus ukse lahti ja vaatas Kadile otsa. Kiirete sammudega ruttas Kadi üles. Ta käes oli suur kimp roose ja ta naeratas säravalt kärsitule Peetrile.

„Kadi! Mis on... sa naerad?“

„Ah, Peeter, olen ju nii õnnelik. Eeriku juures oli tore, ta naine on vaimustav!“

„Kes, tema naine?“

„Jaa, Eerik on abiellunud armsa olevusega — ja ma lõunastasin koos nendega. Nüüd löid nad minu koju. Eeriku tingimuse peame pidulikult matma: ma kutsusin nad homseks külla! Kas see sobib sulle?“

Hooaja uudis...

PUUDER

*

DIANA

*

Naise peen maitse avaldub tema rõivastises, soengus ning paljudes teistes piasjades. Kuid veelgi tähtsam on sobiva iluhoiuvahendi — puudri — õige valik.

● DIANA puuder on õhuline ja peen. ● DIANA puuder katab Teie nägu ühtlaselt ja kergelt. ● DIANA puuder on püsiv, andes Teie näole erilise veetluse. ● DIANA puuder on meeldiva parfüümiga.

Varjundid:

RACHEL I
RACHEL II

NATURELLE
PÊCHE

RACHEL S
PÄIKESPRUUN

Hind 90 snt. karp

A.-S. PROVIISOR JULIUS LILL

KAS SA VIID OMA LAPSI KIRIKUSSE?

Meil on palju kodusid, mida rõhub küsimus laste usulisest kasvatuses. Mitmed vanemad, kes ise tunnustavad usku kui tähtsat eluväärtust, tahaksid oma lapsigi juhatada selle omandamisele. Kuid tänapäeval, millal ususse üldiselt suhtutakse väga ükskõikselt või otse vaenlikult, on usuline kasvatus palju raskemaks muutunud kui endisel ajal. Kasvatajal ei ole enam abiks endist kindlat usulise traditsiooni tuge, vaid just vastupidi peab ta endale selgitama, kas on traditsioonil enam üldse mingit tähtsust usulises kasvatuses. Üheks kõige raskemaks küsimuseks sel alal on kirikuskäimiskomme. Kas vanemad peavad oma lapsi kirikusse viima või ei, on küsimus, mida paljud vanemad kaaluvad.

Kuid meil on ka kodusid, kus see küsimus vanemaid üldse ei häiri, kuna kirikuskäimine on neile endile jäänud võõraks. Alati ei tarvitse selle põhjuseks olla usuline ükskõiksus, kuigi see tavaliselt nii on. Linnas hommikune magamine ja sobimatu hommikueine aeg, maal jälle liiga pikk kirikutee takistavad paljusid vanemaid minemast kirikusse, pealegi kui jumalateenistust võib mugavasti kodugi kuulata raadio kaudu. Neid kodusid vaadeldes kerkib üles küsimus, kas lapsed saavad sealt kõik, mida nad vajavad, või annaks kirik lapsele midagi väärtuslikku, mida ta mujalt ei saa.

Laps vajab toitu ja puhkust, samuti on tal vajadus kasutada oma hingelisi ja kehalisi võimeid. Kui tarvet ei rahuldada loomulikult teel, otsib see endale mõne muu rahuldusvahendi, mis võib muutada hädaohtlikuks lapse arenemisele. Nii näiteks, kui koolis halvasti edasijõudev õpilane ei saa küllaldaselt rahuldust eneseteostustarbele oma ülesannete oskamisest, siis asendab ta need koerustükkidega, et neid tehes läbi elada õnnestumisest tulenevat rõõmu.

Lapsed elavad ka usulised vajadused, mis nõuavad rahuldust. Lapse usundis on palju täisealiste usundlike kummete jäljendusi, kuid siin on ka palju omapärist, mis vastab lapse teiste eeldustele. Siin on fantaasial teisejärguline tähtsus, sest lapse usund on läbini tundepäraselt häälestatud. Seepärast on laps eriti erk usuliste elamuste suhtes ja nende mõju on tunda läbi terve elu.

Tõsi küll, jumalateenistus on pikk, ja suur osa sellest, mis seal sünnib, on lapsele arusaamatu. Seepärast väsib väike kirikuline varsti, ta muutub rahutuks, häirides oma vanemaid ja naabreid, või ta jääb koguni magama oma pingil. On karta isegi seda, et tüdides pikkadest kiriklikkudest talitustest, jääb temasse eluks ajaks jube dustunne kirikuskäimise ja usu vastu. Kuid sellest hoolimata on jumalateenistuses palju sellist, mis mõjub otseselt lapse tundeis, äratades temas usulisi elamusi. Jõuluõhtune jumalateenistus kuulub paljudel lapsepõlve kaunimate mälestuste hulka. Sõit läbi pimedada öö, eesmärgiks küünaldest valgustatud vana kirik, ja seal kõige tipuna jõululaul, mille tuttavate sõnadega lapski võib ühineda, kuigi ta ei oska laulda veel lauluraamatust, kõik see koos äratas võimsa usulise elamuse. Samuti suurendene kirik mustagapealistatud kantsli ja altariga, kurvameelsed viisid ja õpetaja poolt loetud kannatuslugu räägivad talle midagi lepituse salapärasusest, kuigi ta ei mõista selle sügavamat tähendust.

Arusaadavalt ei pea sellest järeldama, et laps tuleks tingimata igal pühapäeval kirikusse viia. Jumalateenistus on ikkagi kõigepealt koguduse täisealiste liikmete jaoks. On ju lastel omad hardushetked pühapäevakoolis ja laste-jumalateenistusel, kus püütakse silmas pidada eriti just väikeste kuulajate tarbeid.

Varasemas lapseas on nimetatud küsimuse lahendamise niisiis võrdlemisi kerge. Osavõtt koguduse ühisest jumalateenistusest annab lapsele sellist, mis rahuldab just ta usulist tarvet, ja neil lapsepõlveaegseil jumalateenistusel saadud usuliste elamuste jäljed on tunda hiljem ka täiskasvanud inimese usulises elus. Mitmegi inimese armastus kiriku vastu põhjeneb lõpuks sellel, et ta seal lapsena on pidulikke hetki läbi elanud.

Palju raskem on vanematel teada, mida tuleks teha, kui nende lapsed on jõudnud murdeikka. Lapse asemel, kes meeleldi järgib vanemate tahet, on nende ees noor inimene, kellel on omad ideaalid ja oma tahe.

Ka noores inimeses on võimsaid usulisi vajadusi. Praegusajal võib noorusaega pidada inimese kõige usklikumaks eaks, kuigi vanemate arvates näib lugu olevat just vastupidine. Kui näiteks tuleb kodu juttu usulisest asjust, siis teesklevad noored suurimat ükskõiksust, püüdes näidata, et asi neid põrmugi ei liiguta, kui nad mitte ei asu otse vaenlikule seisukohale. Ometi ei tarvitse see osutada usulist külmust, sest noorusa loomumuste joonte hulka kuulub enesestõmbumine

ja tagasihoidlikkus. Nooruk varjab hoolikalt teiste eest oma sisimat maailma ja eriti oma usulist elu. Ta ei taha näidata, et ta tunneb huvi usuliste asjade vastu, seepärast ei tule ta heameelega teistega koos kirikussegi, kuna koduste juuresolek seal häirib teda ja takistab ta hinge avanemast selle vastu võtuks, mida jumalateenistus talle võiks pakkuda. Meelsamini läheb ta sinna üksi teiste teadmata, otsides endale koha tagumises pingis, kus keegi teda tähele ei pane.

Kuid nooruk võib suhtuda ka päris eitavalit kodu kirikuskäimiskombesse sel põhjusel, et tema eale omane iseseisvus-tarve ilmneb opositsioonitungis, mis on sihitud kõige traditsioonilise vastu. Seepärast arvustab ta teravasti vanemate tõekspidesid ja koduseid pärimusi, pannes vastu igasugusele välisele sunnile. Ta ei arvusta niivõrd kirikutraditsiooni enast kui seda, et see on tema ümbruskonnas valitsev komme. Samal ajal võib temas esineda võimas usuline tarve, kuigi ta otsib sellele rahuldust hoopis isesugusel viisil.

Siin nagu kõigis muiski murdealase noore kasvatusse puutuvais küsimusis tuleb vanemail meeles pidada, et nende laps on parajasti siirdumas lapse maailmast täisealise maailma. Ta ei ole enam laps, kellele vanemate ideaalid ja tahe tähendavad kõik, kuid ta ei ole ka veel täisealine. Ta on just selleks saamas, ja kuigi teda tuleb kohelda iseseisva olendina, vajab ta siiski vanemate juhatust, kui see vaid sünnib nii, et ta hingelist omapära maha ei suruta.

See puudutab ka noorte viimist kirikusse. Koguduse ühisel jumalateenistusel on inimesed sugupõlvete jooksul saanud toitu oma usulisele elule. Vanemate ülesanne on hoolt kanda selle eest, et kirik saaks omaseks ka noorpõlvele, nii et ka see võiks leida sealt usulisi väärtusi. Seepärast valvaku vanemad selle järele, et nende lapsed ikka vahetevahel kirikus käiksid. Kui nooruk soovib, mingi ta omaette pinki üksi istuma, et võida olla rahu häirijate eest. Ometi tuleb vanemail meeles pidada, et kestev sundus on kaheterane mõök. See võib saada eluaegse kirikuskäimiskombe aluseks, kuid mõistmatult tarvitatuna võib see surmata kõik olemasoleva kalduvuse ja huvi. Tähtis on, et vanemad, nõudes noortelt kirikuskäimist, nõuaksid seda ka eneselt.

Kuid mitte ainult nooruki omapärase hingeelu ei tee vanemate raskusi, kui on küsimuses suhtumine kirikusse. Paljud muud harjumused ja kombad on siin kardetavaiks võistlajaiks, eriti kui nooruki usk ei ole veel arenenud isikupäraseks suhtumiseks jumalasse.

Suurem osa meie murdealistest noortest käib koolis, ja need, kes ei käi koolis, on kusagil töö. Töönädal on pikk ja nõuab tugevat pingutust. Nooruk ei kannata seda välja, kui vahepeal ei ole võimalust puhkuseks. Pühapäev on ainuke päev nädalas, millal ta võib magada veidi kauem kui tavalisest. Tõsi küll, jumalateenistus algab enamasti alles kell kümme, kuid paljudes kodudes on lastel võimatu saada õhtul õigel ajal magama, näiteks kitsaste korteriolude või võõraste pärast, ja kuna laupäeva õhtul tavalisest ollakse kauem ülal kui muidu, on hommikune uni neile hädavajaline. On arusaadav, et vanemad kahtlevad, kas on õige supdida lapsi tõusma pühapäeva-hommikuti seepärast varem, et nad jõuaksid kirikusse.

Üha enam levinev spordiharrastus meelitab noorsoo kirikut eemale. Sport ja väljasõidud on eriti tervislikud neile, kes peavad töötama toas raamatute taga, kuid need ei tohiks jätkuda pühapäevast pühapäeva ega võõrutada noorsugu täiesti kirikust. Vastuolu kiriku, spordi ja teiste lõbustuste vahel ei tarvitse nii teravaks muutuda, hea tahtega võidakse küsimus lahendada. Kogemused näitavad, et neil noortel, kellele kirikutee on armsaks saanud, jätkub aega ka oma kehaliste võimete arendamiseks. Pealegi on kirikumomme juba iseenesest, arvestamata ta usulist tähendust, väärtuslik aare, sest kindlail kombel ja harjumusel on inimese hingelisele tervisele suur tähtsus. Seepärast maksab hea harjumuse loomiseks vahetevahel tõusta veidi varem kui tavaliselt ja loobuda mõnest väljasõidust.

Eespool on vaadeldud vanemate suhet küsimusse laste kirikusviimiseist psühholoogia ja nüüdisaja eluviiside valguses. Kuid kuna siin on küsimus kombest, millel võib lapse usulisele arenemisele olla eriti otsustav tähendus, siis ei piisa sellest, et asja vaadeldakse vaid nii — altpoolt. Seda tuleb vaadelda ka ülaltpoolt, ristiusu omalt vaatepunktilt. Kui vanemaile on selge, et nende ülesandeks on juhtida oma lapsi jumalariigi omandamisele, peab teadlikkus sellest andma neile ka oskust ja kannatlikkust, mida siin tarvis läheb. Kuid enne kõike nõuab ülesande õnnestumine seda, et usk neis endis saaks elavaks tõeks.

UDUNE HOMMIK

„Mareti“ foto

Väikeveli küsis kinost tulles: „Mis on armastus?“

Poisid olid loa saanud kinno minna ja tulid sealt tagasi väga elevil tunnetega. Meile vanemaile seletati siis mõningaid põnevaid stsene, jutustati huvitavaid juhtumusi ja jõuti lõpuks sellele järeldusele, et oli olnud haruldaselt hea eeskava.

Kuid siis muutus väikeveli mõtlikuks ja küsis veidi häbelikult:

— Mis on armastus?

— Kas filmis oli ka seda? küsisime meie, kuigi väga hästi teadsime, et ei ole maailmas sellist filmi, mille sündmuskäiku ei oleks segatud vähemalt mõningaid tilgakasid seda tunnet, mida nimetatakse armastuseks.

Sel korral jätsime vastamata väikevelje küsimuse. Me pidasime seda sobimatuks. Kuid samas muutusime ise mõtlikuks. Tõepoolest, mis on armastus?

Meile on katsutud tuhandeis filmides näidata, et armastus on rida suudlusi ja sülelusi, mida tore, piltilis mees jagab võluvale, piltilisele naisele. Peakangelane on füüsilise ideaali kehastus ja ta armastatu lõhnab lõhnaõldest, mida ta pritsib oma siidriõlde ja karusnahkadesse. Edasi püütakse meid veenda, et armastus on tunne, mis on sihitud ilule, kehalisele ilule. Filmides ei ole võimalik, et ilus naine kiindub tavalise mehesse, ammugi mitte inetusse mehesse. Nii sama võimatu on, et mees võiks armuda mitteväljapaistva välimusega naisesse. Ei ole armastust ilma väliste ihaldusesemeteta, olgu need siis näokaunidus, kehailu, pangakontod või seltskondlikud auastmed.

Kui tänapäeval tahetakse filmis esitada vaatajaile ja kuulajaile, kes moodustavad ühtlaselt mõtleva massi ilma omapäraste mõtte- ja tundetoiminguteta, midagi ääretult koomilist, lastakse tähtsusetul mehel või naisel armuda Adonise kehaga mehesse, kellel on hurmav naeratus ja hiilgav esinemine, või ilusasse ja elegantssesse tütarlapsesse, kellele kõik mehed järele jooksevad ja kelle ainsaks mureks on küüntelakkimine ja saleduskuur. See tundeelu on esitatud nii naeruväärsena ja ebanormaalsena, et sel narril võidakse lasta kas või hukkuda oma südamevalus, ta ei ärata publikus isegi kaastunnet.

Maailmakirjanduse kõige kaunimad armastuslood esitatakse nüüdisajale ekraanil, kuid armastusest on järel vaid liiderlik ja meeleline armastaja või tema iseloomutu armastatu, kelle tunded tõusevad haripunkti, kui ta näeb kangelase lihaseid. Seda nimetatakse armastuseks mitme meetri

pikkustel reklaamsiltidel — ja mass usub, kuna kord nii öeldakse.

Kuid kui me vaikselt hetkel sügavamalt mõtleme armastuse olemusele, siis leiame, et ta on palju rikkam, palju mitmekesisem ja sügavam kui mingi sülelus või mõni pisar.

„Armastus on pikameeleline ja näitab oma heldust üles, armastus ei ole kade, armastus ei tee vallatust, tema ei suuruks. Tema ei näita ennast kurjasti, tema ei otsi omakasu, tema ei saa vihaseks, tema ei mõtle kurja peale — — —“

Kui me sest seisukohast püüame vastata väikevelje küsimusele: mis on armastus, paneme tähele, et too tunne, mida filmides märgitakse vaid sõnaga „sex appeal“, on midagi hoopis muud.

Kuid milliseks kujuneb tõusva noorsoo käsitus? Seda püütakse mürgitada ja antakse talle käsitus, mis on n. ö. kaubanduslik-õhtumaine. Kaubanduslik seepärast, et see on müüdav, mis kõige paremini sobib kaubaks. Õhtumaine seepärast, et meie noorsoole pakutavas armastusekäsituses ei ole enam jälgegi idamaisest mõtteviisist.

Kui tänapäeva tütarlapsed saavad sellise väärä käsituse, siis on selles süüdi ka vanemad. Nad peavad lastele selgitama, et kahe inimese vaheline armastus ei ole ainult roosid ja naeratus ega vaid parfüüm siidriõldest voltides, vaid et selles sisaldub ka ääretult palju midagi vaikset ja nähtamatut ja isegi väga palju argipäevast.

No nii, kõike seda võib väikeveljele rääkida kunagi — siis, kui ta hakkab liimima kinotähtede pilte oma süngipäitsi kohale.

Kõige paremaks ajaviiteks igavatel õhtutel
on magasin-ajakiri

„Vallatu Magasin“

Alates 1939. a. ilmub 6 korda aastas

Müügil kõigis raamatukaupluses ja
ajakirjandusmüüjail

TOOMAS MERIHEINA

KASTANIÖIS

ROMAAN

11. järg.

Kas onu leiab pääsetee?

Marta kiirustas kõigepealt koju, et hilistununa süüa lõunat ja seejärel katsuda rahulikult olukorra kogu raskust läbi mõelda. Kuid talle oli kohe selge, et mingisugustel kaalutlustel ega arutlustel polnud praegu mõtet: oli vaja kõigepealt onu enesega rääkida. Tema kogemused võiksid siingi vahest palju aidata, ja Martal oli kindel usk, et onu leiab pääsetee. See kergendas tunduvalt ta südant ja väikesed lootusekiired juba virvendasid silme ees.

Ta ruttas kohvikusse ja kõlistas onule koju, hoolimata riskist, et proua võis sattuda telefoni juurde. Kuid polnud valida: onu täna Grünbergide juurde ei tulnud ja Marta ei saanud tervet päeva oodata. Oli siiski õnne: onu ise oli telefoni man ja silmapilkselt oli neil kokkusaamine sobitatud.

Pimedas kohvikunurgas algas siis äge ning erutatud soosin. Marta kirjeldas üksikasjaliselt, mis ta täna Nugise käest kuulnud. Ta katsus seda teha võimalikult rahulikult ning erapooletult, kuid see õnnestus ainult osaliselt. Nugise kategooriliselt onu eemaldamise suhtes paistis talle praegu, kus ta seda kirjeldas, ühelt poolt kohutavamana kui varem, teiselt poolt tundis ta aga halastamatu selgusega, et Nugisel oli palju õigust oma nõudmises, ta ei teadnud ju midagi lähemalt ja kõik andmed...

Onu vaikis viivu ja võttis siis Marta käe oma pihku.

„Vaene Marta-preili,“ sõnas ta. „Asjad on joosnud sinna, kuhu oli karta. Minu naist ei maksa eriti süüdistada: tema ainult kiirendas asjadekäiku. Ärme puutumegi teda, ta on, nagu ta on. Küsimus on kuri: kas mina või Nugis. Võib olla, et...“

„Ei, ei!“ hüüatas Marta, mõistes onu vihjet, „seda ei oska ma enesele ette kujutada, et nii armas onu...“

„Täna,“ sõnas onu soojalt. „See on mulle terve varandus, mis te praegu mulle ütlesite. Täna, Marta-preili. Ja nüüd katsume kiiresti lahendust leida. Härra Nugis tuleb asjade tõelisse seisu uskuma panna.“

„Jah, aga kuidas? Ta ei usu ühtki kõnelust, selleks on talle kõrvu pistetud asjaolud liiga veenvad. Ta usuks ainult fakte, aga kust neid võtta, ja neid pole ju võimalikki kustki võtta...“

„Raske ta on,“ sõnas onu mõttlikult. „Tean noori armastajaid, — kui seal mingi kahtlus tekib, siis ei põleta seda tuli ka. Aga proovima peab. Ma kõnelen ise härra Nugisega.“

„See on ainuke tee! Aga kui... kui sel pole tagajärgi... mis siis?“

Onu vaatas tõsiselt Marta silmadesse. „Siis on veel üks abinõu, mis aitab kindlasti,“ sõnas ta vaikselt ja pisut salapäraselt, viskas aga jutu jalamaid mujale: „Uht peab aga Marta-preili nüüd silmas pidama: ei tohi liiga murelik olla. Küll läheb kõik hästi. Pealegi mulle paistab, et see Nugis on sootuks teisest laastust mees kui too ahvipoeg Kaalep ja et säärase mehe pärast maksab igal tüdrukul natuke südamevalu tunda.“

Marta naeratas nukralt:

„See on nii hea kuulda, et teile on jäänud säärane mulje. Oleks tõesti midagi suurepäraselt näha teid kaht sõpradena, kuid kisub nagu kiuste otse vastupidisele...“

„Pole viga,“ naeratas onu, „küllap meie veel sõpradeks saame. Varem või hiljem. Esialgu aga vaatame, kuidas me vaenlastena jutule pääseme. Muuseas, üks väike küsimus: ega härra Haljaste Nugist ei tunne?“

„Minu vend? Ei. Vaevast on nad teineteist näinudki.“

„Noh, hüva. Arvan, et praegu pole aega raisata. Ma katsun härra Nugisega veel täna kokku saada. Ja küllap ma siis Marta-preiliga juba kontakti pean...“

Nad lahkusid kähku ja mõlemad olid pisut erutatud, kuigi katsusid seda varjata. Marta sammus kiiresti kodu

suunas ja ta ei olnud sugugi rõõmsasti üllatatud, kui pörkas ühel tänavanurgal Anja-tädiga peaaegu sülitisi kokku.

„Hooo!“ kõlas rõõmus hüüatus. „Keda ma näen! Nii kaua pole juba ei kätt pigistanud ega suud andnud. Sa heldene aeg, kuidas päevad jooksevad! Aga ma olen praegu muuseas koledesti vihane!“

„Tohoh.“

„Jah. Mis sa teed ära. Hinge söövad seest ja närvid ongi juba söödud. Sa tead ju küll seda meie sõbra härra Korgi naist, seda neetud prouakest. Juhtus niisugune õnnetus, et saime kuskil seltskonnas tuttavaks. Mina pöörasin talle kohe selja, sest teadsin ju, misuke lill see on, kuid tema vägisi jutuga kallal: ikka et, ah te tunnete neid Grünberge, noh, misukesed inimesed nad on ja keda see preili seal endast kujutab? Mis talle vastata? Ütlesin, et on toredad inimesed ja et preili on nagu roosiõis, mis pole veel täiesti puhkenud. Selle peale hakkas ta otse kriiskavalt naerma, ikka ihii ja ohoo. Minul kargas süda täis ja pörutasin talle peale, et mis niisuke naer tähendab? Ta ütles siis, et ma olevat tita, kuigi nägevat välja kui vana nõid. Vaat, siis enam mu närvid ei pidanud ja karjusin talle suu sisse, et ta on siga. Just täpselt nii karjusin: siga! ja keerasin teise tuppa. Ja mis sa mõtled, mis täna juhtus? Seesama proua tuleb mulle tänavalt vastu, kargab juurde, naeratab, ulatab käe, nagu poleks midagi olnud, ja hakkab seletama, kui puised on siinsed inimesed. Minul aga oli endine viha veel täiesti alles ja viskasin talle näkku, et proua, minge eemale, te haisete pahasti, ja keerasin selja. Niisugune atsakas! Kuidas see härra Kork ometi säärase oskas valida! Mina kihutaksin teise kepiga toast välja, aga mis sa teed, kui need mehed on juba kord niisugused. Mees on tõesti säärane, et anna musu, aga näe, igavese needuse on enesele kaela tõmmanud.“

Nad jõudsid Marta koduni. Siin jäi tädi pisut mõtlema, kuna ta huuled tasapisi edasi liikusid, ja sõnas siis:

„Ei, ma ei saa siiski praegu teie poole sisse astuda. Keegi pidi minu poole tulema ja pole just hea, kui ta niisama tagasi läheb. Aga ma tulen homme, päris kindlasti. Võib-olla koguni täna õhtul, kui ma nüüd vähegi saan. Oleks ju nii palju juttu ajada ja küsida. Kuidas Marta-preiliga siis nüüd on ka — uusi peigmehi on?“

Marta naeratas väsinult.

„Ei ole veel,“ sõnas ta, püüdes tabada kergelt ning lõbusat tooni, „ega neid nii väga maast noppida ei olegi.“

„Nojah, kes seda mulle siin keset tänavat nüüd ütleva hakkabki. Aga et peigmees on, see on kohe näost näha. Mind sa ei peta...“

Tädi ähvardas sõrmega ja pilgutaski kelmikalt silmi.

Marta vaikus, hoides suure pingutusega naeratust näol.

„Hea küll,“ sõnas tädi, „küll me selle üle pärast räägime. Mine nüüd üles, ma pean ka ruttama, olengi vist hiljaks jäänud.“

Kergendusohkega lipsas Marta majja.

Asjatu katse

Nugis ei olnud sugugi meeldivalt üllatatud, kui ta ust avades nägi koridoris seisvat härra Korki. Ta pisut ehmuski.

Vahetanud kõige harilikumaid viisakussõnu, võttis Kork istet. Tal ei olnud sugugi mugav tunne, sest Nugise nägu oli sügavalt morn ja ähvardavgi. Ja meenutades, mis noormees praegu võib temast mõelda Marta suhtes, tundis onu kogu keha äkitselt kuumenevat.

„Te muidugi teate, mispärast ma siin olen,“ algas onu võimalikult lahkelt ning südamliselt. „Tahtsin teile öelda, et kogu sel asjal, mis siit ja sealt teie ning preili Grünbergi vahele keerutatud, pole mingisugust alust. Mitte vähimatki. Minu, vanamehe, ausõna selle peale.“

Kui talt küsida...

miks tarvitab ta just Nivea-hambapastat, vastaks ta: "Vaadake kord minu hambaid, nad on järjekindla hammastehoole tulemus Nivea-hambapastaga." Nivea-hambapasta on pehme, meeldiva maitsega ja täiesti kahjutu. Miljonid inimesed tarvivad teda igapäev hammastehooleks.

Hinnad 50 senti ja 75 senti

Werner Mehks, Tallinn

Nugis vahtis endamisi vaikselt. Ainult ühes suunurgas värahtas midagi üleoleva muige taolist.

„Ma tean,“ jätkas onu, „et siin on terve rida fakte, mis tõesti võivad kahtlema panna ja pakuvad kurjale keelele väga länuväärt materjali ranga süü koostamiseks. Ma olen Grünbergide pool igapäevane külaline, ma olen Marta-preiile kinkitusi teinud, oleme koos maskeraadilgi käinud. Ta on korra minu poolgi käinud. Kõik see on tõsi. Aga uskuge mind, kallid härra Nugis, minul on tõesti ainult kõige õilsamad suhted. Grünbergide perekond on mul ainuke, kes mulle siia jäänud minu noorpõlvest, ja minu tunded nende laste vastu on kõige puhtamalt isalikud. Nii on ka Marta-preili mulle kõige rohkem lütar, kelle eest tahad hoolitseda, keda tahad õnnestuste eest hoida. Olen õnnelik, et kord oli mul juba võimatus tüdrukut suurest badohust eemale juhtida, kellestki härra Kaalepist nimelt... Nüüd aga pean nägema, et just minu pärast on tüdrukut tabanud rasked mured, et seisab ta õnnel ees. Uskuge mind, ma kaoksen jalamaid, reisiksin kasvõi tagasi oma teisele kodumaale, aga ma ei saa ometi nii minna, et jääksid valitsemata mingisugused hirmsasti ekslikud arvamused minul ja preili Martast. Härra Nugis, kui te päris tõsiselt mõtlete ja mulle praegu siin otsa vaatate, kas te siis tõesti usute, et kõigil neil juttudel võiks olla vähimatki alust?“

Nugis kehtas õlgu.

„Mulle näib,“ sõnas ta närvlikult, „et meie jutuaamine sel teemal kipub olema viljatu. Tegu on minu ning preili Grünbergiga, ja kõike, mis meie vahel juhtub, saame lahendada ikkagi ainult meie kahekesi. See on juba kord nii inimeste tunnete-maailmaga. Kui meeleldi ma teid usuksin, härra Kork, kui ma ainult saaksin. Ja sellepärast peab preili Grünberg siin ise otsustama...“

Nugis vaikis järsult. Ta viskas pilgu aknast välja, sügavad kurrud otsmikul.

Kork istus viivu vaikselt. Poissi on sügavama südamepõhjani haavatud, mõttes ta, siin on iga jutt asjatu. Siis sõnas ta pehmelt:

„Lõpetame siis pealegi selle jutu, härra Nugis. Andke andeks, et teid niisuguses õrnas küsimuses julgesin tülitada. Üht tahaksin siiski teile rõhutada: meie saame veel kokku, härra Nugis, ja ma loodan, siis on kõik korras. Olen lootnud, et vahest õnnestub mul kõik ära korraldada, ilma et tarvitseksin appi võtta seda viimast ja äärmist. Aga nähtavasti see lootus ei täitu. Hea küll. Mis peab sündima, see sündigu. Ärge pange pahaks mu ebakohast küllaskäiku ja ütlen teile kindlasti nägemiseni, mitte jumalaga.“

Jõudes tänavale, neelas onu Kork ahnelt värsket õhku. Tal oleks nagu matnud rinnus. Ta kõndis pikka ning mõttlikult ja esimest korda kodumaal olles tundis ta, et ta on väsinud. Vanadus, sõnas ta endamisi. Oli päris mõnus nii kõndida, magus roidumus surises kontides ja süda oli kuidagi erakordselt rahul.

Ta läks otseteed koju ja heitis varakult magama. Teisel hommikul oli ta jälle endine onu Kork, värsket hakkamist igas liigutuses ning toimetuses, kuigi oli tunduvalt tõsisem kui ta-

valiselt. Ta oli juba varakult väljas ja külastas esijoones ema Grünbergi, kellega oli pikk ning asjalik vestlus. Küllap see oli omajagu erutavgi, sest kui onu Kork lahkus, siis ema Grünbergi põsed olid üleni verevad ja silmist helkis sügav ärevus.

Ka onus oli tunda erutust, kui ta uuesti tänavale jõudes kiirel sammul edasi ruttas. Ta suundus pank, kus teenis isa Grünberg, ja sõnas sellele ilma mingi sissejuhatuseta:

„Pane sulg kohe käest ära ja lükka raamat kinni. Läheme viivukeseks sinu poole, on vaja veidi nõu pidada. Ega rohkem ei kulu, ainult pool tundi.“

Isa Grünberg võttis asja enne naljana, aga nähes, et onul oli ikka tõsi taga, seadis ta enese kähku tulekuvalmis. Tänaval püüdis ta selgusele jõuda, mis plaanid onul peas liiguvad, kuid see vaikis tähendusrikkalt ja muudkui pani sammu juurde.

Nõupidamine kolmekesi kestis siiski rohkem kui pool tundi. Siin rääkisid peamiselt onu ning ema Grünberg, kuna isa ainult aruharva mõne sõna vahele poetas. Ja umbes tund aega hiljem tagasi panga poole sammudes sõnas vana Grünberg onule:

„On tõesti parem, et nii on.“

„Peaaegu,“ vastas onu. „Pea siis meeles: täna pärast lõunat.“

Ta jättis vanahärra sinnapaika ja ruttas koju, kust võttis telefoniühenduse Martaga. Teatas lühidalt, et eileõhtune küllaskäik Nugise juurde ei andnud — nagu võis karta — mingisuguseid tagajärgi, kuid katki ei olevat sellegipärast midagi. Marta olgu nii lahke ja jäägu täna õhtuks koju, siis selguvat niimõndagi.

Pärast seda kõlistas ta ministriabi Haljastele ja palus teda samuti õhtul kella 8 ümber Grünbergide poole ilmuda. Haljaste naljatlevale küsimusele, et mis puhul siis nüüd keset nädalat pidusid hakatakse pidama, vastas onu, et peost olevat asi kaugel: tulevat äärmiselt tõsine koosviibimine.

„Nii,“ sõnas nüüd onu endamisi, „seks korra valmis...“ Ja mugavas tugitoolis end sirutades vajusid ta silmad magusale suikvele.

Kurb kiri

Marta kiirustas kohe ametist tulles Nugise poole. Kuid büroo oli kinni ja uksele oli kinnitatud sedel, et täna vastuvõtmist ei ole.

Kõik kees ja kääris Martas. Mis nad kõnelesid eile kahekesi, onu ja Nugis? Läksid nad riidu? Onu oli olnud täna nii napsõnaline ja lükanud kõik seletused õhtuks. Mis mõtleb onu sellega, et „midagi ei olevat katki“? Nugisega ei ole mingit kontakti ja siiski pole midagi katki? On ju nüüd ometi kindel, et Nugis ei tagane, ja nagu näha, ongi enese juba ära kaotanud, et mitte kokku anda. Jah, niisugune ta just on, see Nugis...

Martal kippusid silmad keset tänavat pisaraisse. Suuri vaevu suutis ta nutu alla neelata ja pisutki rahuneda. Koju jõudes löödi ta korrapealt erksaks: laual oli kiri, mille oli

talle toonud keegi tundmatu mees. Tavalisel päeval oleks niisugune asi ema Grünbergi suuresti erutanud, kuid täna ei pööranud ta sellele mingit tähelepanu. Marta lipsas kohe oma tupp ja avas kirja.

See oli teadagi Nugiselt.

Kiri kõlas järgmiselt:

„Kallis Marta!

Võid juba isegi arvata, millest siin kirjas tuleb juttu. See on kurb jutt, kurvemat ei ole mu elus olnud.

Mulle on nii äärmiselt tüme kogu see asi. Tüme ja hirmsasti valus. Ei mõista enesele aru anda, kuidas see kõik nii äkki tuli. Meil oli ju nii hea olla ja ma ei osanud karta kedagi ega midagi, mis seda õnne võiks varjutada.

Aga näe, kui äkki löödi kõik puruks. Ja see kõige kummalisem ning mulle ühtlasi valusaim: Sinust ju ainult oleneb, et kõik oleks jälle endine. Sul tarvitseb ainult tulla ja ütelda, et oled jätnud selle austraalia mehe ja kõik on jälle hea.

See taobki mul nüüd vasarana peas: miks Sa ei tule? Kas on elu siiski nii hirmus, et on pisutki tõtt neis juttudes, mis linnas räägitakse? Ma ei suuda seda uskuda, aga mingi salakurat sosistab kogu aeg: see on nii, ära ole narr, sind tahetakse lolliks teha.

See härra käis eile minu juures ja püüdis mind veenda, et kõik on kõige paremas korras ja et ma peaksin uskuma ta vahekorra puhtusesse ning ilmsüütusesse. Ah, üks pooltest, kes on kahtluse all, tuleb ja püüab veenda! Ma ei saanud siit leida mingit usu-

tavust, pigemini see kuidagi veel süvendas hirmsaid kahtlustusi, kuigi mõõnan, et see onu Kork mõjub muidu väga sümpaatsena ja võib olla tõesti tore mees, kui...

Ma kõigun praegu jalul. Kogu maailm on kõikuma löönud. Mul ei ole pidet ega tuge ja tean ainult üht: mul ei ole jõudu Sind näha enam, kui teadad, et oled otsustanud loosi minu kasuks. Ah, ma ei tea ju, kas see kunagi sünnib, aga ma siiski ootan. Olen ükski ja ootan.

Ja jälle lööb mu silme ette pilt, kuis oleme kahekesi õnnelikud ning rõõmsad. Ühelt poolt on nii valus neid päevi meelde tuletada, teiselt poolt läheb süda soojaks ja silmad tõmbuvad niisiks... Praegu ma ei suuda kujutleda, et kunagi saaksin unustada kõike seda. See on täiesti võimatu.

Nii ma olen siis oma mälestuste ning muredega ja ootan, kas päevad lähevad selgemaks. Ela hästi!

Sinu Nugis.“

Marta lõpetas lugemise ja kargas esimesel õhinal püsti, et kohe tormata Nugise poole. Jäägu onu, jäägu kõik! Kuid siis meenus talle, et onul on täna midagi tähtsat öelda ja et peab selle enam ära kuulama. Ta kinnitas ju, et pole midagi katki, ja onu pole mees, kes midagi kergemeelselt kinnitaks.

Marta sundis südamekloppimise vaiksemaks ja astus söögiputpa, ema parajasti kattis lauda.

„Kas onu Kork teile ka teatas, et tuleb täna siia?“ küsis Marta.

Ema vaatas maha.

„Jah, ütles küll,“ sõnas ta tasa, „ja Haljaste tuleb ka.“

„Soo?“ hüüatas Marta üllatunult, kuid nähes ema silmis eemalpeõiklekvust, ei kõnelnud ta enam. Seda rohkem tõusis aga ta uudishimu eelseisva õhtu suhtes.

Pihitus

Onu oli juba enne kaheksat kohal. Varsti tuli ka Haljaste. Õhus oli tunda pidulikkust ja nagu pühallikkustki, mida sisendasid eriti vanad, kes istusid tummalt oma vaikes auaarsuses.

Pärast tavalist jutuvestlust, mis aga täna loomulikult ei saanud õiget hoogu, võttis onu Kork sõna:

„Ma pole mitte ilmaaegu tervet peret tänaseks siia kutsunud. See, mis ma öelda tahan, on tähtis nii teile kui mulle, ja sellest, kuidas teie mu juttu võtate, oleneb nii mõnegi inimese õnn.“

Ärge pange pahaks, et ma oma juttu veidi kaugemalt alustan. Aga see on tarvilik, et mind täiel määral mõista.

Olen sündinud võrdlemisi jõukas perekonnas ja mu lapsepõlv mõõdu röömsas muretuses. Kuid poisikesepõlvest peale hakkas king juba pigistama ja elumured murdsid sisse. Isal läks ärialal halvasti ja pidime kogu majapidamise äärmiselt kokku tõmbama. Suure vaevaga sain kooli lõpetada ja kohe tuli hakata leivateenistuse järele ringi vaatama. Kuid omaegne muretu elu oli minusse jätnud oma jäljed: töö ei tõmanud mind põrmugi. Vastuoks: olin valmis igasugusele kergemeelsusele ja tembutusele. Vanemal oli minuga palju muret ning vaeva. Küll muretseti mulle kohti nii- ja teisuguseid, kuid minust ei olnud ühegi pidajat. (Järgneb.)

JUNO

NÄOVESI JA
ILUDUSMASK

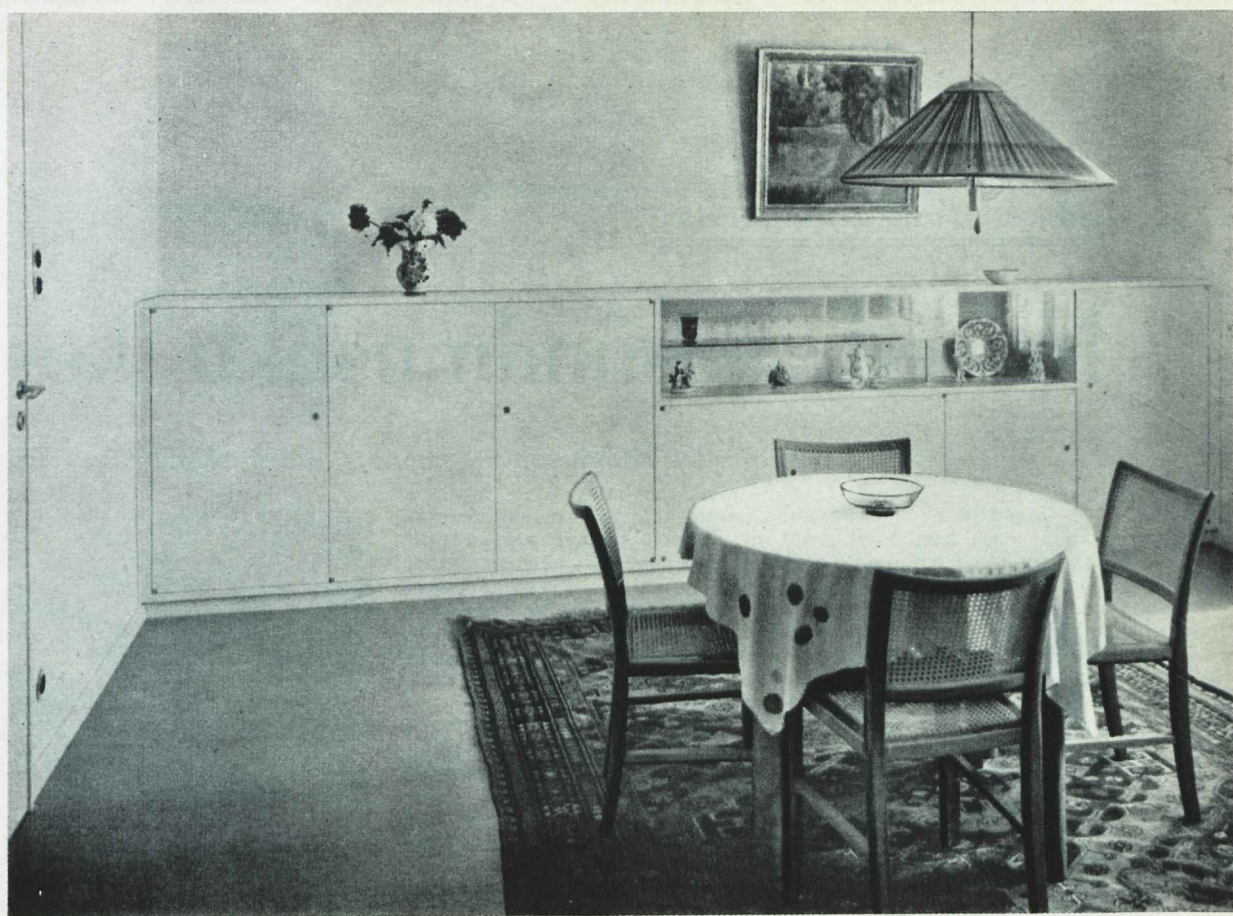
*on näonaha
ilu ja pehmuse
alalhoidjad!*

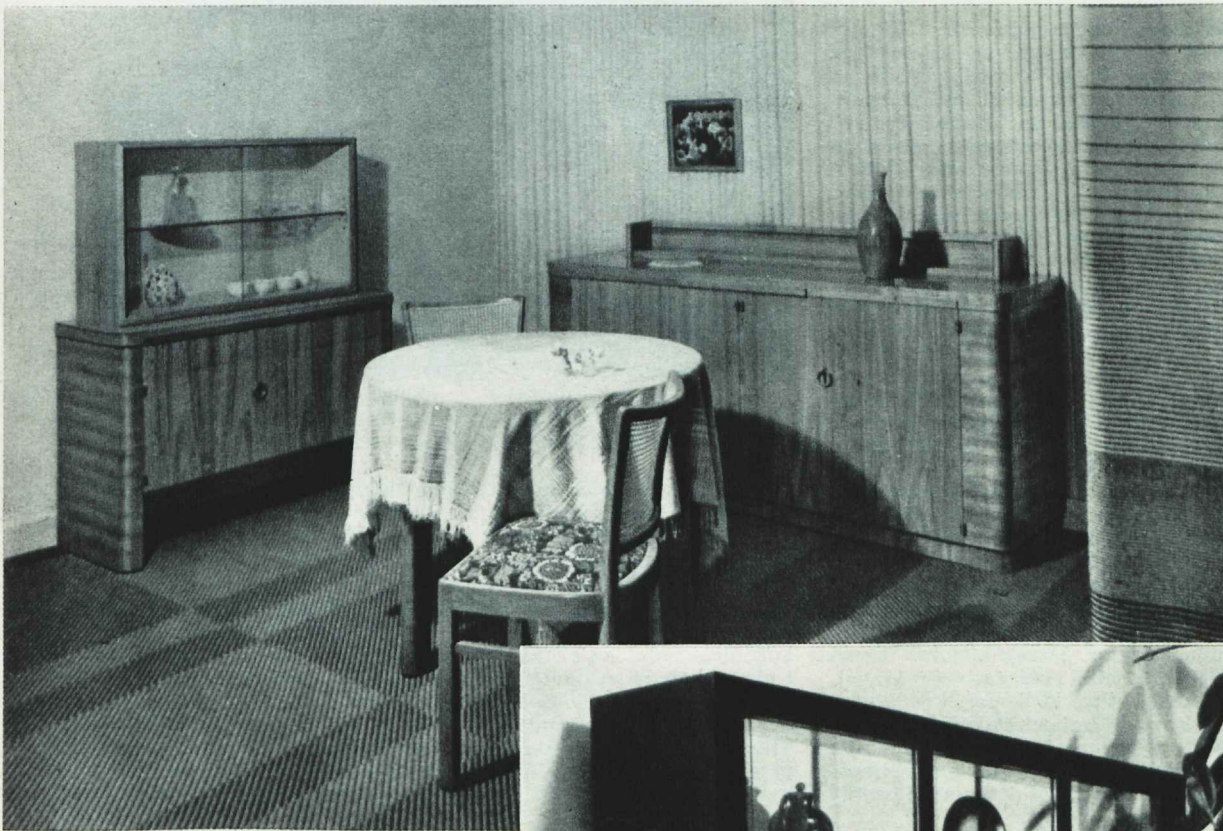
- TUGEVDAVAD ja PUHASTAVAD näonahka
- HOIAVAD ÄRA VISTRİKUDE teket
- ILUS JUME peale tarvitamist

A/S Proviisor Julius Lill

P
 U
 #
 V
 H
 T
 K
 A
 P
 P

Suur puhvetkapp sisseehitatud vitriiniga.

X X
 X X
 X X

Lihtsad ja nägusad puhvetkapid pähklipuust. Vasakpoolsel kapil on peal vitriin.

X X
 X X
 X X
 X X
 X X
 X X

Pildilolev puhvetkapp on valmistatud mustaks poleeritud pirnipuust. Kapi alumise osa ukсед on tehtud hõbehalliks värvitud saarevineerist. Samuti ka keskelolevad sahtlid, mis on esile tõstetud mustade ribadega. Kõik kapi siseseinad on valmistatud loomulikku värvi vahtrast.

Naised ajasündmustiku keskpunktis

Dorothy Thompson — naine, kellest räägib Ameerika

Ühendriikide huvitavaim naine pole mõni iluduskuniganna ega filmistaar, vaid neljakümne-aastane naiskirjanik Dorothy Thompson, kelle kirjutised on viimasel kahel aastal omandanud nii suure sise- ja välispoliitilise tähtsuse, et on tõsiselt kõneldud tema kandidatuurist sajakahekümne-miljonilise rahva kõrgeimale ametile. Kolmsada Põhja-Ameerika nimekamat ajalehte kõnelevad igapäev temast oma veergudel. „Ladies Journal“is, suurimas naiste-ajakirjas, avaldab ta pealkirja all „Minu vaated“ oma seisukohti perekonna-probleemest. Ta kõneleb neli korda nädalas ringhäälingus ja on peale selle veel oma mehe, Nobeli auhinna omaniku Sinclair Lewis'i tähtsaimaks kaastööliseks. — Populaarsust mõõdetakse Ameerikas saabuvate kirjade rohkuse järgi. Praegu omab veel vaid president Roosevelt suuremat korrespondentsi kui Dorothy Thompson. Ta on ammu juba kauget ületanud Mae West'i ja Robert Taylor'i rekordid kirjavahetuses. Seejuures ei kirjuta talle tühised filmi-austajad ja autogrammikutid, vaid tõsiselt mõtlevad inimesed. Henry Ford peab, kuigi ta kuulub poliitiliselt hoopis teise laagrisse kui proua Thompson, juba aastaid korralikku kirjavahetust Dorothy Thompson'iga.

Juba kuueteistkümne-aastasena alustas Dorothy Thompson ajakirjanduslikku karjääri. Kuna ta polnud ei ilus ega rikas, pidi ta lootma vaid oma hoolsusele ja intelligentstile, et edasi jõuda. Kaheksateistkümne-aastasena, ajal, millal tema-ealised unistasid veel plikakestena, matkas ta „United Press“i ülesandel Hiinasse, kust saatis nii väljapaistvaid sõnumeid New Yorki, et algul ei tahetud uskuda, et see noor tüdruk on kirjutanud iseseivalt oma intervjuud ja reportaažid. Kuulujutud aina suurenesid, kui nähti teda sageli pika, punajuukselise kalifornlase Sinclair Lewis'iga, kes oli just oma romaaniga „Peatänav“ saavutanud maailmakuulsuse. — Dorothy Thompson oli auahne. Keegi ei tohtinud kahelda tema teoste autentsuses. Seepärast esialgselt loobus ta kavatsatud abielust Lewis'iga. Ta reisis aasta otsa paljudes Euroopa maades ja lõpuks ka Venes. Tema raamat Nõukogude Venest tekitas Ameerikas sensatsiooni. Viimaks osutus Dorothy Thompson'i kuulsus kõikumatuks, kuid ometi tõstis Ühendriikide nimekamaid romaanikirjanikke Theodor Dreiser naisajakirjaniku vastu kaebuse plagieerimises. Dorothy Thompson vastas samasuguse süüdistusega Dreiser'i suhtes. Sinclair Lewis astus välja oma sõbratari eest — ja kahe kuulsaima ameerika romaanikirjaniku, Sinclair Lewis'i ja Theodor Dreiser'i vahel toimus piinlik stseen kõrvakiiludega. — Kohe pärast seda lahkus Lewis-Thompson'i abielupaar pulmaretsele. Nad laskisid ehitada endale vagun-elamu ja siirdusid sellega Euroopasse. Mesinädalad mustlassõidukis kestsid pool aastat. Oma rändkodu astmeil, mis peatus vahel Sitsiilia apelsinimetsades, vahel mägijärve ääres, kirjutas Lewis oma romaani „Sam Dodsworth“, sellal kui ta naine vaheldumisi tippis juhtkirja ja segas katlas lusikat. Kui abielupaar naasis Ühendriigesse, laskisid nad ehitada Kalifornias endale kaks vaikset eraldatud tööruumi. — Sensatsioonil on Ameerikas kirjandusliku teose menule suur tähtsus. Skandaal Dreiser'iga ja romantiline pulmaretis olid teinud Dorothy

DOROTHY THOMPSON,
kuulus ameerika kirjanik ja ajakirjanik

Thompson'i populaarseks. Nüüd leidsid tema tõsised juhtkirjad rohkem lugejaid ja suuremat tähelepanu. Proua Sinclair Lewis kaitses koos oma mehega indiviidi tähtsust ja vabadust riigi ning rahameeste diktaatorlike ürituste vastu. Seepärast oli ta kaua vaimustunud pooldajaks Roosevelt'ile, kelle võitlus dollarautokraatidega leidis tema innukat toetust. Roosevelt teadis väga hästi, kui palju võlgnes ta sellele naisele, kutsudes teda sageli erakeskusteludeks Valgesse Majja. — Kolmkümmend miljonit lugejat on praegu selle naisjuhtkirjaniku veendunud pooldajaks, peale selle arvestatakse veel kaheksakümne protsendiga kõigest naishäälist Dorothy Thompson'ile. Poleks seepärast sugugi võimatu, kui kahe aasta pärast esmakordselt Ühendriikide ajaloos astub naine kuulsasse Valgesse Majja.

Flora Drummond — Inglismaa vihatuim naine

Kes on näinud selle vanema, kindlameelse daami heasüdamlikku naeratavat nägu, mõistab vaevalt, miks inglise ajakirjandus on ristinud tema mitte just väga austava tiitliga — „Inglismaa võimatuim naine“. Ja see on peaaegu veel viisakas, kuuldes seekõrval teisi hüüdnimesid, milliseid Flora Drummond on pälvinud oma neljakümne-aastase sufražetkarjääri kestel. Ta ise on muuseas pisut uhke sellele veidi kummalisele kuulsusele. Ta ütleb: „Oma õpetajaid piinasin ma alati, kui nad olid mu vastu ülekohtused. Nüüd piinan ma alamkoja saadikuid ja ministreid, aga siin on ülekohus palju suurem, kuna see tabab kogu rahvast!“ — Praegu organiseerib „kindralitar“ Flora Drummond uut sõjakäiku tõusva elukalliduse vastu. Juba mitu kuud kerkivad Inglismaal toiduainete-hinnad. Või-, piima-, leiva-, liha- ja juurvilja-hinnad tõusevad pikkamisi, kuid pidevalt. Ministrid tähendasid elu-

kalliduse kohta murelikult: „Ent kõik on jäänud endiseks.“ Flora Drummond aga müristas: „Meie supp ei muutu sääraسته seletuste tõttu rasvasemaks!“ Ja Flora Drummond, arvukate lahingute veteraan, alustas rünnakut. Esimene löök pidi tabama elektri-hindu. „Rohkem valgust ja odavamalt valgust!“ kõlab perenaiste sõjahüüd, kes on kogunenud miss Drummond'i ümber, luues „elektritarbijate naiskomitee“. Esimene käsk: massiline rünnak posti kaudu! Iga naine peab kirjutama oma valimisringkonna saadikule ja nõudma elektri-hinna alandamist. Väga auväärased parlamendiliikmed upuvad kirjade rohkusse. Igal hommikul toob neile kirjajandja paar-sada uut palvet elektri-hinna alandamiseks. Ja kui see ei aita, siis haarab „kindralitar“ Flora palju drastilisemad relvad. Juba nüüd kuulutab ta välja valgustusstreigi, tagasipöördumise küünla ja vana, hea petrooleumilambi juurde. Kui perenaised

FLORA DRUMMOND (vasakul)

ei suuda saavutada rahuldust, siis korraldab ta isegi sabottaazi valguse- ja jõukaablite rikkumisega. Flora Drummond ei kohku ka vägivald eest tagasi. Heroilisel sufražeti-ajal viskus ta ministri auto ette, pildus suurel valimiskoosolekul haisupomme ja kakles sageli politseinikega avalikult tänavail. Mitte vähem kui üheksa korda on määratud pikemaks ajaks vanglasse see liiga temperamentne naisõiguslane. Ta protesteeris näljastreigiga. Viis korda keeldus ta toitu puutumast rohkem kui kaks nädalat, kuni teda toideti lõpuks sunniviisiliselt. Kui ta vabastati viimaks vanglast, saatis ta otsekohe ministeriumile palvekirja, milles kaebas halva ja mittehaldava toidu üle.

Sõja ajal teatas miss Flora Drummond ühes väga sõnarikas üleskutses, et ta ainult rahvusliku ühtluse mõttes algas võitlust. Aga juba 1920. a. sundis ta jälle endast rääkima. Tollal asutas ta naisteühingu, mis pidi taotlema riigi rahu ja ühtlust, üksmeelsust poliitikas ja kaubanduses. Ent see paljutõotav siht ei takistanud ühingu korduvalt endale tähelepanu juhtimast igasuguste demonstratsioonidega. 1926. a. hästituntud sõstreigi ajal korraldas miss Drummond umbes kümne tuhande naisega Londoni tänavail streigi-marssimisi, mis lõppesid lahingutega. „Kindralitar“ ise „komandeeris“ lahingut, seistes kõrgel laternapostil, kust ta maha kisti ja lõpuks üpris raskete kehavigastustega ära kanti lahinguväljalt. —

Neli pikka aastat vaikus „kindralitar“ Drummond. Alles 1930. a. tõstis ta jälle häält ja saatis oma endistele pooldajatele ringkirja järgmise algusega: „Minu armsad sõbrad, võimalalinnud ja vanglasõbrad!“ 1933. a. nähti teda jällegi ühe naiste poolt korraldatava demonstratsiooni eesotsas, milline suundus siseministeriumi ette, toetades välismaalastega abiellunud naiste õigusi. — Miss Drummond, keda ka praegu ründavad Londoni ajalehed tema viimase aktsiooni pärast elukalliduse vastu, protesteeris vaid kord ühe ajalehe vastu. See sündis siis, kui avaldati tema foto, millisel ta leidis end halvasti pildistatuna. Ta kirjutas toimetajale: „Isegi ühe võitleva sufražeti piinamistel peavad olema omad piirid. Seepärast protesteerin ma tolle nii kolel foto avaldamise vastu...“ Nii osutas „kindralitar“, see mees-naine, kes evib madalat häält ja vabameelseid vaateid sugude üheõigusluse kohta, oma hellale küljele: ka temas peituvale naiselikule edevusele. Joon, milline teeb vihatuima Inglismaa naise veel kraadi võrra vihatumaks.

VÄIKE MÄRKUS NEILE „MARETI“ LUGEJAILE, KES ARMASTAVAD JA OMAVAD LAPSI

Lugupeetav lasteema!

Paljud „Mareti“ lugejad on juba „Mareti“ asutamisest saadik soovinud näha, et „Maret“ pühendaks ühe osa ajakirja veergudest täielikult lastele. Aeg-ajalt toimetus püüdiski nii ühes kui ka teises numbris lehekülje jätta lastele, kuid hiljem osutus see peaaegu võimatuks, sest „Mareti“ laialdased ja mitmekülgsed osakonnad nõudsid ikka rohkem ning rohkem ruumi. Kuna „Mareti“ hinda pole võimalik tõsta, siis ei saanud lisandada senisele ka rohkem lehekülgi. Hinnatõstmisega ja selle arvel noorte-osa juurdelisamisega oleksid paljud need lugejad, kel pole lapsi, hakanud nurisema. Noorte-osa jaoks määratud ruum oleks ikkagi jäänud piiratuks ega oleks suutnud küllaldaselt rahuldada noori ja ka lastevanemaid. Seepärast jäeti see mõte, et „Mareti“ kaasa anda noorte-osa, esialgu kõrvale. Küll aga hakkas toimetus otsima teid, kuidas otstarbekalt rahuldada nende lugejate lastevanemate soove, kes soovivad noorte-osa ühes „Mareti“ga. Kuna järjest kasvanud soovivaldused tiivustasid algatuid tööd, siis on nüüd jõutud niikaugele, et on ilmumas algatuslikult toimetatud noorsoo-ajakirja, mis kannab nime „Viiking“, esimene number. Ajakirja väljaandmine on usaldatud kirjastus „Maretile“.

Noorsoo-ajakiri „Viiking“ tahab olla lastevanemate abiks ühe põhjapanevama kasvatusülesande teostamisel: pakkuda noortele nende arenemist soodustavat lugemis- ja teotsemis-materjali. Kuna emadel ja isadel selle ülesande korralik täitmine ka kõige parema tahtmise juures kipub käima üle jõu, laste võimed aga tingimata vajavad igakülgset arenemist, peab siin kooli ja kodu vahele astuma uus sõber ning nõuandja. Selleks nimelt tahab saada uus noorsoo-ajakiri „Viiking“.

„Viiking“ tahab aga ühtlasi välja tõrjuda meie noorte lugemisvara hulgast seni üsna jõudsasti levinud odavad ja mõttetud väljaanded, nagu seda on igasugused viletsad ja ajastläninud röövljutud ning muud kahtlase väärtusega ande-romaanid, mille lugemine ei paku mingit vaimset naudingut ega suurenda ka teadmiste-tagavara.

Kuna tänapäeva noorsugu on hakanud suhtuma usu- ja kirikuküsimustesse liiga kergelt, siis tahab ajakiri „Viiking“ siingi noorsugu kaasa tõmmata ja juhtida, et vanad ilusad traditsioonid (nagu kirikuskäimine), mis põlvest-põlve meie vanemate juures on olnud aus, leiaksid jälle uuesti kõlapinda meie tänapäeva noorsoo hulgas. „Viiking“ hakkab ilmuma 1939. a. alates iga kuu. (Esimene number ilmub müügile enne jõule.)

„Viiking“ tahab pakkuda eesti kasvavale noorsoole nende puhketundideks mõnusat ajaviidet: 1) suure kirjandusliku väärtusega ja kasvatava sisuga mere- ja sõjaromaane, 2) kirjutisi kaugelest maadest ja rahvastest, 3) kirjutisi kummalistest loodusnähtustest, 4) huvitavaid ja põnevaid lühijutte, 5) artikleid spordist, kinost, teatrist ja kirjandusest, 6) mitmesuguseid mõistatusi, 7) toob igasuguseid huvitavaid õpetusi poiste ja tüdrukute käsitöö-aladelt, 8) avaldab poiste ja tüdrukute omi töid, 9) korraldab ilukirjandi- ja joonistusvõistlusi, 10) sisaldab suure ning huvitava foto- ja malenurga, jne. jne.

„Mareti“ toimetus loodab omalt poolt, et kirjastus „Mareti“ algatus leiaks lastevanemate hulgas sooja poolehoidu ja kaasaaitamist. Kui kellelgi on midagi küsida või omalt poolt crisoove „Viikingi“ sisu kohta, siis palume sellest kirjastus „Maretile“ otsekohe teatada.

„Mareti“ toimetus.

Uue noorsoo-ajakirja

„Viikingi“

sisuga ja tellimistingimustega lähemalt tutvumiseks lugege

reklaami erilehelt,

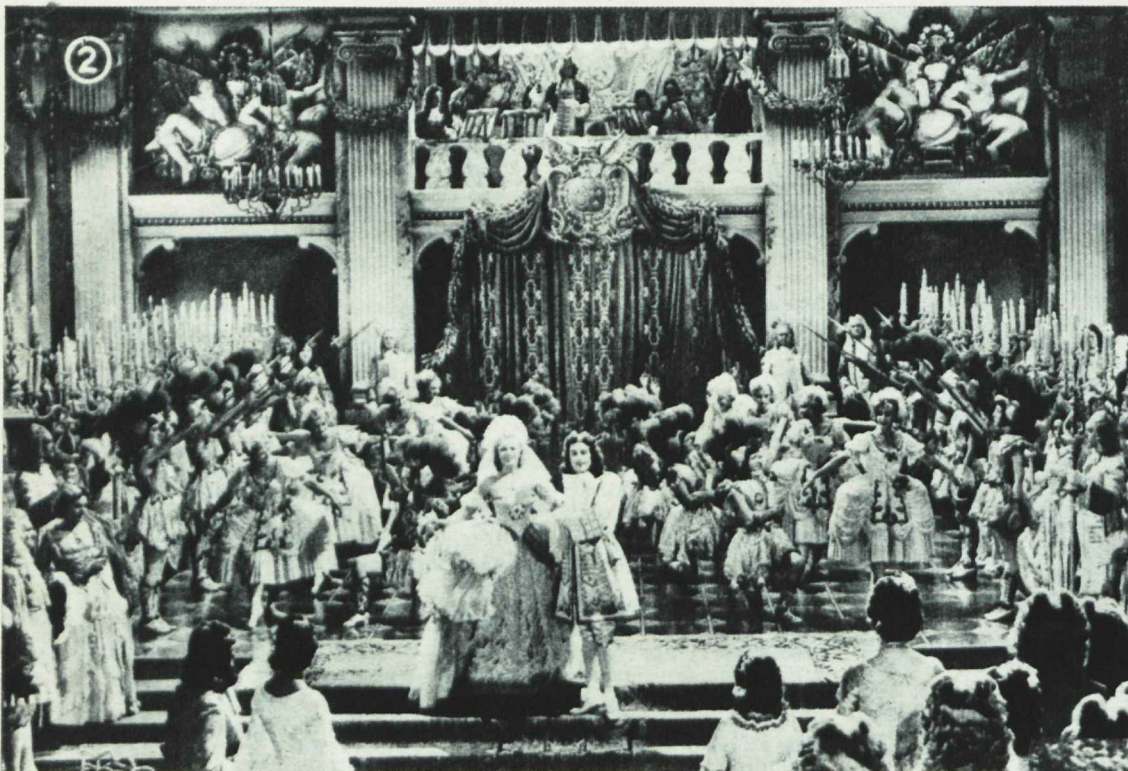
mis on käesoleva „Mareti“ numbriga kaasas.

Liisi

talviseks

1
Armunud paar. Hilde Krahli
uus film kannab nime
„Hüpnukk“. Frits van
Dongen on üheks van
partneriks. tema

2
Erna Sack, hüüdnimega
„Saksa õöbik“, mängib nimi-
osa filmis „Nanon“. Tema
partneriks on Johannes Hees-
ters. Film on täis laulu ja
muusikat.

3
Ilse Werner ja Rudi Godden
mängivad peaosis uues filmis
„Ultimo“.

4
Zarah Leander ja Willy Birgel
mängivad peaosis uues filmis
„Sinirebane“, mis on lavasta-
tud F. Herzberg'i komöödia
järgi.

100 filme * harrajaks

5
Stseen uuest filmist "Meie väike naine", milles mängivad peaosil Albert Matterstock, Grete Weiser, Rudolf Platte, Käthe von Nagy ja Paul Kemp.

6
Vera Zorina esineb suures ameerika värvilises revüüfilmis "Goldwyn Follies" soolotantsijana.

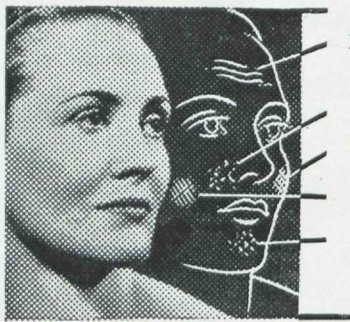

7
Rolf Möbius ja Hannelore Schroth filmis "Mäng suvetaules".

8
Robert Taylor ja Maureen O'Sullivan uues ameerika filmis "Poiss Ameerikast".

Kortsud
laienenud
poorid
vistrikud

TUTVUGE VAID MÕNE FAKTIGA!

Kogu aeg õhk kõrvaldab vähehaaval niiskust Teie näonahalt. Tuul ja päike kiirendavad seda toimet. Teie nahk võib muuta peatselt kuivaks ja ebaühtlaseks.

● **POND'S KREEMID** ja **NÄOVESI** AITAVAD TEID!

- **POND'S KREEME** tarvitades muutub Teie nahk kiiresti pehmeks ja ühtlaseks.
- Öhtul kasutage „C“ kreemi, mis kõrvaldab tolmu pooridest ja ergutab nahakudesid, takistades pooride laienemist. Laienenud poorid aga annavad näole väsinud ja vananenud ilme.
- „V“ kreem stimuleerib nahka ja moodustab sileda aluspinna puudrile, mis püsib seetõttu eriti ühtlaselt ja hästi.
- **POND'S NÄOVESI** (Skin Freshener) on värskendava ja elustava toimega. Ta jumestab, tugevdab ja puhastab Teie näonahka.
- Teie näete kiiret paranemist oma jumes kohe pärast **POND'S kreemide** ja **näovee** tarvitamist. Kaovad nahaplekid. Väikesed juonekesed ja kortsukesed silenevad. Laienenud poorid tõmbuvad koomale. Teie nahk on pehme, värsk ja ilmekas!

POND'S EXTR. C^o

KUI TULEB LUMI JA PAKANE

475

476

477

478

479

480

475. Sportlik talvmantel. Krae ja muhv kotikust.
476. Elegantne talvmantel.
477. Moodne talvmantel. Krae leopardinahast.
478. Nägus talvmantel.
479—480. Kaks nägusat talvmantlit noortele daamidele.
481. Elegantne pealeõunakleit siidist või peenest villasest. Pluusiosa kaunistatud pitsi või tikandiga.
482. Nägus kleit roostepunasest materjalist. Kaunistis kuld-
nõõrist.
483. Moodne kleit kahesugusest materjalist.
484. Sportliku tegumoega päevakleit. Ees valge vest.

- 485—486. Kaks nägusat päevakleit.
487. Moodne suusaülikond.
488. Huvitav suusaülikond valgest materjalist.
489. Pihikuga suusapüksid ja triibuline jakk. Lõige V
lõikelehel.
490. Moodsalõikeline suusaülikond. Püksid tumesinised ja
jakk punane.
491. Huvitav suusaülikond. Sobib hästi saledatele kujudele.
492. Spordiülikond: seelikpüks ja jakk oliivrohelistest sega-
villasest materjalist.
493. Talvmantel suuremale tütarlapsele.

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

Kui sügiselul puhub tanavail

1. Nägus sportliku tegumoega kleit siidist või peenest villasest. Esitükil ja krael aplitseeritud motiivid lakkriidest. Lõige I löikelehel.

2. Elegantne öhtukleit valgest muareest. Dekoltee kaunistuseks kaks naaritsanahka.

3. Päevakleit hallist villasest materjalist. Ees ületõmmatud nõöbid. Kaelus garneeritud, kätsed ja vöö peenelt läbitõpitud.

5. Nägus kleit tumesinisest siidist. Kleidi juurde kuulub kitsas valge krae, mis ühtlasi moodustab seotise. Esitükil lakkriidest või taftist aplitseeritud kaunistis, mille lehtede ja õite äärepindu on tõstetud vatiga.

3

4

5

6

7

7. Moodne pealeõunakleit nägusa paelkaunistisega. Kaunistuspaelaks võib olla sutašš, näpupael või mingi muu huvitav pael.

8. Huvitav päevakleit tumepruunist villasest materjalist. Kaunistuseks on tarvitatud sobivat peenetriibulist materjali, millest on ka mantli vooder.

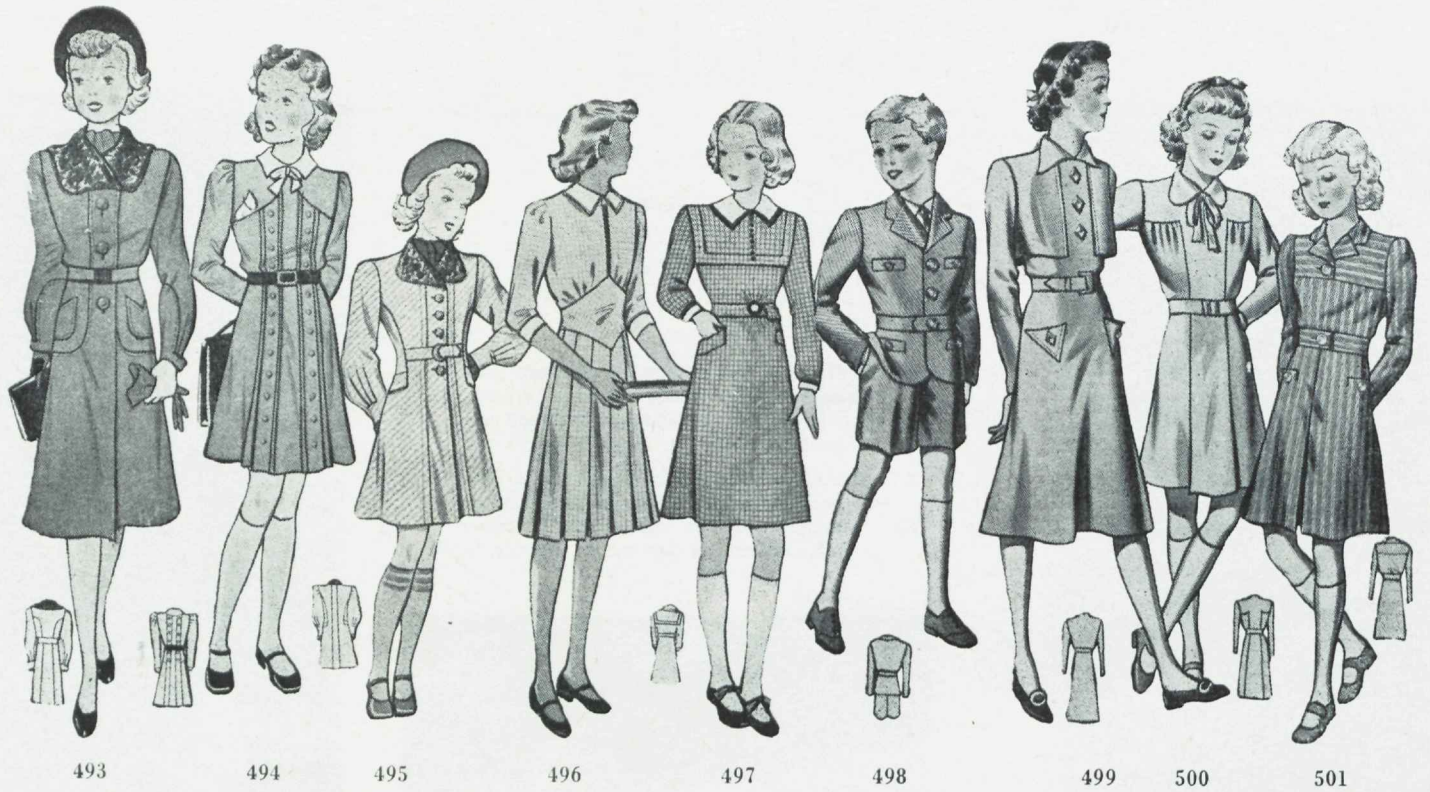
8

5a

4. Moodne džemperkleit villasest materjalist.

6. Huvitav pealeõunakleit mustast siidist.

494. Nägus kleit suuremale tütarlapsele.
 495. Nägus talvmantel tütarlapsele.
 496—497. Kaks nägusat ruudulisest materjalist kleiti tütarlastele.
 498. Meeldiv ülikond väikesele koolipoisile.

- 499—501. Kolm moodsat kleiti tütarlastele.
 502. Pealelõunakleit siidist. Vaheosad passel ja varrukail jämedast tüllist.
 503. Kleit tumesinisest villasest või siidist. Juurdekuuluvad lisandid vanaroodsast siidist.

- 504—505. Kaks sportliku tegumoega päevakleiti.
 506. Paelkaunistisega pealelõunakleit.
 507. Moodne kleit roostepruunist villasest. Ees valge vest.
 508. Nägus kleit suuremale tütarlapsele.
 509. Meeldiv talvmantel tütarlapsele.
 510. Nägus sametkleit tütarlapsele.
 511. Ruudulisest materjalist huvitav kleit tütarlapsele.
 512. Talvpalit poisile. Lõige VI lõikelehel.
 513. Plüüšist või nahast talvpalit 3-a. tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel.
 514. Talvmantel väikesele poisile. Võõ ainult seljaosal. Lõige VIII lõikelehel.
 515. Talvpalit 5—7-a. poisile. Lõige IX lõikelehel.
 516. Öösärk kuni 1-a. lapsele. Soovi korral jätta üleni tagant lahti või ainult passeosa. Lõige X lõikelehel.
 517. Nägus tikandiga kleit 2—4-a. tütarlapsele. Lõige XI lõikelehel.
 518. Kleit väikesele tütarlapsele. Lõige XII lõikelehel.
 519. Pluussärk 2-a. poisile. Lõige XIII lõikelehel.
 520. Nägus öösärk 16-a. tütarlapsele. Lõige XIV lõikelehel.

APLIKATSIOON-KAUNISTISEGA PADI

Padja suurus on 40×40 sm. Padi on valmistatud mitmesuguses suuruses ja värvis riidetükkidest ning kaunistatud aplikatsiooni ja tikandiga. Muster mustri-lehel.

E. Nagel.

Säravad silmad, heliseb südamlilik naer, naer pi-sarateni. Need on laste tundepuhangud, mängides „MUSTA NOTSUGA“. Lemmikmäng „MUSTA NOTSU“ pakub alati uut, sellega pole kunagi igav.

Müügil kõigis paremais kirjutustarvete- ja mänguasjade-kaupluses. Hind 50 senti. Ladu AUG. RANNUS, Tallinn, Pärnu 56.

Mugava kodu sisustamiseks valmistame hulgas valiktoones

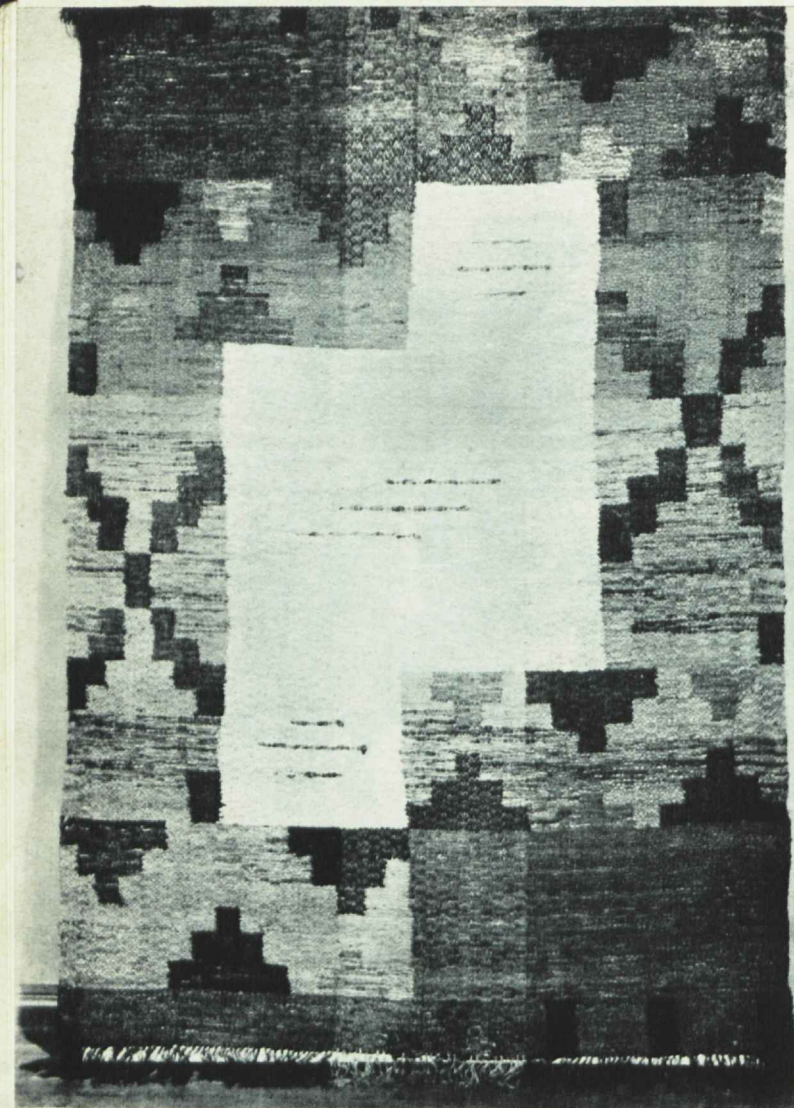
VAIBA- JA KÄSITÖÖ- LÕNGA

„ESTONIA“ vaibalõng on katsete ja ära-proovitud spetsiaal-vaibalõnga villasortide tõttu kõrgel tasemel. Värvilt on lõng pleekimata ja kaunitooniline.

Tutvuge meie vabriku vaibalõnga proovikaartidega

Eritellimiste peale eulaniseerime lõnga
koikindlaks

„Estonia“ villavabrik
Tartus, Riia t. 3 ja Kivi t. 1

Põimitud põrandavaip trikooräbalaist

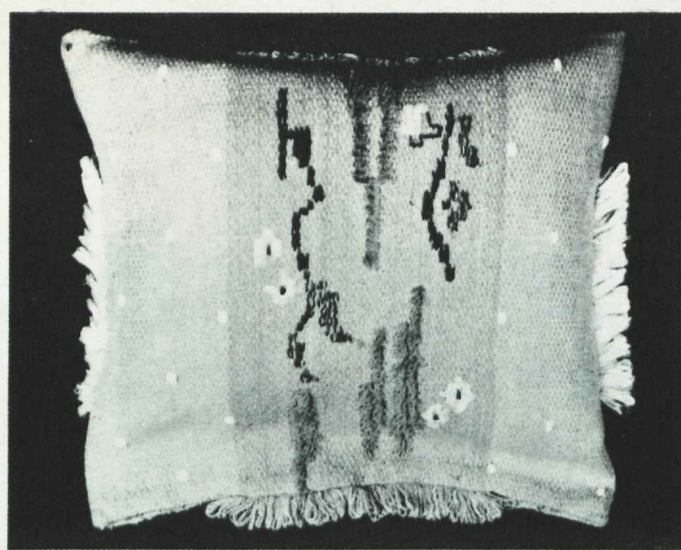
E. Tõnisson

Vaiba suurus on 240×180 sm. Suga 30/1.

Materjaliks takune niit nr. 6/3 ja 2 sm laiusteks lõigatud trikooräbalad. Viimased peale värvimist hästi välja venitada. Käärida 548 lõnga 310 sm pikkuses. Vaiba äärtesse panna nelja pii vahele 2 lõnga, siis saab äär tugevam ja ei hakka hiljem rulli kiskuma.

Käärimise järjekord: 80 l. musta, 70 l. kastanpruuni, 58 l. telliskivipunast, 132 l. kuld kollast, 58 l. telliskivipunast, 70 l. kastanpruuni, 80 l. musta. Takune niit enne tarvitamist hästi läbi keeta ning osaliselt heledamate värvide jaoks klooris pleegitada.

Koeks trikooribad, mis enne värvimist hästi märjaks teha. Värvid on antud A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi: tumepruun nr. 55, mesi-pruun nr. 59, kollane nr. 14, telliskivipunane nr. 11, oliivroheline nr. 19, hallikasbeež nr. 49. Keskkoha põimed on kokku keeratud mitmest värvist: numbrid 55, 59, 11 ja 19 — igast 1 lõng. Vaiba põimimisel kasutada labast sidust. Muster muustrilehel.

Kootud padi

L. Mälksoo

6 niit, 6 koelauda. Suga nr. 50/1.

Padi on soas lai 60 sm, kõrgust-pidi 56 sm (4 sm on mõeldud koelõnga kokkutõmbumiseks). Kanga lõimeks on peen linane niit ja koeks pehme, kahekordne koduvillane lõng: lambavalge, õige helehall (peaaegu määrduvad valge), sellest tumedamat tooni hall, sinakashall, kahes toonis õrn kollane — valge loelõng ja kollakaspruun filofloss-siid.

Põhi nr. 2 on kootud vaheldumisi lambavalgest ja kõige heledamast hallist. Punktid selle põhjas on valgest loelõngast. Põhi nr. 1 on vaheldumisi kahest hallist, rüütehniline osa nr. 3 on sinakashallist. Motiivid põimitakse varspistes: varred pruunid, lehed pruuni- ja kollase-kirjud, õied kollased, üks neist tumedam, teine heledam pruuni südamega. Külgedele õmmeldakse pikad silmusnarmad: vastu tumedat põhja halli-kirjust, vastu heledat põhja lambavalgest ja valgest loelõngast. Padi pressitakse läbi märja räti. Tehniline kavand ja seadlus muustrilehel.

Mööbliriie

K. Vilms

Puuvill-lõim nr. 16. Suga nr. 80/2.

Käärimise järjekord: 160 lõnga pruuni;
160 „ 1 lõng pruuni, 1 l. beeži;
160 „ beeži;
160 „ 1 l. beeži, 1 l. helekollast;
160 „ helekollast;
160 „ 1 l. helekollast, 1 l. tumekollast;
160 „ tumekollast;
160 „ 1 l. tumekollast, 1 l. pruuni.

Kirjakoeks kahekordseks poolitud villane kodulõng. Põhikoeks ühekordne helepruun villane. Iga tallalauaga tallata kirjalapp 2 sm laiuseks.

Koetamise järjekord: I tallalaua ajal 4 kirjakoeks kirjut sinist (poolitud 1 tumesin. ja 1 helesin.), 6 k.-k. helesin., 4 k.-k. kirjut sin.; II tallalaua ajal: (2 k.-k. helesin., 1 kollast) × 4 + 2 k.-k. helesin.; III tallalaua ajal: seesama, mis I tallalaua ajal. Järgmise II ja I tallalaua ajal korraga eespool kirjeldatud II ja I järgi. IV tallalaua ajal: 3 k.-k. tumepruuni, 3 k.-k. helepruuni, 2 k.-k. kollast, 3 k.-k. helepruuni, 3 k.-k. tumepruuni; II tallalaua ajal: 2 sm kollast; V tallalaua ajal: seesama, mis IV tallalaua ajal. II tallalaua ajal: 2 sm kollast; IV tallalaua ajal: seesama, mis eelmise IV ajal.

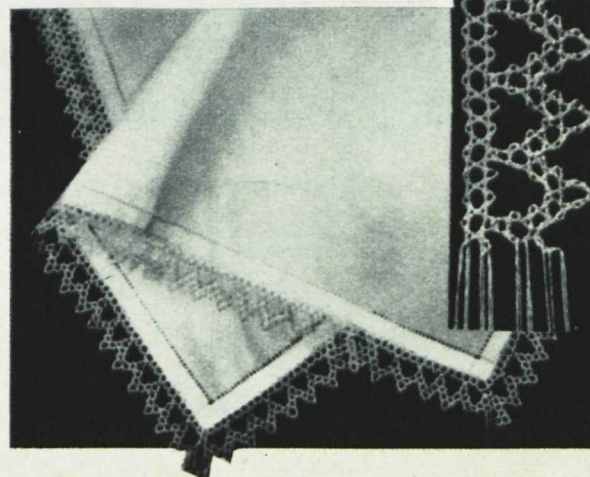
Koe värvid:

	DMC järgi	„Ankur“ kaardi järgi
tumesinine	— 929	— 595
helesinine	— 931	— 593
tumepruun	— 938	— 579
helepruun	— 801	— 671
kollane	— 734	— 489

Lõime värvid:

	DMC järgi	„Ankur“ kaardi järgi
pruun	— 840	— 805
tumebeež	— 421	— 243
helekollane	— 726	— 443
helebeež	— 423	— 589

Seadlus ja muster muustrilehel.

Niplispitsiga kaunistatud taskurätt

(Kõrval)

Pitsi laius on 1,7 sm. Pits on valmistatud peenest linasest lõngast, võib kasutada DMC linast lõnga nr. 50. Taskuräti suurus on 29×29 sm. Taskuräti ääres on kitsas lihtpilu.

Pitsi hakatakse töötama niplispitsi-kirja järgi, mis asub muustrilehel. Niplispitsi-kirja tuleb pikendada vastavalt taskuräti ümbermõõdule. Siis kinnitatakse niplispitsi-kiri padjale ning asetatakse rooma numbritega märgitud kohtadesse nõopnõelad ning vastav pulgapaaride arv. Arabia numbrid näitavad töökäiku. Pits koosneb kahest aukudega läbistatud paelast, kusjuures esimene pael on sirge ja on pitsi seesmises ääres, kuna teine pael on siksakiline ja pitsi välisel äärel. Hakatakse niplama punkt 1 juurest, kus pulgapaar läheb täislöögis läbi, sama võte kordub p. 2 juures. Ääresolevaist lõnga- (Järg lk. 342)

Kaks heegeldatud kaunistuslinakest

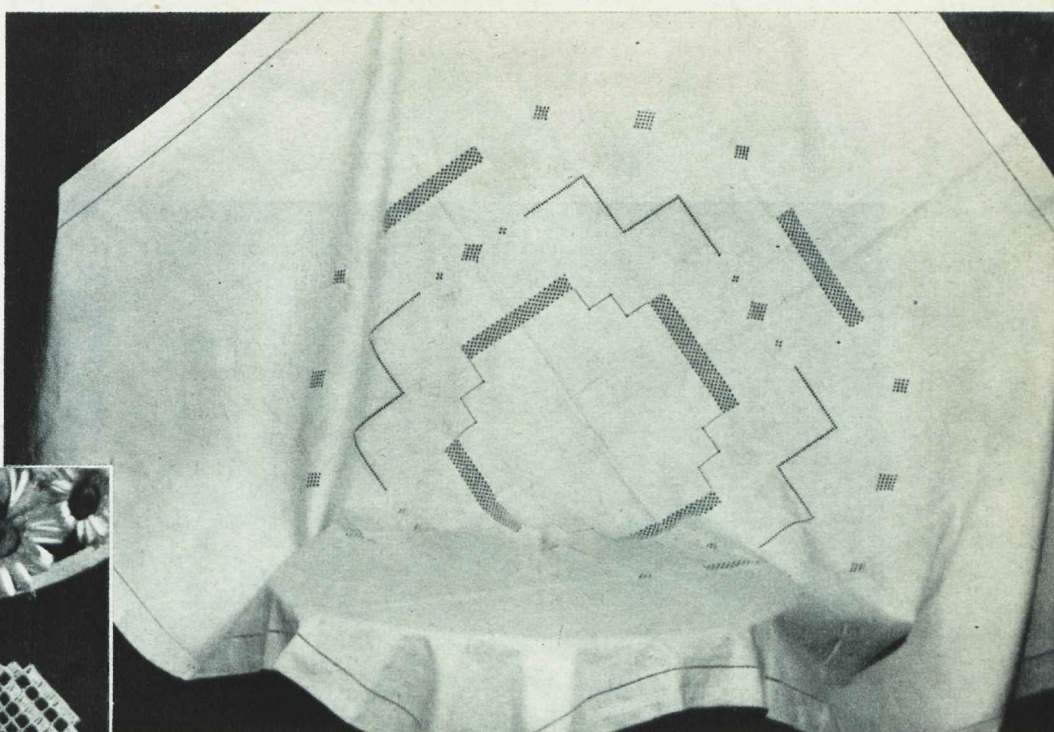
Lina ülal pahemal.

Materjal: valge läikega „Ankur“ heegelniit nr. 80. Heegeldada edasi-tagasi käivates ridades. Lina alata 32 ahelsilmusega ning heegeldada 3 ahelsilmust ja 1 kahekordne samm.

Lina paremal.

Materjal: läikega „Ankur“ heegelniit nr. 50. Heegeldada niisamuti nagu eelmine.

Mustrid ja sakke-selgitavad joonised mustri-lehel.

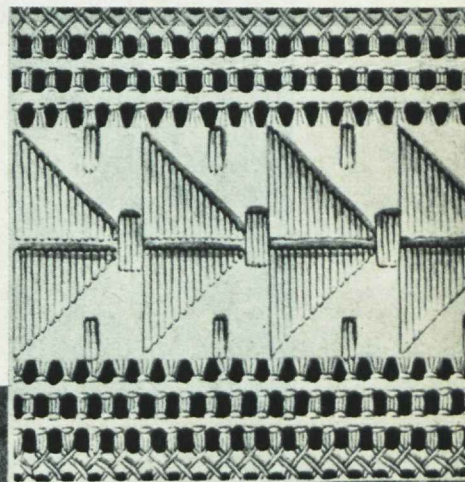

Ažuurtikandiga laudlina

Tartu Naisühingu Kutsekooli poolt valmistatud kavand

A. Kõve

Lina suurus on 160×160 sm, suurätide suurus 25×25 sm. Materjaliks peen valge linane. Lina on kaunistatud ažuur-, pilu- ja madaltikandiga. Tikkimiseks on tarvitatud prantsuse linast niiti, madaltikandiks nr. 30, ažuur- ja pilutikandiks nr. 40. Ažuurmotiivide juures välja tõmmata 4 lõnga, sisse jätta 4 lõnga. Põimida ruutude ühes diagonaal-sihis edasi-tagasi ning teises sihis samuti, nii et üks ruut oleks täidetud võrguga, teine tühi. Pikad ažuurmotiivid koosnevad seitsmest augureast, väikesed motiivid viiest. Skeemid ja motiivide mustrid mustri-lehel.

Laudlina valge- ja pilutikandiga

(Paremal all)

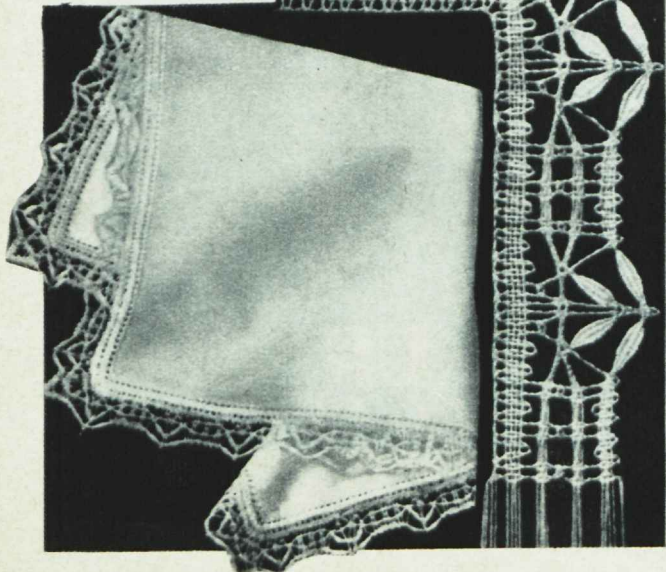
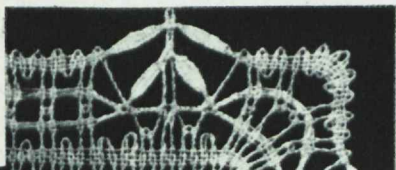
Lina on valmistatud valgest linasest materjalist. Ruudu suurus 35×35 sm. Ääre laius on 4 sm, mis palistatud kitsa piluga. Madalpiletikandiks tarvitada peent pärl-, märkimis- või linast niiti, vastavalt riide jämedusele. Loomusuurune tööproov juures.

Niplispits taskurätile või linakesele

Pitsi laius on 2 sm. Materjal: DMC linane lõng nr. 50. Taskuräti või linakese suurus on 30×30 sm. Pitsi hakatakse kuduma mustri-lehel oleva kirja järgi, mida tuleb pikendada vastavalt lina või taskuräti ümbermõõdule. Siis kinnitatakse kiri padjale ning asetatakse rooma numbritega märgitud kohtadesse nõõpnõelad ning vastav pulgapaaride arv. Araabia numbrid näitavad töökäiku.

Pitsi hakatakse kuduma III punktist, kusjuures sellest punktist tulevat lõngapaari keerata kolm korda ja siis linase löögi abil punkt 1 juurde välja viia. Siin tehakse äärelöök, sama pulgapaar läheb punkt 3 juurde tagasi. Järgnevalt tuleb punkt 3 juurest tulevad lõngapaarid punkt 4 juurde 4—5 korda keerata. Punkt 3 juurest tehakse põimitud lehekesest tulevast lõngapaarist kaks pletti. Punkt 10 juures esineb täislöök enne ja peale nõela asetamist. Siis läheb üks lõngapaar punkt 9 juurde,

kus esineb esiteks linane löök, hiljem äärelöök, kuna teine paar läheb punkt 14 juurde jällegi linase löögiga. Punktide 11, 12, 13, 14, 15 ja 16 juures esineb (Järg lk. 342)

VAIP RAHVUSLIKEL MOTIIVEL

Vaip on koostatud rahvuslikel motiividel. Suurus 101×135 ruutu. Kui võtta iga ruut 1 sm², siis oleks vaiba suurus 101×135 sm, kusjuures 1/2-sm lõngajämedusega džüudile õmmeldes tuleks iga ruutu suurendada igapidi 2 korda. Kui soovitakse suuremat vaipa, siis tuleb ka vastavalt iga ruutu, kas 3, 4 jne. korda, igapidi suurendada. 3 korda suurendades oleks vaiba suurus 151×203 sm, kuna neli korda suurendades oleks see 202×270 sm. Vaiba võib õmmelda rist-, keelim-, ristik-, õis- jne. pistes või ka põimida. Värvid A. Trässi „Ekstra“ värvi-

kaardi järgi:	tumepruun	nr. 56
	keskm. pruun	.. 57
	beež	.. 48
	roheline	.. 68
	vanaroosa	.. 70
	heleroosa	.. 65
	kollane	.. 61
	sinine	.. 37

Muster muustrilehel.

A. Nemvalts.

NIPLISPITSIGA KAUNISTATUD TASKURÄTT

(Algus lk. 340)

paaridest lähevad pulgapaarid täislöögis läbi ning teevad p. 2 juures täislöögi. Rooma numbrist III läheb üks lõngapaar punkt 4 juurde, teine lõngapaar punkt 5 juurde. Kogu pitsi töötatakse täislöökidest, ainult saki kõrgemal tipul (punkt 9) tehakse enne ja pärast nõelaasetamist poollööke. Punktide 7 ja 13 juures on töökaik pisut erinev. Pärast seda, kui nr. 7 juures on olnud täislöök, läheb lõngapaar punkt 6 juurest tulevast lõngapaarist läbi punkt 8 juurde, teeb enne ja pärast punkt 9 poollöögi, ristub siis punkt 10 juures punktist 6 tuleva lõngaga ja teeb punkt 7 juures rippuva paariga täislöögi enne ja pärast punkt 7. Punkt 13 juures kordub seesama võte. Punkt 20 võrdub punkt 2-ga. On pits valmis, tuleb ta lõpuks kokku õmmelda, kusjuures pitsi lõpp-punktidest tulevad lõngad põimitakse pitsi algusesse kinni, misjärel pits õmmeldakse peenelt soovitud eseme külge. Kiri muustrilehel.

NIPLISPITS TASKURÄTILE VÕI LINAKESELE

(Algus lk. 341)

linane lõök. Punkt 17 juures täislöök enne ja pärast nõela asetamist. Kui pits on valmis, põimitakse pitsi lõpp-punktidest tulevad lõngad pitsi algusesse kinni, misjärel pits õmmeldakse peenelt soovitud eseme külge. Kiri muustrilehel.

ANKUR
TIKKIMISLÕNG ON PARIM

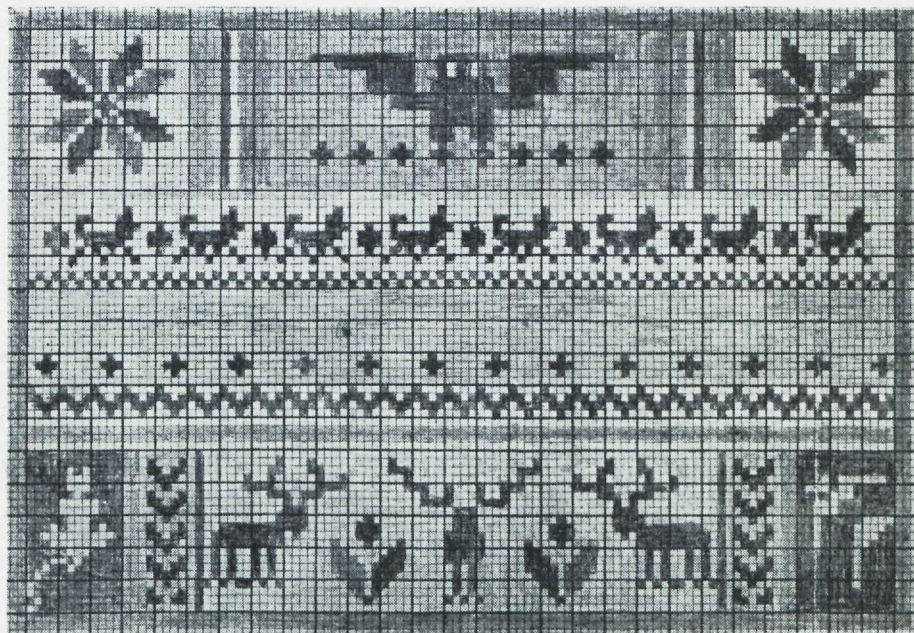
SEINAVAIP LASTETUPPA

Vaiba suurus on 114×78 ruutu. Kui võtta igale ruudule vastavalt 1 sm. siis saame vaiba suuruseks 114×78 sm. Sellisel juhul tuleks siis võtta 1/2-sm lõngajämedusega džuu (mis on kõige jämedam), suurendades õmblemisel mustrit, iga ruutu igapidi kahekordselt. Nii tuleks ristpistes õmmeldes iga mustriühtsuse kohta arvestada 4 risti, 2×2 ülestikku. Värvid A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi on järgmised:

1. tumepruunikas-hall . . . nr. 76
2. keskm. pruunikas-hall . . . nr. 48
3. helepruunikas-hall . . . nr. 49
4. roostepunane . . . nr. 43
5. vanarooma . . . nr. 70
6. kollane . . . nr. 14
7. oliivroheline . . . nr. 18
8. helekollakas-pruun . . . nr. 59
9. tumekollakas-pruun . . . nr. 58

Muster mustri lehel.

L. Leik.

Suvikleitide hoidmisest ületalve

Suvigarderoob, mis asub nüüd talveunne, ei valmista meile enamikus niipalju peamurdmist kui talvgarderoob kevadel, millise peab puhastama ja kindlustama koide vastu. Ent ka suvigarderoobi ei peaks enne põhjalikku puhastust kappi riputama. Kleitide ja pluuside need kohad, millised on vahenditult kokkupuutes kehaga, koltuvad, kui neid nädalate ja kuude kaupa hoitakse pesematult. Hiljem on neid palju raskem puhastada, kasutades siis juba pleegitamisaineid, millised rikuvad riidet, kui neid küllalt ettevaatlikult ei tarvitata. Niisiis pestavat suvirõivastist puhastatakse põhjalikult. Heledat, eriti valget garderoobi ei tarvitse triikida. Triikimisest tekivad voltide ja palististe kohal teravad murded, millised teevad riide hapraks, kui see seisab pikemat aega kasutamata. Pärast pesemist on need murdekohad lödvad. On soovitatav, et pestud kleidid ja pluusid, milliseid ei triigita, kohe pärast kuivamist võetakse nõõrilt ja riputatakse puule. Nii jäävad nad võrdlemisi sirgeteks. Pole midagi ebameeldivamat, kui kevadel satuvad kätte möödunud aasta kortsunud rõivad. Need näivad siis nii mitteihaldavatena, et on raske nendega jälle sõprust leida, mis on kokkuhoiu pärast siiski kaunis tarvilik.

Pestud esemeid peab esmajoones hästi loputama, et seep täielikult välja uhtuks, kuna viimane soodustab enamiku riiete juures kiirendatud koltumist. Seepärast peab pestud esemeid veel äädikavees loputama, et alkaalilised seebijäänused neutraliseeruksid. Äädikalõhna kõrvaldamiseks peab esemeid pärast äädikavees loputamist veel mõned korrad puhta veega loputama. Kergeteid kleite ja pluuse pannakse mitu ülekuti

puule ning kaetakse enne kappiasetamist kaitsekattega. Need kaitsekatted tarvitsevad katta ainult esemete ülaosa, kuhu tolm koguneb kõige hõlpsamalt. Mantlid ja raskemast materjalist kleidid ning pluusid, millised kergesti venivad, nagu trikoo- ja marokäärõivad või kerged villased rõivad, asetatakse rõivapuu aluspuule. Sel viisil saab raskust jagada ühtlaselt puule — ja õlad ei veni välja. Ka varrukaid või rippuvaid kaunistisi võib asetada üle puu rippu.

Olles oma garderoobi nii talve vastu ette valmistanud, võime lohutatult usaldada ta saatusele kuni kevadeni. Meie toome ta siis jälle rõõmsalt esile ja uuendame lühikese aja jooksul. Kergeteid villaseid esemeid peab loomulikult sagedamini kontrollima koide pärast.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

soovitab

JOH. ROOSIPUU kaubamaja

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

Niispitsi valmistamisest

HERTA IVASK

(2. järg. Algus „Maret“ nr. 10)

Kõige olulisem osa niplamise juures on pulkade keeramine ja ristamine, mida nimetatakse lõõgiks. Selle keeramise ja ristamise järjekorrast saame meie isesugused ning mitmekesised lõõgid.

Niispitsi juures esinev ülesehitus koosnebki korrapärase vahelduses korduvatest lõõkidest.

Meie rahvusliku niispitsi juures esinevad lõõgid on niisamasugused kui teistest maadest pärinevate pitside omad. Nagu aga iga rahvas evib oma rahvakunstis teatud omapärast joont vormides ja kujudes, ornamentide ülesehituses, paigutuses ja motiivistikus, nii omab

ka eesti pits meie rahvale omapärast motiivistikku. Eesti pitsi juures esinevad motiivid on geomeetrist laadi, kuid on olemas ka pitse, mille kirjas esineb geomeetrist kõrvale kõvasti stixliseeritud õiemotiiv. Nendes üksikutes motiivides esinevadki mitmesugused lõõgid.

Geomeetrist motiivid on niplatud tavaliselt linases ehk lõuendlõõgis, ka vormilõõgis. Neid motiive piirab võrguline põhi, milline niplatud pool- ja täislõõkides, võrelõõkides või ristuvates pletides ehk palmikutes. Õiekujulistes motiivides esinevad osalt samasugused lõõ-

gid, lisaks on tarvitatud siin veel roosi-põhja- ja neitsilõõki.

Enne kui asume pitsi valmistamisele, tuleks teha eelharjutusi üksikutest lõõkidest.

Neid harjutusi on meil vaja selleks, et silm ja käsi harjuksid niplamisega. Iga üksiku lõõgi kõrvale on kaasa antud vastava lõõgi kiri. See kiri oleks soovitatav läbi kopeerida, pikendada ja kinnitada niispitsi padjale ning alata harjutusega.

Joonis nr. 1 näitab augulõõki poollõõkides. Selle meie valmistame järgmiselt: kui kiri on läbi kopee-

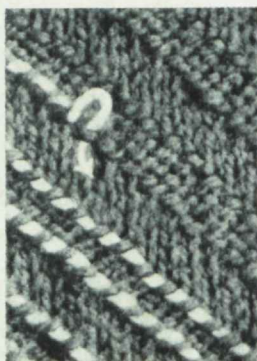

Vastu külmale talvele

1) Kootud jakk heledavärvilisest tombulisest lõngast

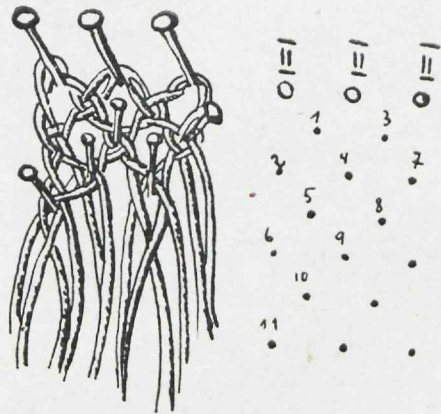
Materjali kuulub umbes 300 g jämedat tombulist lõnga. Jakk kududa üksikutes osades edasi-tagasi käivates ridades lõigete järgi. Tööd alata üksikute osade allärest ahelsilmuste ülesloomisega. l. r.: vahelduvalt 3 silmust pahempidi ja 3 s. parempidi; 2. rida: * 1 s. pahemp., 1 s. paremp., 1 s. pahemp., 3 s. paremp. *. Siis korrata * kuni *. Need 2 rida korduvad kogu triipmusteri ulatuses. Esitükkide ääred kududa: 1 silmus paremp., 1 s. pahempidi vahelduvalt, nii et teisel real pahempidine silmus tuleks parempidise silmuse kohale ja vastupidi. Paremale äärele kududa nõopaugud sisse. Passe ja varrukad kududa ruutmusteri järgi. Lõikeskeem ja ruutmuster mustrihel.

2) Kootud pullover risti- ja pikikäiva mustriga

Materjaliks kuulub umbes 350–400 g heledavärvilist froteer- või tombulist lõnga ja kaks 9 sm pikkust sobivas värvis tõmblukku. Tõmblukud asuvad esitükil, keskelt kahele poole minevas sihis. Pullover kootakse üksikutes osades edasi-tagasi käivates ridades antud lõigete järgi. Muster koosneb paremp. ja pahemp. kootud silmuse ridadest. Esiteks kootakse valmis nii esi- kui ka seljatükil vahetükk kehaosa ja passe vahel. Alatakse kaenla alt 4 silmusega ja kootakse edasi-tagasi käivates ridades 1 s. paremp. ning 1 s. pahemp. Käeaugu moodustamisel kasvatada niipalju silmi juurde, et vahetüki laius oleks 10 1/2 sm. Selle tüki küljes alatakse nüüd lõike järgi õlaosade ülespoole kudumist ning kehaosa allapoole kudumist. Vöö kohalt alates kootakse äär 2 silmust paremp., 2 s. pahempidi. Lõige II lõikelehel 92-sm rinnamöödule.

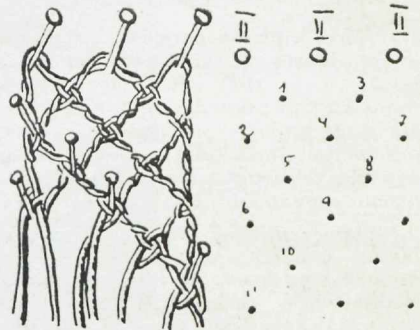
Joon. nr. 1.
Augulõök poollõökides.

ritud ja padjale kinnitatud, asetame sõõriga märgitud kohtadesse nõõpnõelu ja vastava pulgapaari arvu. Viimane on märgitud rooma numbritega. Sel juhul kinnitame iga sõõri kohta 2 pulgapaari. Araabia numbrid näitavad meile töökäiku.

Punkt 1 juures toimub esimene poollõök. Poollõök koosneb lõngade ühekordsest keeramisest ja ristamisest. Niisiis võtame esimesest kinnituskohast ühe pulgapaari pahemasse kätte ning teisest kinnituskohast ühe pulgapaari paremasse kätte, tehes nende kahe pulgapaariga poollõõgi, s. t. keeru ja risti. On see tehtud, asetame punktiga märgitud kohta nõõpnõela ning kordame sama pulgapaariga sama liigutust: keerd ja rist. Järgmisena teeme sama lõõgi punkt 2 juures. Võtame esimesest kinnituskohast ühe pulgapaari pahemasse kätte ja punkt 1-st tuleva pulgapaari paremasse kätte ning teeme sama liigutuse: keerd ja rist; nõõpnõel — keerd ja rist.

Niüd tuleme punkt 3 juurde. Võtame teisest kinnituskohast ühe pulgapaari pahemasse kätte ja kolmandast kinnituskohast ühe pulgapaari paremasse kätte. Punkt 3 juures kordub meile juba tuttav liigutus: keerd ja rist; nõõpnõel — keerd ja rist. Punkt 4 juures võtame jällegi ühe pulgapaari punkt 1-st pahemasse kätte ning teeme jällegi keeru ja risti; asetame nõõpnõela ja teeme uuesti keeru ja risti.

Nii niplame kuni punkt 6-ni. Punkt 7 juures võtame ühe pulgapaari punkt 3-st pahemasse kätte ja ühe pulgapaari kolmandast kinnituskohast paremasse kätte ning teeme sama liigutuse. Nii võime niplata soovitud pikkuseni. Lõpuks võtame nõõpnõelad ning pitsi padjalt ära. Pitsiproovi võime kasutada ka kitsa vahepitsina.

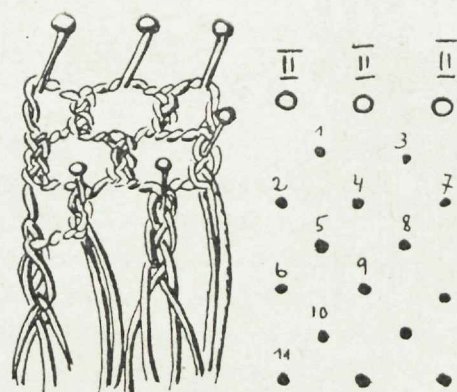
Joon. nr. 2.
Augulõök poollõökides, kahekordse lõngakeeramisega.

Joonis nr. 2 näitab augulõõki poollõökides, kuid kahekordse lõngakeeramisega. Selle lõõgi valmistamisiis on niisamasugune nagu joonis nr. 1 juures, ainult tuleb üht pulgapaari enne ristamist kaks korda keerata. Võtame esimesest kinnituskohast ühe pulgapaari pahemasse kätte ja teisest kinnituskohast ühe pulgapaari paremasse kätte ning teeme nendega järgmisi liigutusi: keerd, keerd ja rist, asetame punkt 1-sse nõõpnõela ning teeme veel kord keeru ja risti.

Punkt 2 juures võtame ühe pulgapaari esimesest kinnituskohast ja teise punkt 1-st ning teeme ka siin keeru, keeru ja risti; nõõpnõel — keerd, keerd ja rist. Punkt 3 juures võtame jällegi ühe pulgapaari teisest ning ühe kolmandast kinnituskohast ja kordame sama liigutust.

Niplame selle proovi samuti diagonaalselt alla. Ka seda proovi võib kasutada kitsa vahepitsina.

Joonis nr. 3 näitab augulõõki täislõökides. Selle lõõgi valmis-

Joon. nr. 3.
Augulõök täislõökides.

tamisiis sarnaneb eelmistega. Kinnitame kirja padjale, asetame igasse sõõriga märgitud kinnituskohast 2 pulgapaari ning algame niplamisega: võtame esimesest kinnituskohast ühe pulgapaari pahemasse kätte ning teisest kinnituskohast ühe pulgapaari paremasse kätte, tehes nendega järgmisi liigutusi: keerd ja rist, keerd ja rist, asetame punkt 1 juurde nõõpnõela ning teeme jällegi keeru ja risti ning veel kord keeru ja risti.

Seda kahekordset pulgapaari keeramist ja ristamist nimetataksegi täislõõgiks. Niplame edasi. Võtame ühe pulgapaari esimesest kinnituskohast pahemasse kätte ja teise punkt 1-st tuleva pulgapaari paremasse kätte ning teeme nendega jällegi täislõõgi, s.t. keeru ja risti, keeru ja risti; nõõpnõel punkt 2-sse — keerd ja rist, keerd ja rist. Punkt 3 juures võtame ühe pulgapaari teisest ning teise kolmandast kinnituskohast, tehes nendega keeru ja risti, keeru ja risti; nõõpnõel punkt 3-sse — keerd ja rist, keerd ja rist. Punkt 4 juures võtame ühe pulgapaari punkt 1-st ning teise punkt 3-st ja teeme nendega täislõõgi. Punktide 5 ja 6 juures kordub sama lõök. Punkt 7 juures võtame ühe pulgapaari kolmandast kinnituskohast, teise punkt 3-st ja teeme nendega täislõõgi ning niplame siis jällegi diagonaalselt alla.

(Järg lk. 346)

Eelmisel leheküljel olevate kootud esemete kirjeldused

Viltutriibuline kootud pullover

Materjaliks kulub umbes 300 g tumesinist ja umbes 100 g pihlpunast villast pärlõõga. Pullover kududa tumesinisest lõõgast üksikutes osades edasi-tagasi käivates ridades lõõgete järgi. Triipude saamiseks kootakse 4 silmust parempidi ja 4 s. pahempidi, seejuures aga mitte kohastikku, vaid alati 1 silmuse võrra edasi igal real. (Vaata proov!) Esitükk alata 124 s. ja kududa äär 40 rida lai, 2 silmust paremp., 2 s. pahemp. Esitüki kudumisel peale ääre kootakse maha 4 silmust ning jäetakse vahe, kuhu hiljem õmmeldakse tõõmblukk. Kõõgil kudumistõõdel esimene silmus rea alguses tõõstetatakse kudumatult uuele vardale, kuna viimane kootakse alati parempidi. Selg alatakse 114 silmusega nagu ka esitükk. Varrukas alatakse 62 silmusega alläärest ning kootakse pihlpunane 16 rea laiune äär, 2 s. pahemp., 2 s. paremp., hiljem teisipidi külge. Ääre kudumisel võõetakse vardale ainult 56 silmust. Krae alatakse välisest äärest 128 silmusega ja õmmeldakse kaeluse külge, kui silmused on maha kootud.

Esitükõkide kudumisel jäõetakse avauõsed taskute jaoks, mis suõletakse tõõmblukkudega. Valmiskootud tükõid kaunistatakse nii, nagu naha proovil. Lõõige III lõõikelehel 92-sm rinnamõõdule.

Passega sousapullover

Materjali kulub umbes 400 g jäõmedat tumesinist villast lõõga. Passeks kulub umbes 100 g helesinist või oranõi niisama jäõmedat lõõga.

Kududa lihtkoes edasi-tagasi käivates ridades lõõgete järgi. Passe alatakse kaeluse äärest 131 silmusega helesinisega ja kootakse 12 rida: 1 s. pahemp., 1 s. parempidi, 13. real algab mustri kudumine, nagu naha juuresõleval proovil. Edasiridadel kootakse parempidised silmused tumesinisega ja pahempidised silmused helesinisega.

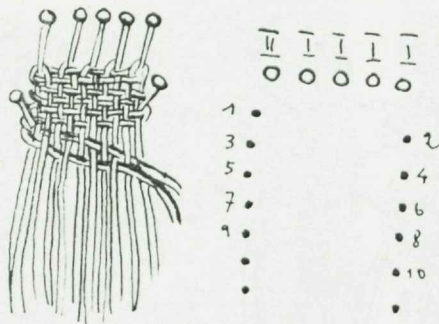
Tagasiridadel aga kootakse parempidised silmused helesinisega ja pahempidised silmused tumesinisega.

Lõõige IV lõõikelehel 100-sm rinnamõõdule.

Ruutmuõstriline dõzõmper

Materjaliks kulub umbes 250 g villast lõõga ja kolm nõõpi.

Kududa üksikutes osades edasi-tagasi käivates ridades. Alumine äär on 10 sm lai. Kududa 2 s. paremp., 2 s. pahempidi. Siis kududa ruutmuõstriline osa kuni passeni, niisamuti 2 s. parempidi, 2 s. pahempidi. Kaeluse äärde tõõmmata villane lõõng, et ei veniks. Ees kolm nõõpi.

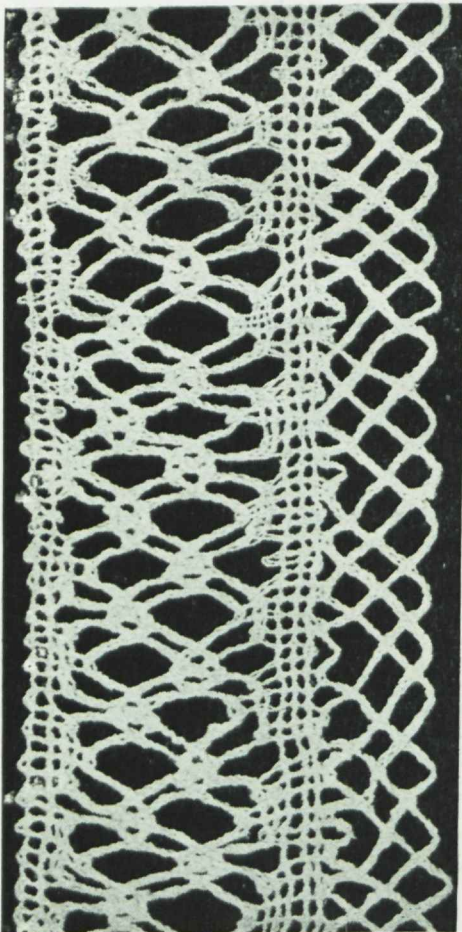

Joon. nr. 4.
Linane lõök.

Joonis nr. 4 näitab linast lõöki. Selle valmistamises järgmine: on kiri kopeeritud ning padjale kinnitatud, asetame sõõriidaga märgitud kohtadesse nõõpnõelu ning vastavalt rooma numbritele pulgapaari arvu, s. o. esimesse kinnituskohata 2 pulgapaari, igasse järgmisse kinnituskohata 1 pulgapaar. Kuna eelmiste lõökide juures toimus niplamine diagonaalselt ülalt alla, siis linase lõõgi puhul toimub niplamine edasi-tagasi käivates ridades.

Võtame esimesest kinnituskohast 1 pulgapaari pahemasse, teise paremasse kätte ning teeme nendega järgmisi liigutusi: rist, keerd ja rist. Siin näeme, et üks pulgapaar läheb teisest läbi. Kui see on sündinud, paneme ühe pulgapaari maha, nimelt selle, millest teine läbi läks, ja jätame siis teise pahemasse kätte.

Võtame teisest kinnituskohast pulgapaari paremasse kätte ning teeme siis

Pilt nr. 5.
Ülesvõte Mustjala pitsist.

nendega risti, keeru ja risti. Paneme jällegi ühe pulgapaari maha, võtame teise pahemasse kätte, võtame kolmandast kinnituskohast pulgapaari kätte ning teeme nendega risti, keeru ja risti. Sama võte kordub ka neljandast ja viiendast kinnituskohast tulevate lõngapaaridega. Kui oleme jõudnud rea lõpuni, s. t. punkt 2 juurde, siis asetame punkt 2-sse nõõpnõela, nii et viimane pulgapaar läheb nõõpnõela ümber.

Seejärel niplame paremalt pahemale, tehes sealjuures jällegi iga pulgapaariga risti, keeru ja risti. Kui oleme jõudnud punkt 3-ni, asetame ka sinna nõõpnõela ning niplame siis pahemalt paremale punkt 4-ni, kuhu asetame jällegi nõõpnõela, niplates seejärel paremalt pahemale punkt 5-ni.

Niplame niikaua, kuni oleme saavutanud soovitud pikkuse, siis võtame nõõpnõelad pitsiproovist välja ning proovi padjal ära. Seda pitsiproovi ei saa vahepitsina kasutada, kuna ta on liiga tihedapinnaline ja on mõeldud vaid pitsi esinevate tihedapinnaliste motiivide jaoks.

Kui me niplispitsiproovide valmistamisel oleme saavutanud teatud vilumuse ning lõngajooksud on meile täiesti selged, siis võiksime hakata juba kuduma mõnda lihtsamat pitsi.

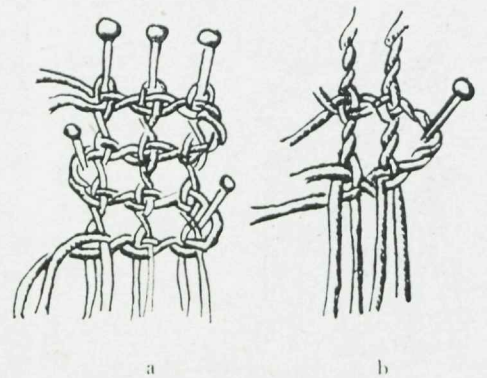
Pilt nr. 5 näitab Mustjala pitsi nagu teda on kantud Mustjala särgikrael, lahtkrael ning valge põlle alläärel.

Selle pitsi materjaliks on valge linane niit. Niplispitsi-kiri on mustri-lehel.

Asume Mustjala niplispitsi valmistamisele: kõigepealt kopeerime pitsikirja pärgamiin- või kartongpaberile, pikendame teda oma soovi kohaselt ning kinnitame niplispitsi-kirja padja külge.

Rooma numbrid näitavad pulgapaari arvu ja araabia numbrid töökäiku. Nii siis käesoleva pitsi jaoks vajame 27 pulgapaari ehk 54 pulka. Kõigepealt kerime linast lõnga pulkade ümber. Kerime algul ühe pulga ümber, siis jätame 2,5–3,5 m pikkuse otsa ning algame kerimist teisele pulgale. Kerime niikaua, kuni kahe pulga vahele on jäetud 24–26-sm lõngavahe. Pulgad kinnitame padjale alati paarikaupa. On see tehtud, algame niplamisega, kusjuures jälgime teravalt pitsi esinevaid lõõke ning võtteid. Mustjala pitsi juures esineb järgmisi võtteid. Esiteks ääres sakiline joon, mis koosneb üksteist läbivatest palmikutest ehk plettidest. Viimased on iseloomulikud Mustjala pitsile. Teiseks on keskel väikesed rombitaolised kujud, mis jällegi palmikutega ühendatud ääreosadele. Äärmistes kolmnurkades esineb linane lõök koos võrelõõgiga. (Vt. joon. a).

Niplamine algab neljandast ja viiendast kinnituskohast. Punkt 1 juures ristuvad selleks 4 pletti, et valmistada väikest rombitaolist kuju. See toimub järgmiselt: võetakse 2 pulgapaari neljandast kinnituskohast pahemasse kätte ning 2 pulgapaari viiendast kinnituskohast paremasse kätte ja tehakse nendega linane lõök, s. t. rist, keerd ja rist. Nüüd me näeme, et linase lõõgi abil läheb alati üks pulgapaar teisest läbi. Järgmisena teeme pahema pulgapaariga ühe keeru. Nüüd niplame pleti kolmandast kinnituskohast punkt 2-ni ning kuueandast kinnituskohast punkt 3-ni. Punkt 2 juures teeme jällegi linase lõõgi nelja pulgapaariga. Punkt 3 juures kordub sama võte. Seejärel võtame 4 seesmist pulgapaari ning teeme nendega linase lõõgi. Siis võtame pahemas ääres oleva

pulgapaari pahemasse kätte ning ühe seesmist paremasse kätte, teeme nendega linase lõõgi ning edasi pletti kuni punkt 7-ni. Täiesti sama võte kordub väikese rombi paremal poolel, kus läheb plett kuni punkt 27-ni. Nüüd võtame veel 4 viimast pulgapaari pahemasse ja paremasse kätte, teeme nendega linase lõõgi ning 2 pletti punkt 9-ni ja punkt 28-ni.

Järgmisena niplame punkt 5-st võrelõõgis (keerd — ühe pulgapaariga, rist, keerd ja rist kahe pulgapaariga, vt. joon. a.) kuni punkt 6-ni. Siin toimub äärelõök. (Punkt 6-sse asetatakse nõõpnõel ning niplatakse punkt 7-ni, vt. joon. b.) Punkt 7 juures läheb jooksev lõngapaar punkt 7 juures olevast plettist linases lõõgis läbi, minnes seejärel tagasi punkt 8-ni, kus toimub äärelõök.

Siis tuleb sama lõngapaar punkt 9-ni, läheb ka siinolevast plettist läbi ning siis tagasi punkt 10-ni. Punkt 9 juures tehakse kahe pulgapaari plett kuni punkt 31-ni. Punkt 10 juures on äärelõök ning siis läheb lõngapaar võrelõõgis ning linases lõõgis punkt 11-ni, kus läbib pleti ning suundub tagasi punkt 12-ni ja 13-ni.

Punkt 11-st võib nüüd teha pleti kuni punkt 32-ni.

Järgmisena läheb 1 pulgapaar punkt 14-st võrelõõgis kuni punkt 15-ni, läbitades ka mainitud punkti. Nüüd võib hakata pletti valmistama kuni punkt 27-ni. Siis hakatakse eelviimastest ja viimastest kinnituskohast valmistama pletti kuni punkt 16-ni, kus ristuvad 2 pletti. Punktide 17 ja 18 juures ristuvad jällegi 2 pletti ehk 4 pulgapaari. Punkt 19 juures kinnitub plett punkt 15-st tulevaga lõngapaariga. Kinnitamise juures teeme täislõõgi, kusjuures pahemas käes on 2 pulgapaari, paremas aga 4. Teeme siin keeru ja risti, keeru ja risti — nõõpnõel punkt 19-sse ja edasi keerd ning rist, keerd ning rist. Seejärel läheb üks pulgapaar võre- ja linases lõõgis kuni punkt 20-ni, läbib siin kinnituskoha ning siirdub tagasi kuni punkt 21-ni. Punkt 19-st teeme pleti kuni punkt 21-ni, kus toimub pleti kinnitamine täislõõgis. Punkt 20-st teeme pleti kuni punkt 29-ni. Punkt 22-sse asetame nõõpnõela ja teeme pleti kuni punkt 23-ni, kus ristuvad 4 pulgapaari. Sama ristumine kordub punktide 24 ja 25 juures. Punkt 26-s on jällegi pleti kinnitamine täislõõgis. Nüüd korduvad vanad võtted. Punktide 27, 28, 29 ja 30 juures on seesama võte, mis punktide 1, 2, 3 ja 4 juures.

Pitsivalmistamisel on soovitatav jälgida ülesvõtet Mustjala pitsist, kus lõngajooksud on selgesti näha.

(Järg järgmises numbris.)

Niiskuse ja külmaga -tingimata **NIVEA!**

Tuul ja külm võtavad nahalt tema eluaval-
dusiks vajalikud ained, soodustades nii pu-
netuste, kestenduste ja enneaegsete kort-
sude tekkimist. Et hoiduda neist kahjustest,
pole paremat vahendit kui Nivea, sest Ni-
veas leiduv Eucerit ja loomulik naharav on
nii lähedalt sugulased, et Nivea-kreem tun-
dub täiesti loomuliku nahakaitsevahendina.

Hinnad alates 30-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

Saladus ja armastus

Noor, vaevalt kolm aastat abielus olnud naine kurdab seeütle, et tunneb end „tühjaksammutatud kaevuna“. Kuula-
tes jutustust ta elust, suudame mõista säärase tunnete põh-
just. Mõlemad, nii mees kui ka naine, on tühjaks lobisenud
oma armastuse, paljastanud oma hinged. Mehel näib olevat
aga suurem süü. Tulles õhtuti koju, võtab ta oma märkmiku
taskust ja hakkab kohe pärast einestamist küsitama oma naist
nagu koolilast, mida ta arvab sellest, mida arvab tollelt.
Naine laseb sundida end vastamisele, ent siis leiab mees, et
naine on pealiskaudne ning evib loide arvamusi. Ta kahet-
seb, et ei saa naisega kõige üle mõtteid vahetada, et naisel
pole midagi suuremat ega õilsamat. Selline suhtumine mehe
poolt viib aga naise pisarateni. Mees hakkab talle selgitama siis
oma kõrgemaid ning sügavamaid mõtteid mingi asja üle. Naine
suudab vaid poolenisti kuulata, kuna temas liigutab end
trotslik tunne: ta teab ja tunnetab enam kui ta äsja just
suutis öelda!

Naisel on õigus ses asjas; ta on täiesti õigel teel: et
kasvada sisemiselt, tuleb pigem vaikida kui lobiseda vaimse
elu üle poolikult ja puudulikult, eriti veel säärase eksaminee-
riva küsitlemise juures. Naine küsib meilt, miks on mees
omeli nii teadusahne.

Väga tõenäoselt on siin tegemist mehe kõrkusega, mis-
sugust nähtust kohtame meeste juures sagedamini kui naiste
juures. Mehed tahavad mõjuda oma teadmistega. Pole või-
matu, et nad on vähe enne teatavat vestlust täiendanud oma
teadmisi sõnastike või mingisuguste ajakirjade abil, millised
pole kõnetatavale mitte nii kergesti kättesaadavad. — Otsus-
tades naise käekirja järgi, on just tema tunduvalt teravmeel-
sem, looduslikult teravmeelsem, mees aga ainult vastukaja-
vaim. Arvatavasti ei kaja ta isegi puhtalt vastu.

Mis nüüd teha? Seda on raske öelda, kuna peaasjalikult
peaks mees ümber õppima. Ent ta suudab seda vaevalt, sest
miski ei takista enam inimese sisemist arengut kui just eba-
õige kujutus enesest. Ollakse ise oma teel ees, mispärast ei
suudeta ka sooritada vaimseid edusamme ja jäädakse seisma.

Kuna sageli ühel on kahju ilusaist mõttest, teine ei omista
„tavalisele“ inimesele küllalt arusaamist, siis varjatakse tihti
oma kõige sisemaid tundeid, tahtmist ja mõtlemist. Ja nüüd evi-
takse oma saladust, mida hoitakse kui hinnalist aaret. Seda
tahetakse jagada ainult seal, kus austatakse või armastatakse
üksteist. Kogemus õpetab meid küllaltki rikkalikult, et meie
ainult harva suudame väljendada sõnadega, mida tunneme,
soovime ja tahame. Sõnad on nii vaesed, nii teravad, nii
lärmakad, nii paljutähendavad ja siiski nii mannetud. Pari-
mad luuletajad kannatavad sageli kohutavalt selle all. Üks
suur luuletaja on öelnud: „Kui hing räägib, ah, siis ei räägi
hing enam.“

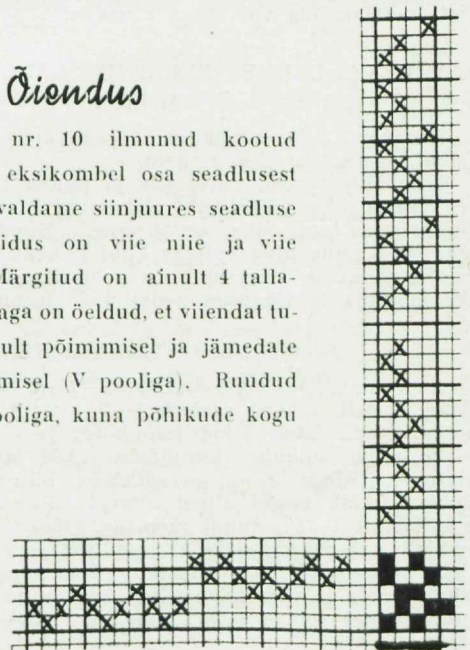
On tõsi, mida ütleb enamikus mõtlematult tarvitatud väl-
jend: „Sa oled mulle väljendamatult, ütlematult armas!“ Pu-
has tunne aga selle-eest, et ilusaimat on peaaegu võimatu

öelda, nõuab tagasihoidlikkust kõnelemises. Kui vanasõna
väidab, mis keelel, see südamel, siis sageli on maksev ka
vastupidine: millest süda tulvil, sellest vaikib suu! Mure ja
armastus just eelkõige on kahtlemata suuremad, kui neist vä-
hem räägitakse. Tuleks soovitada kõigile, et õpitaks enam
suuremat kunsti — vaikimist. Tugeva tundetooniga mõtted
on peened ja õrnad kujud, mis kasvavad vaikusel, kasvavad
kaua ja aeglaselt. Meie peame neid kaitsma karedate tuulte
ja ereda, avasilmi vaatava uudishimu eest. Armastajate juu-
res on säärane sisekasvatus kergem ja tänuikum, kui mõle-
mad on austusest teise isikliku sise-elu vastu küllalt peene-
tundelised ning tähelepanelikud. Haruldasi algab alles siis,
kui on saanud avaldumishetked, kus üks avab end vaba-
tahtlikult teisele, mitte kartes enam puhast pilku. Ent säära-
seid hetki ei saa partner enne seda üles kirjutada märkmikku
ega või ise kindel olla ajale, millal see saabub. Igasugune sun-
dimine mõjub nagu härmatis noortele õitele.

Armastus on saladus, kui ta täidab meid tõeliselt. Ar-
mastuse üle ja armastusest võib kõnelda ainult siis, kui ollakse
„neutraalne“, tähendab saab kõnelda ainult inimesega, keda ei
armastata. Kui kahju, et oleme õppinud niipalju rääkima
meie arenemisaja jooksul. Ent lohutuseks on see: mida enam
tõepoolest teatakse, seda vähem räägitakse. Ükski tark pole
suur kõneleja. Sellele, kes tunneb sügavalt, mõtleb suurelt
ja püüab õilsalt, valmistab kõnelemiskohustus — eriti sunni-
viisiline — suurt valu. Kes evib häid mõtteid kellegi suhtes,
see soovib talle õppida ka vaikimist ja teeb kõik, et kaitsta
ta saladusi.

Õiendus

„Maretis“ nr. 10 ilmunud kootud
laudlinal on eksikombel osa seadlusest
ära jäänud. Avaldame siinjuures seadluse
veel kord. Sidus on viie niie ja viie
tallalauaga. Märgitud on ainult 4 talle-
lauda. Tekstis aga on öeldud, et viiendat tu-
leb tallata ainult põimimisel ja jämedate
triipude kudumisel (V pooliga). Ruudud
põimida IV pooliga, kuna põhikude kogu
aeg kududa.

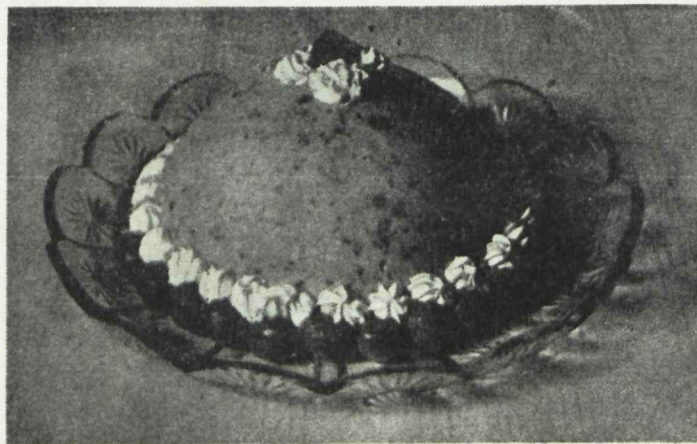

Tuntuim
SOOME KOHV

Müügil igas paremas koloniaalaris

Esindus ja ladu: **K/K. KÜTT & KO.**
Tallinn, Rataskaevu 20, tel. 439-72

TIKERBERITARREND

TIKERBERITARREND

Sissekeedetud tikerberidel lasta vedelik ära nõrguda ning hõõruda marjad läbi hõreda sõela. Maitse järgi lisada juurde paras jagu suhkrut.

$\frac{1}{2}$ l tikerberileent ühes läbi sõela aetud pudruga ajada keema. Lisada juurde 40 g kartulijahu, mis külmas vees lahustatud. Alatiselt segades valada nüüd keevale marjamah-lale tärkliis juurde ja lasta keeda umbes 5 min. Seejärel lo-putada vorm külma veega ja valada mass sisse. Lasta mõni tund külmas kohas tarduda ning lüüa siis vormist vaagnale. Kaunistada suhkurdatud marjade ja vahukoorega. Anda lauale marjamahla või rõõsa piimaga.

VÄHESES LEEMES KEEDETUD LAMBALIHA JUUR-VILJAGA

Ained: 1 kg lambaliha, 1 pea kapsast, mõned kartulid, 1 sibul, soola, $\frac{1}{2}$ tl. köömneid.

Lambaliha pesta, kuivatada ja panna keema vähese kuu-ma veega. Siis võtta vaht ära ning keeta ühes sibula ja köömnetega, kuni liha on pehme. Seejärel lisada juurde paras jagu soola ning neljaks kuni kuueks lõigatud kapsapea, kartulid ja keeta, kuni kõik on pehmed. Liha lõikuda tükki-deks ja anda lauale ühes aedvilja ja leemega.

GULAŠ VEISELIHAST

Ained: $\frac{1}{2}$ —1 kg veiseliha, 1—2 spl. võid, 1 sibul, soola, tükkike sellerit, mõned seemned, 1—2 tomatit või 1 spl. tomati-püreed, 1 spl. jahu, 3 spl. hapukoort ja noaotsatäis paprikat.

Veiseliha lõikuda kuupideks. Või lasta pruuniks ühes hakitud sibulaga ning pruunistada kiiresti lihatükid. Siis lisandada kõik antud ained ning 1 kl. vett või lihaleent ja lasta kaetult 1— $\frac{1}{2}$ tundi moorida. Kui vesi ära keeb, tuleb aeg-ajalt uut juurde valada ning liha segada, et see ei kõr-beks. Lõpuks lisada juurde jahu, koor ning keeta läbi. Mait-sestada soola ja paprikaga. Kui paprika on juurde lisatud, ei pruugi enam keeda lasta, kuna siis läheb maitse liiga tera-vaks.

HEA SÖÖK —

HAKKPRAAD

Ained: $\frac{1}{2}$ kg veiseliha, $\frac{1}{2}$ kg sealiha, 1 prants sai, 2 muna, 1 tl. soola, $\frac{1}{2}$ tl. köömneid, 1—2 sibulat, riivsaia, võid või rasva.

Liha ajada läbi hakkmasina ühes sibula ja saiaga, mis vees leotatud ning siis välja pigistatud. Seejärel lisandada klopitud munad, köömned, maitse järgi soola ja 1 kl. vett. Segada hästi segi. Vormida piklik päts ja veeretada riiv-saias. Või või rasv lasta pannil kuumaks, asetada siis liha-päts pannile, panna peale võitükikesi ning lasta pruuniks tõmbuda. Mõne minuti pärast valada pannile kuuma vett ning küpsetada, aeg-ajalt lihapätsi üle kastes, umbes $\frac{3}{4}$ tundi paraja kuumusega ahjus. Süüa pruunide kartulite ja paluka-või peedisalatiga.

MOORITUD KODU- VÕI METSJÄNES

Jänes puhastada nahkadest niipalju kui võimalik, pesta ja leotada hästi mitmes vees. Kuivatada puhta lapiga ning hõõruda soolaga. Siis tükeldada. Seejärel lasta pajas 2 spl. võid pruuniks ning pruunistada jänesetükid ühes 1 sibulaga. Nüüd valada juurde paras jagu kuuma vett ja moorida kinni-kaetult, kuni liha on pehme. Lihatiigid asetada soendatud vaagnale. Kastmele lisandada 1 spl. jahu ja $\frac{1}{4}$ l hapukoort ning valada see üle lihatükkide või anda lauale eri nõus. Süüa makaronide või kartulite ja punakapsa- või pihlaka-marjasalatiga.

VERIVORST ÖUNTEGA

Ained: $\frac{1}{2}$ kg verivorsti, 1 taldrikutäis kartuleid, $\frac{1}{2}$ kg õunu, 1 spl. riivitud sibulat, soola, 1 spl. jahu, piima, võid.

Verivorsti-rõngas asetada pannile ning täita keskelt kihti-misi kartuli- ja õunaviilukatega. Igale kartulikihile riputada peale riivitud sibulat ning soola. Piimast ja jahust keeta valge kaste, mis valada üle vormi. Peale asetada võitükikesi. Vorst määrada pealt õhukeselt rasvaga. Küpsetada parajas ahjus $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tundi.

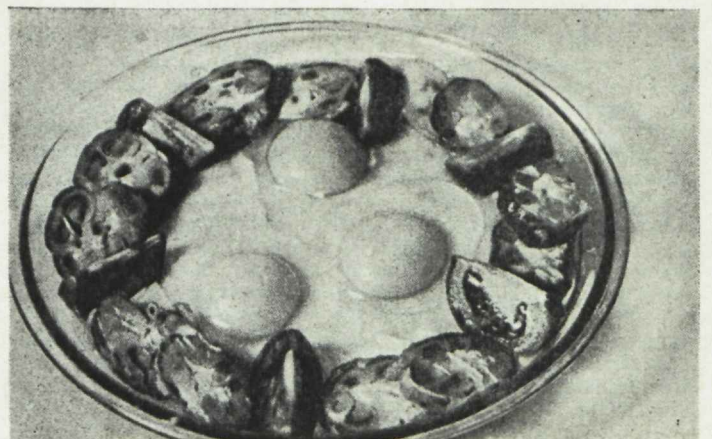
KOHUPIIMA-KOOGID

Ained: $\frac{1}{2}$ kg kohupiima, 4 muna, 1—2 spl. hapukoort, 1—2 spl. jahu, soola maitse järgi, rasva või võid.

Kohupiim hõõruda läbi sõela või pressida puulusikaga ühtlaseks. Lisada juurde munakollased ja koor ning se-gada hästi läbi. Siis lisandada paras jagu jahu, et taigen mitte kõva ei saaks. Maitsestada soolaga. Lõpuks lisada juurde hästi vahuleklopitud munavalged. Küpsetada pannil palavas rasvas või võis väikesed lusikakoogid. Sobivad lõu-nalauale prae juurde või õhtulauale sooja toiduna. Kui aga taignale lisandada suhkrut ning kookidele riputada kaneeli, sobivad nad magustoiduks marjamahla või kompotiga.

PRAETUD MUNAD NEERULÕIKUDE JA TOMATITEGA

Munad praadida pannil võis kiiresti ning riputada pipra ja soolaga. Pestud ja kupatatud neerud lõikuda viilukaiks ja praadida võis mõlemalt poolt pruuniks. Riputada soolaga. Serveerida ühisel vaagnal, kaunistatult tomatilõikudega. So-biv toit õhtusöögiks.

PRAETUD MUNAD NEERULÕIKUDE JA TOMATITEGA

RÕÕMUS PERE

SELLERI- JA ÕUNASALAT

Keedetud sellerid ja toored kooritud õunad lõikuda väikesteks kuupideks. Siis valada peale kaste, mis valmistatud 1/4 l hapukoorest ja 1/2 tl. sinelist. Maitseks lisandada kastmele riivitud ingverit, soola ja sidrunimahla. Segada kõik segi. Sobib lihatoitude juurde või külmale lauale.

MAGUS NUUDLIVORM

200 g nuudleid keeta piimas ja lasta jahtuda. Siis lisada juurde 2 munakollast, vanilli, suhkrut ja 2 kõvaks vahuks löödud munavalget. Segada ning tõsta vormi, mis võiga määritud ja riivsaia üle riputatud. Peale asetada võitükikesi. Küpsetada kiiresti ahjus. Süüa rõõsa piima või vanillikastmega.

TÄIDETUD VASIKA- VÕI SEASÜDA PUNAKAPSA-SALATIGA

2—3 südant pesta ja lõigata lõhki, siis pikkida pekitükikestega ja valada üle kuumade äädikaveega. Südamed jätta äädikaveetesse umbes 1 tunniks. Seejärel leotada piimas 1 prantssai, pigistada välja ja vajutada katki. Lisada juurde 1 muna, 1 hakitud, praetud sibul, pipart, soola, peterselli. Segada ja täita südamed. Siis õmmelda kinni, et segu välja ei tuleks. Järgnevalt pruunistada mõned pekikuubid, nii et rasv välja sulaks, tõsta siis südamed sisse ja pruunistada ümberringi pruuniks. Lisada juurde vett ja hautada 1—2 tundi tasasel tulel. Kastmele lisandada koort ja jahu. Punakapsad lõikuda peeneks, lisada juurde veidi vett ja võid ning hautada. Kui punakapsad on peaaegu pehmed, lisada juurde õunaviilukad ning maitseks suhkrut ja soola.

PEEDISUPP VÄRSKEKAPSAGA

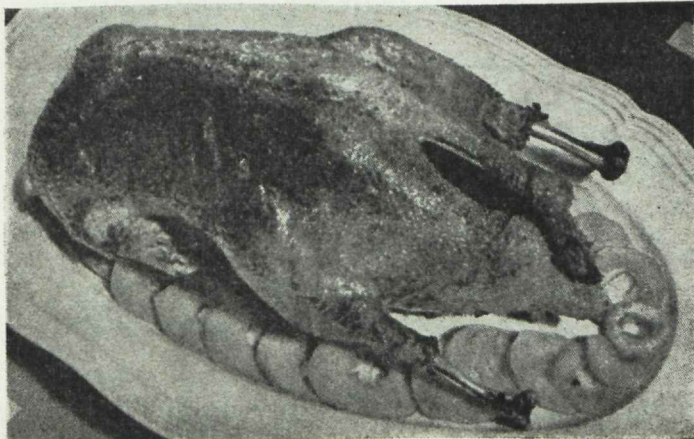
1/2—1 kg puljongikonti keeta ühes selleri ja peterselliga. Kurnata läbi. Seejärel asetada leemesse peeneks lõigutult 1 pea kapsast ja 2—4 söögipeeti. Keeta pehmeks. Maitsestada soolaga. Vaagnasse panna 2—3 spl. hapukoort ning valada kuum supp peale.

MOORITUD VASIKAMAKS

Vasikamaks puhastada kelmest ja lõigata viilukaiks. Pajas või pannil pruunistada 1—2 spl. võid ühes hakitud sibulaga. Järgnevalt tõsta maksaviilukad sisse ja lasta mõlemalt poolt praadida. Siis riputada maksatükkidele pisut jahu ning veidi aja pärast, kui jahu on läbi praadunud, 1/2 l vett ja samapalju valget viina. Maitsestada soola ning pipraga. Lasta keeda umbes 1/2 tundi. Kui maks on tõstetud vaagnale, segada 2—3 munakollast mõne tilga veega ja valada kastmesse. Kaste kallata maksalõikudele. Süüa praetud või keedetud kartulitega. Munakollaste asemel võib kastmele lisandada ka 2—3 spl. hapukoort.

PRAETUD HANI ÕUNAVIILUKATEGA

Hani pesta, kuivatada, hõõruda soola ning sidruniviilukaga üle seest ja väljast ning asetada vastava sügava panniga ahju, kus lasta ühtlaselt pruunistada ja küpseda. Kasta sageli, aegajalt pannilt rasva ära võttes, kui seda palju koguneb. Soovi korral võib hane täita õunte või kapsastega, või õunad lõikuda viilukaiks ja praadida pannil.

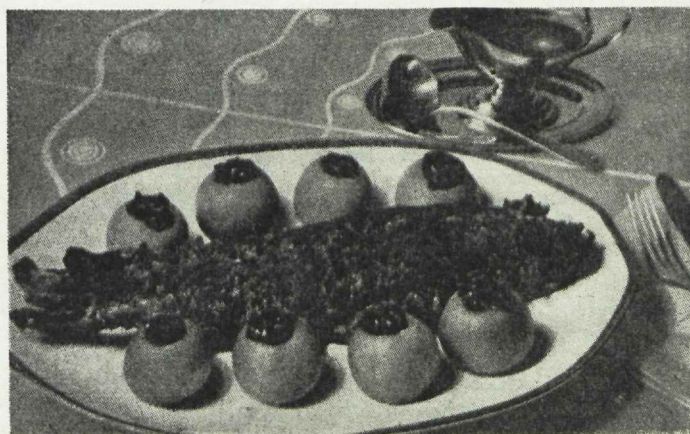
PRAETUD HANI ÕUNAVIILUKATEGA

Algupärane kölnivesi

Saadaval
kõikides apteekides ja
rohukauplustes

Ainuesindaja:
A/S. EPHAG'I labor.
Tallinn

PRAETUD JÄNESESELG TÄIDETUD ÕUNTEGA

PRAETUD JÄNESESELG TÄIDETUD ÕUNTEGA

Nahkadest puhastatud ja 24 tundi leotatud jänesel lõigata seljaosa, kuivatada, pikkida pekiviiludega, hõõruda soolaga ja praadida ahjus pruuniks ning küpseks. Praadimisel sageli praadi kastmega üle valada, et see ei kuivaks.

Mõned õunad koorida ja lüüa ettevaatlikult südamed välja, nii et õunad jääksid terveks. Keedunõus sulatada 1—2 spl. magedat võid, lisada juurde 1—2 spl. vett või õunamahla ning veidi riivitud ingverit. Õunad hautada selles segus kaane all pehmeks, kuid nii, et nad ei laguneks. Õunad täita palukakeedise ja asetada vaagnale prae kõrvale. Anda lauale kohe, kuumalt, ühes pruunide kartulitega.

JÄNESEVORM

Ained: 1 mooritud jänës ühes kastmega, seeni, võid ja umbes 1/2 kg võitaignat.

Jänës puhastada nahkadest niipalju kui võimalik, pesta mitmest veest läbi ja leotada 24 tundi nõrgas äädikavees. Siis jänës kuivatada, hõõruda soolaga ja pruunistada võis või rasvas. Lisandada vett ja moorida, kuni liha on pehme. Siis küpsetatud jänës tükeldada ja võtta välja luud niipalju kui võimalik. Seejärel võida küpsetusvorm ja katta põhi ning seinad hariliku võitaignaga, mis on rullitud 1/2 sm paksuseks.

Tükeldatud jänëseliha, kaste ning hakitud seened segada ja tõsta vormi. Pealt katta ka õhukese taigakihiga. Küpsetada ahjus parajas kuumuses, kuni taigakaas on tõmbunud ilusasti kollaseks. Anda lauale kõige vormiga.

KÜPSETATUD LUTSURULLID

Puhastatud luts lõigata tükkideks, samuti lutsu maks ja keerata iga maksatüki ümber üks kalalõik rulli. Järgnevalt köita rullid niidiga kinni ning keeta soola ja pipraga maitsestatud vees. Kui rullid on peaaegu pehmeks keenud, tõsta nad vahulusikaga vormi ja valada üle valge kaste, mis valmistatud 1 spl. võist, 1/2 spl. jahust, 1/2 kl. kalakeeduveest ja 2—3 spl. hapukoorest. Peale riputada veidi riivsaia ja võitükikesi ning küpsetada mõni minut ahjus. Anda lauale kuumade kartulitega.

Kuidas hoida lõigatud lilli kaua värskena?

Kuigi füsioloogiliselt on tõestatud, et lõigatud lillede elu pikendamine on vaevalt teostatav keemiliste abinõudega, sest mingisugused erutusained pole võimelised asendama taime loomulikke, sirgelt hoidvat juuresurvet, jääb siiski püsima tõsiasi, et lõigatud lilli võib säilitada erinevalt kaua. Järgnevalt vaatleme abinõusid, millega saab lõigatud lilli hoida kaua värskena.

Esmajoones saab lillede värskest pikendada lõikamise teel. Seejuures säilivad varahommikul ja õhtul lõigatud lilled kauem kui need, millised on kuuma päikese käes lõigatud. Et lilled kohe pärast lõikamist tuleb külma vette asetada, on küll üldiselt teada. Hiljem on paljude lillede juures otsustajaks arengisolukord. Näiteks võib moonilt nõuda säilimist ainult sel juhul, kui ta on lõigatud pungana. Ka roosid hoiduvad alal märkimisväärselt kauem, kui neid pungadena lõigatakse. Eriliselt tähtis lillede kestvama säilimise suhtes on küsimus, kas neid on juba küllastanud putukad, tähendab, kas neid on tolmutatud. Viimasel juhul peab õis algama paljundamist, ta puhkeb lahti ja närtsib kiiresti. Nii siis peab lilli lõikama kohe pärast puhkemist.

Enne vaasidesseasetamist lõikame varsi. Mida kallakum on lõige, seda kauem jääb lill värskeks, sest avanevad rakused suudavad võtta rohkem vett. Taimevarde olemus, mille kaudu on ai-nuke võimalus toita lõigatud lilli, on mitmekesine: on olemas pehmeid, tundlikke ja hapraid, teiselt poolt kõvu, jämedaid varsi. Üks on tähtis kõigi kohta: vartelõikamine enne vaasiasetamist. Tugevate, puiste varde puhul ei piisa ainult lõikamisest. Et paremini võimaldada toiduvõtmist, teeme paar lõiget peavarresse ja lõhestame selle kuni 8 sentimeetri kõrguseni. Mõned lillevarred püsivad sel viisil kolm korda kauem värskena. On ju näiteks üldtuntud, kui kiiresti närbu-

vad sirelid ja kui lühike on daaliate õitseaeag. Nendel juhtudel on varte lõhedel eriline teene. Raske on värskena hoida kõiki taimi, mille varred sisaldavad piimataolist vedelikku. Neil juhtudel tuleb vars otsekohe kuuma vette panna, mis takistab mahla voolamist varrest. Korduv juurtelõikamine on väga kasulik, sest seda paremini toimub veevõtmise. Kunagi ei tohi jätta vette varte küljes leiduvaid lehti ega leheraasukesi, sest nad hakkavad kergesti mädanema. Isegi varred on määratud mädanemisele, vees-seismisest muutuvad nad limaseks ja seega vastuvõtlikumaks mädanemisprotsessile. Nende igapäevane loputamine kraani all on väga soovitatav. Kunagi ei tohi nõud lilledega seista päikese käes, sest soojenenud vees suureneb mädanemisoht. Veele lisandatud söetükikesed takistavad mädanemisebakterite tekkimist. Peale selle võtab päikene taimelt rohkem rõskust kui varjuline koht, ja see tähendab loomulikult nõrgestamist, sest vesi ei saa siis läbi lõigatud kohtade nii kiiresti juurde tulla kui ta ära aurab. Lilled peavad iga päev värsket vett saama, kusjuures tuleb iga kord hoolikalt loputada nõusid, et takistada kahjuliku mädaniku tekkimist. Suvisel ajal on paksust kivimassist vaasid eelistatumad kui läbipaistev klaas, sest esimestes hoidub vesi kauem värskena. Nõu laius peaks olenema lillede rohkusest. Igatahes ei tohi õied olla kokku surutud. See oleks inetu ja mõttetu, kuna pungad ei saaks õiteks areneda. Lõigatud lilli ei tohi kunagi asetada tõmbetuule kätte, sest siis langevad nad longu. Kuigi tuul vabas looduses olevaid lilli raputab ja sahib ilma neid kahjustamata, on nad siiski vastuvõtlikud tõmbetuulele lõigatuna. Lõigatud lillede kauemaks alalhoiduks on olulise tähtsusega nende piserdamine; ainult tavaline vetteasetamine pole küllaldane. Õite ja lehtede piserdamine aitab hoida ümbrust jahedana ja rõskena, mis on õite värskeuse alalhoidu-

eelduseks. Meie vaasililled on nähtavalt tünulikud, kui me viime nad õöseks soojast toaõhust jahedasse, rõskesse ruumi. Ka eeskoja kivipõrand võiks seks otsustavaks kasulik olla. Kui elustavalt mõjub see jahutamine kõigisse lilledesse, on üllatav. Seda saavutame veel enam, kui katame lilled kergelt siidpaberiga, mis on pealt kinni seotud. Selle katte alla koguneb rõskus, mida taimed jälle vastu võtavad, ja selle tagajärjeks on, et hommikul säravad kõik lilled aimamatus värs-kuses.

Rooside hoidmisest ületalve.

Selle peatükiga pole alati isegi eriteadlased ühel arvamusel. Küll aga ol-lakse ühisel veendel, et roosid ei vaja külmakaitset enne novembri lõppu, kuna mõni kraad külma ei kahjusta neid veel. Kõlbmatu on rooside kaitseks kõik, mis kõduneb, nagu märjad lehed jne., mida aga küllalt sageli tarvitatakse. Kõige ohtlikum on järeltalve — märtsi- ja aprillikuu külm.

Muld on parim rooside külmakaitse. Mida liivsem see on, seda parem. Ladvad võib paigutada nõnda õelda mullakuhilasse või matta maasse. Mõlemad mõjuvad hästi. Raskete maakihtide puhul mässitakse ladvad enne puutakuga ja siis alles raputatakse mulda peale. Õhk pääseb seetõttu vabalt ligi. Kõrgeid varsi suurte kroonide ja paksude tüvedega ei tohi painutada. Need kaetakse katusepapist kattega või vana, ümberpööratud trehtrivormis linoleumiga. Tugev puualus on loomulikult nõutav. Krooni ümbrissevasse ruumi pannakse puutakku. Sageli kaetakse allapainutatud roosid männirisuga. Enamikus jätkub sellest, ent karmidel järeltalvekuudel ja õrnade rooside puhul võivad tuleneda sellest suured kahjud. Varsi peab laiemas kaares alla painutama, et nad ei murduks. Peale selle peab painutus sündima roosivarre kõverduse suunas, muidu tekivad murded.

Lugupeetav «Mareti» lugeja!

Suure leviku tõttu ei tõsteta kuukirja „Mareti“ aastatellimishinda, kuigi kõik trükikojad on trükiteostuste hindu tõstnud 25%. Aastatellimine jääb endiseks, s. o. kr. 3.50. Kes aga saadab oma tellimise enne 1. jaan. 1939. a. „Mareti“ talitusele, saab aastatellimise kr. 3.20 eest.

Aastatellijatele suured kingid!

Kiirustage tellimise äraandmisega!

Suur nõudepesemine — pisiasi

Igapäevaste tööde hulka majapidamises kuulub päeva jooksul tarvitatud nõude pesemine. Paljud perenaised on sellega nõus, et see on vähehinnaat töö, mis lakkamatult jälle uuesti algab.

Saadaks ju ka väheste nõudega läbi ja ei oleks vaja kohe iga asja jaoks kapist puhast liuda või taldrikut tuua; sageli aitab loputamisel või pühkimisel, et sama nõu teisel kasutada. Kuid lauas armastavad vähesed perekonnaliikmed eri toite ühelt taldrikult süüa. Seepärast vaatame, kuidas saab nõudepesu kergendada.

Esmalt peavad õiged abinõud olemas olema. Täiuslik seadeldis oleks praktiline pesulaud ühe või kahe veejuhtimislauga, milliste kohal külma- ja soojavee-kraanid asuvad. Kuid mitte iga majapidamine ei saa enesele säärast seadeldist võimaldada. Selle asemel võib aga kasutada kaht pesunõu, mis teineteise kõrval seisavad, ning kuivatamisresti. Esimene vann rikkaliku veega on pesemiseks, teine — vähem täis — järeloputuseks, restile asetame nõud nõrguma. Kohv nõude pesemisel ei ole järeloputust vaja, kuid iga suurem pesemine tuleks sel viisil toimetada, sest ainult kuumas vees järeloputamisega saavutatakse tervislikult laitmatud ja puhtad nõud, millised peale selle kiiresti kuivavad ja seeläbi aega ning rätikuid säästavad.

On pesunõu emailist, siis on soovitatav nõu hoidmiseks alla panna kummi- või puualus, et nõude põrutust vastu kõva emaili vältida. Tsink- või tinutatud plekknõude puhul ei ole seda vaja. Viimaste pehmea ehituse pärast on aga soovitatav lasta enne külma vesi sisse voolata, siis alles kuumaga täita, kuna ümberpöörduvalt kannataks materjal. Pesemiseks kõlbavad kaks mittekiustuvat pehmet lappi, millistest üht kasutatakse klaaside ja mitte väga määrdunud nõude jaoks, teist rasvaste taldrikute ja liudade jaoks.

Enne pesemise algust panna jäägid kõrvale ning korraldada nõud, see tähendab, et kõik ühesugused pannakse ühte gruppi. Tarvitamiskõlvulised jäägid panna toiduämbriksse. On olemas loomi, siis võib taldrikud, liudad, kastmekannud ja kruusid kuumas vette kasta, mida loomatoiduks tarvitatakse, ja alles siis pesta. Piimakruusid, kohvikannud ja tassid kasta enne külma vette. Kohvipaksu ei tohi mustaveevalamusse kallata, kuna ta selle ummistada võib.

Et vett pehmeks teha ja rasvaseid nõusid kergem puhastada oleks, tuleks lisandada veele veidi soodat. Alumiinium, maalitud ning kullatud portselan ja sarvesemed ei kannata soodat. Esimene muutub halliks, maal kaob aja jooksul, sarv kaotab läike. Üksteise järel puhastada klaasasjad, kohvitassid, hõbe, hommikueine-taldrikud, suured taldrikud, liudad, email-, puu- ja plekkesemed, lõpuks keedupotid.

Iga liiki klaasi, eriti kristalli, võib ainult soojas vees pesta ja on kõige parem külma veega üle loputada, siis kuivatada pehme, mitterarmastuva rätikuga, kuni klaas on selge.

Hõbedad jaoks võetagu eraldi kuumas vees. On hõbe tuhmunud, võtta peent kriiti, mis veega pudruks tehtud, ja hõõruda hõbedale ning hiljem puhastada.

Noad ja kahvlid puu- ja sarvpeadega ei tohi kunagi kuumas vees seista, kuna esimeste juures liinud lõdvenevad ja kahvlitel peale selle harud inetuks muutuvad. Mitte-roostevabad noad ja kahvlid kohe pärast sööki paberiga või lapiga puhtaks pühkida. Seeläbi kergendatakse puhastusvaeva. Kuivatamiseks kasutada nügade jaoks eri rätikuid, millised niisamuti nagu kastrulite, puu-, plekk- ja emailnõude jaoks vanadest kokku õmmelda võib.

Puunõusid puhastatakse peene liiva ja harjaga või liivapaberiga, loputades neid külma veega üle ja pannes nad seejärel õhu kätte kuivama, mitte kunagi aga soojale pliidile.

Plekkesemeid küüritakse seebi, peene liiva ja soodaga.

Kastrulid kohe pärast tühjendamist veega täita, ning kui vaja, soojale pliidile asetada, et sisu lahti liguneks. Siis kastruli põhi liiva või määrdeseebiga puhastada.

Koogiplaadid ja koogivormid puhastada veel soojalt koogitükkidest paberiga hõõrumisega (võib ka soolaga) ning määrada kergelt rasvaga.

Kalalõhn nügadelt ja kahvlitelt kaob, hõõrudes värske sidrunikoorega.

Katlakivi saab äädika abil kõrvaldada. Kastrulisse valada niipalju äädikat, et kõik kiviosad sellega kaetud on. Lasta siis 3 kuni 3 tundi seista. Seejärel põhjalikult pesta.

Suure pesu korral on vajalik vett vahepeal uuendada või kuumas juurde valada. Peale pesemist asetada kõik nõud oma

YARDLEY LAVENDER

Kus peitub Teie võlu ...

Naise peen maitse avaldub tema rõivastises, soengus ning teistes pisi-asjades. Kuid on veel midagi tähtsamat ja see on sobiva parfüümi ning iluhoiuvahendite valimine.

YARDLEY Lavender'i õrn ja värskendav parfüüm on alati meeldiv, olgu kodus, sportimisel või tantsul. YARDLEY iluhoiuvahendid on loodud selleks, et anda Teile meeldiv ning laitmatu näojume.

Müügil tänapäeva parimates eriärides igal pool
YARDLEY English Lavender — pudeleis, Lavender puuder, Lavender Koldkreem, Lavender Face Cream jt.

YARDLEY · 33 OLD BOND STREET · LONDON

kohale, et puhastada siis lauda, pliiti ja pesunõusid. Rasvaseid ääri saab kõige paremini määrdeseebiga kõrvaldada, hõõrudes teise lapiga.

Lõpuks puhastada mustaveevalamu. Pesta tarvitatud harjad ja lapid ning riputada niisamuti kui rätikud kuivama.

Teie küsitate — meie vastame

Lugeja S. P.

Pianiinole võite asetada mõne nägusa väikese fillee- või heegeldatud linakese ning ilusa keraamika-vaasi.

A. M.

Pöörduge mõne kurguarsti poole, kes teeb kindlaks lauluahäälse kadumise põhjuse ning määrab vastava ravi.

Lepakoore-parki on siidkleidist raske välja saada, sest pleegitamised rikuvad ka kleidi värvust. Proovige pesta ja hõõruda sidrunimahla. Monogrammi avaldame järjekorras.

Lugeja Kuressaarest.

1) Padjakoti jaoks tuleks võtta vastav tihe riie, mis sulgi läbi ei lase. Padjapüüri ei saa kuidagi selleks otstarbeks ette valmistada, kuna siis oleks ebamugav magada.

2) Konnasilmi tuleb ravida vastava salvi või vedelikuga, mis apteegis müügil. Aeg-ajalt ravimist korrata ning kanda lahendaid kingi.

3) Määrdunud lambanahku saab puhastada kuumutatud kartulijahu või kliidega, mis raputada nahkadele. Siis liigutada nahku ja kloppida hiljem jahu ära.

Lugeja Pärnumaalt.

Monogrammi leiate mustrilehelt.

Praegusel ajal ei panda enam vatirulle akna vahel. Võib panna hapet või soola klaasidega.

BONA PARIM TAIMEVÕI

Küsi ja Sakkalt.

1) Südameelaienemise puhul tuleb jalgrattaga sõita tagasihoidlikult ja mõõdukalt.

2) Laske end arstil läbi vaadata ning teha uriini-analüüsi, siis saate kindlasti teada, kas neerudes ei leidu kivindeid.

3) Mehe sigivõimetuse-jäämine munandipõletiku läbi olnud põletiku raskusest. Kergemaloomulise ja piirdunud põletiku korral võib ilmned ainult mõõdamine sigivõimetus.

Jella.

Kunstripsmed sobivad meil ikkagi ainult lavale. Lava-ripsmeid saab juuksurite juurest.

Telliija 6118.

Kahjuks jäi Teie soov hiljaks, kuna lõikeleht käesolevale numbrile oli juba koostatud. Saame vastu tulla ainult neile soovidele, mis on saadetud enne eelmise kuu 20. kuupäeva, kui tahetakse vastust järgnevas numbris. Avaldame detsembrikuu numbris.

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

*mööbliriideid, ukse-
ja aknaeesriideid*

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džundiriid lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise-, korrutamise- ning riide värvimise-, vanutuse- ja pressimise-tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrges kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÕRUS, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi; PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rastas, tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS, Lühijalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Hauka; RAKVERES, Lai tän. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva tän. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk tän. 12, A. Valsiner.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07
TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Üksiknumbri lugeja.

Juuste liigse rasvumise vastu hõõrge peanahasse seebi-piiritust. Järgmisel päeval peske pead vihmaveega. Nii toimida 1–2 korda nädalas, siis muutuvad aja jooksul juuksed kuivemaks ega lange ka välja.

Leika.

Pigmendirike (vitiligo) pole päritav.

Lugeja 25.

1) Tervele inimesele pole keelatud ei sea- ega veiseliha söömine. Ainult mõningate haiguste puhul keelab selle arst.

2) Et sibul suurendab maonõristust ning takistab teatud bakterite arenemist, siis on seetõttu tema tarvitamine soovitav.

„Mareti“ lugeja.

1) Kui täiskasvanud inimesel veel säared kõverduvad, siis võib see tingitud olla erilisest luuhaigusest, nn. luupehmenemisest. Haigust saab ravida vosvoriga, mida võetakse sisse ühes kalamaksaõliga. Ravi tuleb teostada pikemat aega, enne kui hakkab mõju avaldama. Peale selle on veel vajalikud hea toit ning kõverdunud jäsemete õigelt asetamine vastavate tugiaparaatide abil.

On aga säärtkõverus olemas juba lapsest saadik, siis ei saa seda kõrvaldada.

Ka operatiivsel teel toimetatakse kõverate luude õgvendamist.

2) Kui jämedate säärtte põhjuseks pole mõni haigus, siis võivad nad üldise dieedi abil peenemaks muutuda. Ka asjatundlik massaaž avaldab aja jooksul mõju.

Alma.

Õmblusmasina külge käiva hariliku aparadi siksaki-tegemiseks saate Singeri ärist. Nim. aparaat maksab 20 krooni. Piluaparaati pole saada.

J. A. Tallinnast.

Nähtavasti heegeldate Teie väga lõdvalt, et tekk lähele suuremaks kui vaja. „Mareti“ nr. 9 ilmunud heegeldatud päevatekk oli suur 165×200 sm. Heegeldatud oli nii kõvasti, et niit nr. 20/6 (kõige peenem) juures tuli augusuuruseks 3/4 sm.

J. Avinurmes.

Avaldame „Mareti“ nr. 9 ilmunud päevatekiga sobivatel motiividel aknastoori-kavandi detsembrikuu numbris.

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—, 1/2 lehekülge sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajale võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrüki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Väljandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja kõitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas: 1) 16 lk. romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“, 2) 4 lk. kirjastus „Mareti“ reklaamlehte ja 3) 2 lk. posti jooksvale arvele sissemaksu kaarte.

„Mareti“ trükk, Tartus, 18. novembril 1938. a.

Kalossid ja botikud

ERA

A S T E K L A
R I I D E K A U P L U S E D

TALLINN: S. KARJA 15.
PÄRNU MNT. 6. ESTONIA PST 11.

HAAPSALU, KURESAARE,
MUSTVEE, NARVA, PETSERI, PÄRNU,
RAKVERE, VALGA, VILJANDI, VÕRU

ERA

Mareti

Sisukas,

huvitav,

nägus ja

o d a v

SISUS:

PALJU LÜHIJUTTE
HULK KÄSITÖID
SUUR TOITUDEOSA

ILURAVI
TERVISHOID
KODUSISUSTUS
LASTEKASVATUS
AIANDUS Jne.

Jõudis müügile

Mareti kalender 1939

160 lk., kaas kolmevärivtrükis. Hulk pilte vasesügevtrükis. Hind ainult 30 senti

KALENDER MÜGIL KÕIGIS NEIS MÜGIKOHTADES, KUS KUUKIRI „MARET“

jaotatud osadega lugeda näidendeid, see on palju ilusam kui fennis. Teatriringides arvatakse...“ Ta katkestas. „Aga Pony, mis näo sa teed?“

„Palun andesta,“ ütles Pony kogeldes, „et ma ei saa olla oma emast nii vaimustatud nagu sina.“

Frahm naeris kõvasti ja pisut kaua nagu mõne rumala arusaamatuse üle. Äkki aga jäi ta vait.

„See pole mitte sinu ema,“ ütles ta poolküsival toonil. „See on teatriõhkkond.“

„See on ju üks ja sama,“ ütles Pony.

Frahmis tekkis isesugune tunne, millesse oli segatud kaastundmus Pony vastu. Aga enne kui Frahm sai midagi öelda, hakkas Pony toolilt reketit, päikeskaitseprille ja muid asju kokku korjama.

„Pane tähele,“ ütles ta nagu muuseas, „et sa ise ennast ei peta.“ Siis vaikis ta hetkeks ja vaatas Frahmile otsa tumma, küsiva, kurvalt põleva pilguga. „Seda ei tohi kunagi teha, kuuled sa? Inimene peab alati enesele ustav olema.“

Ja siis läks ta tühjade laudade ja toolide vahelt läbi värava poole. Frahm vaatas talle järele. Ta pilgus oli midagi mehelikku, mida naised nii väga armastavad ja mille pärast nad on valmis kannatama.

*

Frahm kõndis aegamööda jaama poole. Tal oli käes seanahast kohver, mida ta võngutas käe otsas. Oli veel aega Berliini rongini. Tal näis üldse olevat palju aega. Esimene valgusreklaam lõi siniselt põlema, kuigi oli veel hele päev. Frahm lonkis reklaami suunas. See oli suur kino. Uus film Anna... Ei, see ei olnud Anna Flagstadiga.

„Film on ka kunst,“ meenus Frahmile, „ma hakan nüüd ka sagedamini kinos käima. Anna Flagstad pole veel kunagi filmis mänginud. Miks? Kas tal pole filminägu? Ja ta silmad on kui... kui...“

Ta mõtles, millega võiks võrrelda Anna silmi. Mandlitega? Ei, mitte mandlitega. Nagu tähed? Ei,

seda ka mitte. See oli liiga tavaline. Nagu briljandid? See kõlas liiga materiaalselt.

Lõpuks leidis ta õige võrdluse: Anna Flagstadi silmad on kui metsajärved. Selle võrdlusega jäi ta täiesti rahule ja eemaldus filmiplakatist.

„Ma pole enam terasetehase Frahmi noorem šeff,“ mõtles ta, „minust on saanud inimene. Ja sealjuures ei ole ma põrmugi joobnud. On nähtavasti palju sääraseid inimesi, kes on alalõpmata säärases kerges uimas. Niisugusena peaks elu alati tunduma,“ mõtles ta.

Ta seadis oma huuled vileks. Ta huuled olid kitsad ja seepärast vilistamiseks täiesti ebakohased. Kuid Frahm katsetas hoolikalt nagu koolipoiss.

Vahetevahel vaatasid talle järele korrektsed härrad ja tervitasid ebaldes ning ta viipas neile tervituseks käega.

„Minust on saanud hoopis teine inimene,“ mõtles ta rahuldatult nagu sissemurdja pärast õnnestunud tegu. „Vaene Pony!“ Aga selle mõtte unustas ta varsti.

„Arvatavasti olen ma tõepoolest, nagu Pony ütles, äkki pisut üle võtnud,“ kõneles teine tumedam hääl temas.

„Kummaline,“ mõtles Frahm ja raputas heatujuliselt pead, „et ma muutusin korraga hulluks ja inimeseks ühtlasi.“

Ta vaatas kella. Rongi ärasõiduni oli veel tund aega. Ta oli Ponyle tõtt kõnelnud: ta pidi kaheks päevaks äriasjus Berliini sõitma.

See Berliini rong! Tas tärkas äkki viha nagu kõigi endiste harjumuste vastu! Poolt Hamburgi võis kohata selles rongis. Firma Hansen-Tellessen, firma Schmidtchen-Johannsen. Mis läks see kõik temale korda?

Veel tund aega võis ta rõõmu tunda erakordsest kevadepäevast. Ta tuli enesele ette madrusena, kes veedab viimist tundi oma puhkusest maal. Nurgal oli suur kohvik, mille ees seisis livrees portjee, kes näis nagu suurvürst. Lähemale astudes märkas Frahm, et suurvürst oli papist ja portjee kõhul oli plakat peal-

kirjaga: „Kellaviitee kabareeliste ettekannetega. Miss Madeleine uue programmiga.“

Frahm astus sisse ja võttis istet poodiumi lähedal ühe väikese laua juures, pärast seda kui oli ülesriputatud ajalehtede reast möödudes valinud välja ühe Kopenhaageni ajalehe.

Ta lehitses seda, kuna poodiumil esines keegi mees humoristlikkude ettekannetega.

Ajaviiteleheküljel ei olnud enam midagi lugeda Flagstadi külaskäigust. Teised nimed, teised tükid.

Nukralt pani ta ajalehe kõrvale. Anna Flagstad ja ta kirev maailm oli nagu nõiavaibal ära lennanud, ei tea, kuhu teisele maale — temale kättesaadamatu nagu unenägu. Tema ise aga istus oma väikese kohvriga ühes äärmiselt banaalses kohvikus.

Hefkeks langes ta pilk uuesti ajalehele.

„Palun võtke mulle ühendus Kopenhaageniga, number 1765, otsekohe,“ ütles ta ooberile.

Oober kirjutas numbri üles ja ruttas kõnet tellima.

Frahm polnud nüüd enam nukker. Elevus pöördus temasse tagasi. 1765 oli Kopenhaageni kuningliku teatri number ja seal teati kindlasti, kus Flagstad viib praegu turneel.

Poodiumile astus nüüd daam, kes oli selle keskpärase lokaali jaoks liialt elegantset rõivastatud. Vedik kahises ja sätendas ta seeliku küljes ja valged ballikindad ulatusid üle küünarnukkide. See oli miss Madeleine.

Häälekõvendaja tegi teatavaks:

„Miss Madeleine kannab ette nüüd laulu ‚Keegi ei saa oma nahast välja‘. Tekst ja muusika Guido Schmidilt.“

Daam tõstis jala toolile, mis oli sinna seatud just selle žesti läbiviimiseks, heitis pilgu klaverimängija poole, kõhatas, asetaski jala veel silmatorkavasse asendisse ja algas siis sügava, venitava häälega oma laulu.

Frahm kuulas teda ainult pooliti. Ta ootas telefoniühendust.

Miss Madeleine venitas oma banaalset laulu. Pöördudes ühe vanema härra poole, kes näis olevat üks tänulikem osake siinsest publikust, alustas ta nüüd refrääniga:

„Keegi ei saa oma nahast välja,
ei keegi... ei keegi!“

„Dalun, Kopenhaagen!“ teatas oober ja vabastas Frahmi edaspidisest laulukuulamisest.

„Halloo,“ vastas talle ükskõikne daamihääl.

„Dalun,“ hüüdis Frahm kuuldetorusse, „kas te võiksite mulle öelda, kus annab Anna Flagstad praegu võõrusetendust? Sooviksin aadressi teada. Olen ta tuttav.“

Teiselt poolt vaikiti tükk aega.

„Droua Flagstad on täna õhtul,“ vastati lõpuks teiselt poolt, „Genfis, linnateatris. Täna ja neli järgmist õhtut. Täna ja homme antakse ‚Candida‘!“

„Palju tänu, preili,“ ütles Frahm. „Väga palju tänu.“ Ta riputas kuuldetoru haaki ja pühkis higi laubalt, sest telefonikapis oli väga kuum. Väljas seisatas ta ja jäi mõttesse.

Pidi ta siis tõepoolest sõitma Berliini äriasjus, kuna Anna Flagstad kusagil kaugel mängis „Candida“? Candida... kuidas see kõlas! Nagu mingi magus saladus.

Can...di...da... Nagu tume muusika oli see sõna. Can...di...da!

Poodiumil aga leelutas ikka veel miss Madeleine.

„Arve!“ ütles Frahm.

Tänaval, kus ta lõpuks sai värsket õhku hingata, peatas ta faksiauto. Oli viimne aeg jõuda Berliini rongile. „Peajaamahoonesse,“ ütles ta.

Kui ta sinna jõudis, oli rongi ärasõiduni veel kümme minutit. Paar ärituttavat tervitasid teda perroonil, aga ta vaevalt noogutas neile.

Süda tagus tal pöörase jõuga, nagu tahtes ta rinnast välja karata, ja Frahm küsis eneselt, kas tal on julgust seda teha?

„Mida?“

„Candidat“ kuulata! „Jah, ma tahan kuulda ‚Candidat‘,“ mõtles ta, kuigi ta selle nime all ei kujutlenud muud kui tumedat muusikat.

Ta läks tahvli juurde, kus olid märgitud sõiduajad.

„Ma ei saa teisiti,“ tagus tal peas.

„Ärasõit!“ kostis käskiv hüüd. Frahm pöördus ümber, ta oli Berliini rongi hoopis unustanud. Berliini rong aga omakorda unustas tema! Juba olid ukсед suletud.

„Frahm, kas sa ei tulegi kaasa?“ hüüdis üks hääl vauniaknast. See oli ümmargune Lund.

Frahm kehitas õlgu.

„Inimeselaps!“ hüüdis Lund paljuütlevalt ja sirutas end aknast välja. Aga rong oli juba täies käigus ja Frahm vaatas falle järele isesuguse naeratusega.

Ta pöördus otsustavalt ümber. „Nii siis, hästi,“ ütles ta. „Nii siis, tore.“

Sellest hetkest alates kuni ta saabumiseni teise päeva pealelõunaks Genfi arenes kõik nagu iseendast, miski ei saanud enam muuta ta otsust.

Või tahab keegi väita, et miski saab muuta inimese südamehääle otsust?

Piirid on selleks, et neist üle astutaks.

*

Frahm jõudis vara õhtul Genfi, olles tulvil mõnusat erutust. Ta kõndis aegamisi mööda tänavat ja päris teed linnateatrisse. Ta saabus väikesele platsile. Keset platsi oli kellegi unustatud sõjaväejuhi mälestussammas ja ainult väike must unustatud kassipoeg jooksis seal mängides ringi. Teatris oli parajasti etendus alanud.

„Siin siis ongi...“ ütles Frahm enesele rahuldalt ja läks ringi ümber maja lavasissekäigu juurde. Teda ei peetud seal kinni ja ta lippas kiiresti trepist üles, kuni seisis raudse ukse taga. Ta surus lingile ja avas ukse, mis viis ta keelatud maale.

„Psst!“ sisistati talle pimedusest vastu. See oli häära Reisiq, inspitsient.

„Kas tulete sisse või lähete välja!“ urises ta vaenlikult valgustatud uksepraio poole, kus seisis Frahm. Frahm laskis seepeale ukse enese järel kinni ja seisis Genfi linnateatri lava taga. Ta ümber lõhnas liimist ja tolmust. Eespool, mõned sammud temast eemal, kõneldi kõvasti. Mäng leidis aset toakulissides. Aegamisi harjusid Frahmi silmad pimedusega ja ta nägi paari nõrka valgusriba, mis tulid toakulisside pragude vahelt.

Ta astus tasakesi valgusriba suunas ja nüüd eraldas ta teistest häältest Anna Flagstadi oma. Flagstad kõneles, aga see ei kõlanud nagu lavalt, vaid nagu tõelises elus, ainult ilusamini ja selgemini. Väga vabalt ja selgelt kõlas Anna Flagstadi hõljuv pehme altohää, mis väljendas nüüd sõnu mingi leebe ja lohutava pilkega. „Vahel oli minu ema hääles selline toon,“ käis Frahmil läbi pea, aga see mõte ununes sealsamas. Siis kostis tasane peen naer alt, kus istus publik. Näis olevat vaimukas tükk. Flagstad kõneles edasi.

„Ta saab ka ilma minuta toime,“ mõtles Frahm lapsikus armukadeduses.

Ja nüüd naeris ta jälle kiirelt ja klaasiselt, nagu tsembalo heliredel, kui seda põgusalt puudutada. Tal polnud aimugi, et Frahm pani oma silma kulissi katkise koha vastu ja vaatas läbi pisikese avause. Frahm tundus enesele koolipoisina. Äga see oli meeldiv olukord. —

Flagstad seisis jõukalt sisustatud kodanlikus toas. Frahm võis kuulda ta hingamist! Oh, see kõik oli nii pinev, isegi siis, kui sellel siin poleks midagi tegemist olnud tema oma saatusega. Pilg kulisside taha on peaaegu sama, kui vaadata pealt, kuidas armas Jumal teeb formi ja päikest.

Candida polnud enam mingi tundmatu mõiste. See inimene seal oli Candida! Äga ühtlasi ka Anna Flagstad. Äga kes ta ka ei olnud, igal juhul oli ta inimene, kelle pärast ta heameelega oli sõitnud tuhat kilomeetrit ja oli valmis veel rohkemgi sõitma.

Miljonite inimeste keskel ainuke inimene! Lõpmatu-
seni olid rongi rattad tagunud ta teadvuses: „Me saa-
me koos õn-ne-li-kuks...“ See meloodia oli saatnud
teda kogu reisi kestel.

Nüüd pöördus Flagstad äkki laval ümber ja vaa-
tas peaaegu täpselt augule kulissis, nagu tunneks
ta, kes seal taga seisab.

„Kas teate ka, et te kõigi oma veidruste juures
olete väga armas poiss, Eugen?“ ütles ta. Aga ta ei
öelnud seda muidugi mitte Frahmile, vaid Felix Vo-
dakile, oma noorele partnerile.

Ta läitis oma tibatillukese taskulambi, mis rippus tal nõõpaugu küljes, ja valgustas umbusklikult võõra nägu. Mulje, mis ta sai, polnud kuigi soodne Frahmile, sest Frahmi välimus jättis palju soovida pärast pikka rongisõitu. Ta oli raseerimata, pükstel polnud korralikke volte ja ta polnud mingi tähelepanuväärne isik Reisigi arusaamiste ning mõtude järgi. Sest Reisig oli küll osade-, aga mitte mingi inimesetundja. „Vaadake, et te siit minema saate,“ lõpetas ta.

Frahmil polnud aga mingit himu ära minna. Mis on vallutatud, seda tuleb alles hoida.

„Kes te olete? Kelle juurde te tahate üldse?“ uuris Reisig.

„Ma ootan proua Flagstadi.“

„Aga te näete ju isegi, et Flagstadil on laval tegemist. Oodake väljas. Kui teil üldse on mingit põhjust ootamiseks.“

Reisigi arvates, nagu ta oma pilguga kindlaks tegi, kuulus Frahm tülikate teatrinarride hulka. Neid leidis igas linnas ja Reisigi ülesannete hulka kuulus nende inimeste eemalepeletamine, kes tahtsid ilmtingimata saada autogrammi või unistasid isegi sellest, et hakata näitlejaks.

„Te ei looda ometi, et proua Flagstad teie ka suks hakkab kellegi juures jutul käima?“ küsis Reisig, et teha asjale lühidat lõppu.

Frahm vaatas talle avalisui otsa. „Mis te ütlesite, palun?“ küsis ta. Ja siis mõne hetke järel kerge imestusega: „Kuidas tulete te niisugusele asjale?“

„Mitte mina ei tule. Teie ise tulete! Seda on teie ninaotsast näha. Ma tunnen niisuguseid inimesi. Aga sellest ei tule midagi välja, kallis härra.“

„Kas ma näen siis selle järgi välja, et tulen paluma eestkostmist?“ küsis Frahm ikka veel imestunult.

„Ei huvita mind,“ ütles Reisig sosistava teravusega ja otsis raamatut lehitsedes järgmist märgusõna. „Igal juhul proua Flagstad ei kosta teie eest, ei anna autogramme, ei laena raha, ei lähe kellelegi ristiemaks, ei kirjuta ühelegi näokreemi-reklaamile alla ja tema

elu on juba kindlustatud. Ja mis muu põhjus võiks teil olla? Proua Flagstad soovib rahu, rahu, rahu!”

Siis avanes üks uks ja lavalt ilmus Anna Flagstad.

„Jah, rahu on see sõna,“ ütles ta tasa, nähes esialgu ainult Reisigit. „Lapsed, te teete siin rohkem lärmi kui meie laval. Mis siin siis lahti on?“

„Ikka see vana lugu,“ sisitas Reisig, „inimesed, kellel pole mingit asja kulisside taha. See noormees siin...“

Flagstadil polnud enam aega vaadata sinnapoole, kus Frahm seisis. Frahm oli üsna pimedusse taganenud ja teda oleks sealt üsna raske olnud ära tunda. Anna Flagstadil oli ainult väike paus ja selle aja kestel pidi ta ümber rõiyastuma. „See on teie mure, Reisig, et niisuguste inimestega hakkama saada.“

Ta astus lavaukse poole.

Sel silmapilgul tormas Frahm pimedusest välja, suunas oma sammud Flagstadi poole ja sulges tal tee.

See meenutas atentaati.

„Olete te hull?“ ütles Flagstad ehmunult, ilma et oleks Frahmi ära tundnud.

„Ei, ma ei ole hull,“ vastas Frahm tasa ja hingas sügavalt. Ta näol oli punaka hädavalgustuse paistel palavikuline kuma.

„Mu jumal, Frahm,“ ütles Flagstad ja võttis käe ukseleingilt.

„Jah, see olen mina,“ ütles mees. Muud midagi.

„Aga, Frahm... Jumala pärast... Mis on siis juhtunud? Ons Ponyga midagi?“

„Ei, ei,“ vastas Frahm kiiresti ja neelatas.

Reisig pomises mürgiselt omaette.

See väike vahejuhtum leidis aset mõne sekundi kestel.

Frahm tundis välkkiirelt, et oleks raske hakata kõnelema „kirjudest pallidest“ või õhukesest unistustloorist, ilma et ennast sealjuures mitte naeruväärseks teha.

Flagstadil oli kohe etteaste ja ta pidi jätma Frahmi sinnapaika. „Hiljem,“ ütles ta, „ma pean nüüd minema.“ Ja ta kadus trepikotta.

Frahm jäi sinna seisma, rusikais käed rõõmsalt võitlusvalmilt taskus. Reisig vaatas teda eemalt mitte just väiksema umbusaldusega kui enne.

Vahepeal rõivastus Flagstad ümber Marta abiga. „Rumal poiss,“ ütles ta tasa ja ta naeratuses oli rõõmuvärinat. „See rumal poiss...“ Ta vaatas peeglisse. „Nüüd ongi ta siin.“

„Kes?“ küsis Marta.

„Frahm,“ ütles Flagstad, „mõtle ometi, ta on lihtsalt jälle siin.“

„Frahm?“ kordas Marta venitades ja uskumatult, nagu oleks siin tegemist mõne muinasjutulise olevusega. „Kas see selle sirelikimbuga... Kopenhaagenist?“

„Just seesama,“ ütles Flagstad, kohendades oma pluusi. Siis tõusis ta üles ja tegi seda, mida ta polnud teinud kunagi varem. Enne kui vana Marta õieti veel taipas, oli Flagstad löönud oma käsivarred ümber ta ümmara keha ja ei puudunud palju — ta oleks Martat isegi suudelnud õunpunasele põsele.

Siis oli ta aga juba ukse juures, seisis seal ja viipas käega. „Jälle elatakse!“ sosistas ta säravalt. „Vana hea Marta, jälle elatakse!“

Marta vaatas talle otsa, nagu täis säravat liigutust.

„Aga kellelegi ei tohi midagi öelda,“ sosistas Flagstad, näides oma õnnes nii noorena. Ta pani näpu suule.

„Inimesed ei salli seda, et oled õnnelik! Kuuled sa: mitte kellelegi!“

„Aga muidugi mitte,“ ütles Marta hääletult ja imestudes ning vaatas Flagstadile järele, kui see kadus ukse taha. Siis noogutas ta peaga. Kui proua Flagstad saaks õnnelikuks, siis oleks tema ka õnnelik.

Ta pidi istuma. „Armas Jumal taevas,“ mõtles ta ikka veel imestunult, „lase tal õnnelikuks saada...“

Flagstad läks trepist alla ja kogus end. Ta teadis: all seisis Frahm ja ootas teda. Ponyle ta praegu ei mõelnud. Ka oli tal niisama vähe süütunnet, nagu on ilmal ja tuulel, kui nad rikuvad ära noore külvi.

Frahm seisis samas kohas, kuhu ta oli tema jät-

nud. Ta astus sammu Flagstadile vastu ja tahtis uuesti alustada.

„Etteaste!“ ütles Flagstad ja möödus temast.

Tal oli öelda ainult mõned laused, siis oli esimene akt möödas. Frahm kuulis, kuidas eesriie kokku lan- ges, ja seejärel kostis käteplagin.

Teiste osade kandjad läksid Frahmist mööda teda märkamatuft.

Flagstad jäi aga tema ette seisma. Naeratus, mis oli ta näol, kuulus küll veel publikule, aga Frahm võt- tis ta enesele.

„Ma saadan oma ümmardaja teie juurde, ta viib teid direktsioonilooži. Vaadake korraks teisi akte ka. Ei teeks teile viga. Mis?“

„Ei,“ ütles Frahm naerdes ja õnnelikuna, oodates veel rohkem — nagu laps, kes oma sünnipäeval kuu- lab ära õnnesoovid ja teab, et pärast seda tuleb ai- nult head, ainult kingitusi...

„Ja siis tulete minu hotelli halli.“ Flagstad ni- metas mingi nime. „Olen väga uudishimulik, mis on juhtunud või mis ei ole juhtunud. Muidugi on need puha kujutlused. Kui ollakse teie vanuses, siis tehakse enesele igasuguseid muresid, millele hiljem lüüakse käega. Või... olete Ponyga tülis?“ Vari libises üle Flagstadi näo.

„Ei,“ ütles Frahm kiiresti, „seda mitte...“

„Hästi,“ katkestas teda Flagstad, „siis pärast eten- dust! Vahepeal nautige kunsti. See on vaikne ja üht- lasi julge tükk ja selles näidendis öeldakse asju, mida tavalisest pole kombeks öelda.“

„Oh, see on ilus,“ ütles Frahm.

Flagstad vaatas talle hetkeks üllatunult otsa. Siis naeris ta, aga polnud aru saada, kas ta naeris poisi üle või ühes poisiga.

„Teil enesel pole küll vist suuremat huvi teatri vastu,“ arvas ta siis. „Ja vaadake, ma olen suurejoo- neline. Ma võin oma ümmardajaga teile mõned kri- minaalromaanid alla saata ja te istuge lähemasse koh- vikusse ja oodake mind seal...“

„Palun väga,“ vastas Frahm nõrdimusega, „ma

tunnen suurt huvi teatri vastu, isegi väga suurt.“ Ta vaatas Flagstadile siiralt otsa.

Nagu ilus noor koer, mõtles Flagstad. „Nii siis — palju lõbu!“ Ta kadus raudukse taha. Härra Reisig piiras Frahmi veel mõned korrad aupaklikuma umbusuga ja siis tuli Marta.

„Tere õhtust,“ ütles ta, „ma pean viima teid publikuruumi.“ Ta oli üsna hingetu sisemisest pingest ja näitas rõõmsalt Frahmile teed üle lava. Siis tuli üks uks, siis veel üks ja lõpuks andis Marta Frahmi üle ühele loožiportjeele.

Frahm otsis raha. Aga Marta pani mõlemad käed seljataha. „Ei, seda mitte,“ ütles ta etteheitvalt.

Direktsiooniloožis laskus Frahm punase sametiga kaetud tooli ja otsekohe suundusid kõikide silmad ja binoklid temale. Kell oli juba kuulutanud vaheaja lõppu. Inimesed istusid lobisedes ja eeskavadega lehvitasid ning tervitasid üksteist. Mõni üksik istus ka järelemõttlikult ja ootas näidendi jätku.

Frahmi vaadati ta reisiülikonnast hoolimata väga palju. Võib-olla põhjustas seda ta kindel sirge hoiang. Ta oli täis õnne oma kummalisest elamusest. Igas inimeses mängivad suurt osa õnn ja jõud ning inimesed suunavad tahtmatult oma pilgud sinna, kust hoo- vab õnne, tugevust ja jõudu.

Ja nii istus Kurt Frahm, kelle isandaks oli täna õhtul südamehäääl, vaikse erutusega seal ja ootas eesriide tõusmist, mis pidi talle paljastama kõik selle, mida ta siiamaani veel ei tundnud: andumuse maailmale, kus luges elamuse hingeõhk enam kui ärilise tehingu hea lõpp ja ilu ning igatsus rohkem kui kained tõsiasjad.

*

Frahm lahkus aegamööda ja järelemõttlikult teatrist, nagu kuuleks ta kõrv veel kutsuvat heli, mida ta praegu just oli kuulnud. Ta sees oli muutunud kõik rahulikuks. Ilusal kunstil on omadus teha inimesi rahulikuks ja selgeks.

Ja kõndides järvekaldal piki teed, mis viis hotelli, kuhu Flagstad oli teda kutsunud, mõtles ta:

„Nüüd olen ma siis armunud Anna Flagstadi ja tema kunsti. Nüüd lõövad nad mõlemad üle minu pea kokku. Üht ei saa teisest eraldada. Ma pean selgusele jõudma, päris selgusele...“

Hotellis küsis ta proua Flagstadi järele.

„Proua Flagstad pole veel tulnud,“ ütles sile hotellihärra, „aga ta teatas meile, et ta tuleb varsti. Te võite siin all oodata.“

„Hea, hea,“ ütles Frahm, läks läbi halli, võttis istet ühes tühjas kõrvalruumis ja hakkas lehitsema vanu ajakirju.

Lõpuks tuli ta. Tuli üksinda ja ta ümber hõljus veel lavahõngu. Frahm tõusis üles ja kummardus üle ta käe.

„Istuge ja seletage mulle, Frahm. Enne aga, kui te algate, pean ma teid millekski käskima. Tohin ma?“

Frahm noogutas ootavalt.

„Nimelt, et te otsekohe sõidate! Täna õhtul veel! Järgmise rongiga.“

„Ja miks?“

„See on... Pony pärast,“ ütles Flagstad.

„Pony arvab, et ma olen ärireisil Berliinis...“

„Vaadake,“ ütles Flagstad, „ja just eriti seepärast. Nii siis, teie vahel ei ole ikkagi kõik korras?“

„Ei,“ ütles Frahm ja tõmbas hinge tagasi. „Äga see pole kõige tähtsam. Üleöö on muutunud tähtsaks hoopis teised asjad.“

„Ärmas poiss,“ ütles Flagstad, „mis üleöö tähtsaks muutub, on teisel hommikul hall ja variseb kokku nagu tuhk. Säärased öömõtiskelud tuleb unustada.“

„Ja miks?“ küsis Frahm tormikalt. „Kas pole igal inimesel õigus omaenese elu peale?“

„Frahm,“ ütles Flagstad, „mida teate teie omaenese elust?“

Juba jälle see tasane, rahulik, kaugelt kostev toon.

„Igatahes niipalju küll,“ ütles Frahm, „et ma tean, mis tund on mulle lõõnud.“

Flagstad vaatas talle näkku.

„Jah, täna õhtul,“ ütles Frahm tuliselt ja säravalt, „tundsin ma, et ka minule on saatusefund lõõnud. Meil kõigil on valik kahe elu vahel: üks, mida me tõeliselt elame, ja teine, mida me tahame elada. Neil inimestel on puudunud otsustamisjõud. Mul mitte! Mina olen otsustanud anda end selle teise elu hooleks, oma igatsuseelu hooleks. Kui ma täna õhtul istusin teatris, siis tundsin ma, mis on mu õige elukutse.“

„Teie elukutse?“ küsis Flagstad, tõmmates kulumud kõrgele. „Kuidas te seda mõtlete?“

„Jah,“ ütles Frahm eksimatult, „kui ma õieti mäletan, siis olen ma alati tahtnud saada näitlejaks.“

Flagstad vaikis viivu aega.

Siis naeris ta kergelt lühikest naeru. „Aga Frahm,“ ütles ta, „ma olen teid alati mõistlikumaks pidanud.“

„Mis on mõistus?“ küsis Frahm järsult.

„Mõistus,“ vastas naine tasa, ilma Frahmile otsa vaatamata, „on see, mis hoiab meid vaos, kui meie tunded või neid, mida me peame tunneteks, lähevad liiale. Mõistus on igapäevane leib ja tunded on vein.“

„Siis olen ma sel juhul veini poolt,“ ütles Frahm ja ta silmis oli väljakutsuv läige.

Tükk aega ei lausunud nad midagi.

Siis tõusis Flagstad ja läks kellanupu juurde.

„Punane või valge?“ küsis ta.

Oober ilmus. „Pudel Beaujolais'd,“ ütles Flagstad. Oober lahkus.

„Kas te peate mind andetuks?“ küsis Frahm edasi. Ta oli vaevalt tähele pannud Flagstadi vahepealset kõnet ooberiga.

„Jah, Frahm,“ ütles naine, „jah, jah ja veel kord jah! Ma pean teid täiesti andetuks. Pean teile seda ütlema, et ei tuleks midagi halba.“

„Aga kust võtate selle, et mul pole annet? Ma pole saanud teile seda ju veel tõestada.“

„See on minu kohus,“ ütles Flagstad, „õelda igale inimesele, kes tuleb minu juurde, et pean teda täiesti andetuks. Milline kujukutlus on inimestel näitleja elu-

kutsest ja näitleja eraelust! Olen kindel, Frahm, ka teil on illusioonid. Te kuulete ainult lõpuovatsioone ja näete kirjut, ilusat, erutavat pilti laval. Aga aastaid kestev õpiaeg, hallid proovid, võitlused enesega osa pärast, väikesed intriigid, ebaõnnestumised, mis tabavad ka kõige andekamaid, aeglane tee provintsilinnast provintsilinna, kuhu tuhanded jäävad peatuma ilma edasi saamata, seda kõike te ei näe! Frahm, katsetage, mis tähendab see — olla väikene või kesk-pärane näitleja. Igavene tagasiastumine ja loobumine, pingutus ilma tagajärjeta, mõttetu elu. Nagu raam ilma pildita. Tühi, tühi...“

„Aga te olete ometi selle saavutanud! Te olete ju suur näitleja!“

„Aga kuidas, Frahm? Kuidas?“

Oober tuli veiniga, kallas kaks klaasi täis ja eemaldus.

Flagstad, kes oli kõnelnud toas edasi-tagasi kõn-dides, võttis jälle isfet. Ta tõstis klaasi. „Hommikul vara,“ ütles ta ja ta näole ilmus naeratus, „peate juba unustanud olema oma tormiste lootuste viker-kaare. Sest hiljemalt homme hommikuks peate te Pony juures tagasi olema. Ta on ju väike mõistlik füdruk. Te võite talle kõik rahulikult kõnelda. Ta ütleb ainult: „Mu armas rumal tuulispea...““ Flagstadi hääl värises pisut. „Ta paneb oma käed teie ümber ja kõik on jälle hea. Kas lubate, et saadate mulle telegrammi? Seal tarvitseb ainult seista: „Kõik on korras.“ Et ma saaksin hästi magada.“

Ta peatus.

„Niisiis, Frahm,“ ütles ta tähendusrikkalt, „joo me unustuseks!“

„Ei, ma joon kordaminekuks!“ Ta sirutas oma klaasi Anna Flagstadi klaasi poole. „Palun lööme kokku!“

Naine kõhkles, aga Frahm tuli oma klaasiga veel lähemale. Kõlas tasane klirin.

Flagstad jõi kinnisilmi.

„Kuidas tulite üldse sellele, et hakata näitlejaks?“

Frahm ei vastanud midagi. Ta vaatas naisele ainult otsa.

„Et mulle seda usaldada,“ — ta keeras oma klaasi käes, nii et tuled selles mänglesid ja murdusid — „ainult selleks sõitsite te siia?“

„Ei,“ ütles Frahm ja vaatas talle otsa suuril silmil. „Te teate isegi, miks ma tulin.“

„Jah,“ ütles Flagstad lühidalt. „Aga ma ei tohi seda teada.“

Väike barokk-kell lõi kaminal üksteist lööki selle vaikuse keskele.

Anna Flagstad tõusis üles. „Ma pean nüüd magama minema,“ ütles ta, „et oleksin homme vormis. Näitleja peab elama niisama soliidset elu nagu spordimees, et hoida end vormis. Teater ja tennis: mõlemad algavad t-tähega.“

„Aga teie ja Pony olete hoopis erinevad teineteisest,“ ütles Frahm mõtteis.

„Jah ja seepärast te peategi ära sõitma.“

Frahm raputas otsustanult pead.

„Te olete lootusetu,“ ütles Flagstad. „Nii siis, homme vara einele, eks?“

Frahm kummardus sügavasti üle ta käe.

*

Teisel hommikul paistis päike paljutootavalt ja Frahm, kes oli veetnud öö lähedalolevas hotellis, jõudis õigel ajal ja üllirõõmsas tujus Flagstadi hotelli söögisaali.

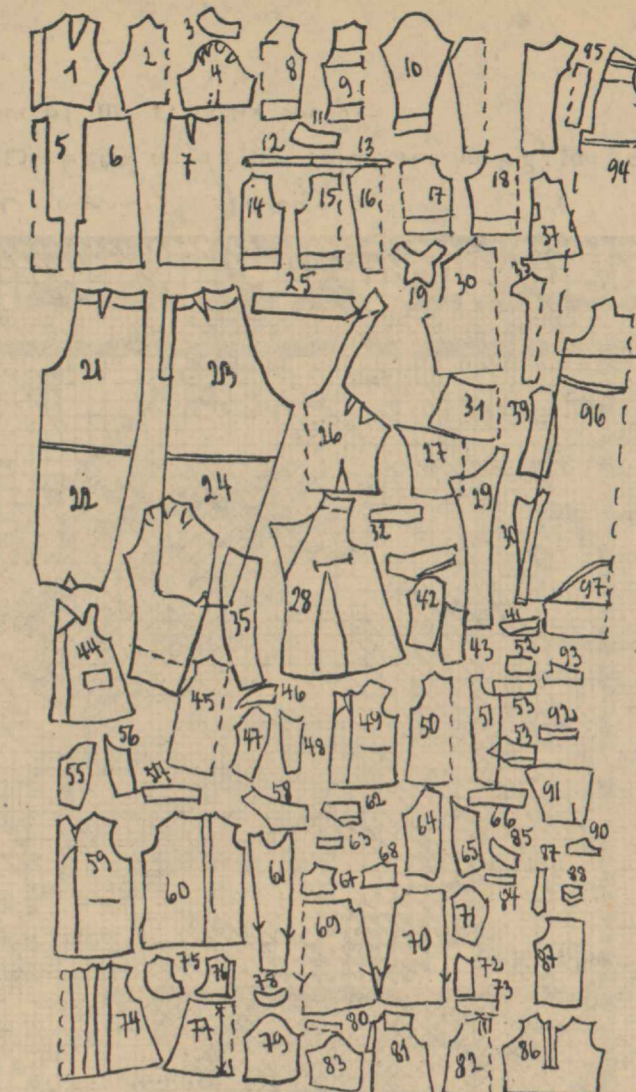
Anna Flagstad istus parajasti einel. Ta näis täna hommikul nooremamana ja värskemana, kuna ta näol polnud minki.

„Ilus on siin!“ ütles Frahm, olles tervitanud ja istet võtnud.

„Jah, ilus. Aga ärge tehke mingisugust muud juttu. Kunas läheb teie rong?“

„Sellele ma pole mõelnud.“

„Jah, aga sellele te peate mõtlema. Olukord on tõsine.“

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
NOVEMBRIKUU MUSTRI JA
LÖIKELEHT 1938. A.

Löige I.

Moefoto. Kleit, rinnam. 96 sm.

1. Estitükk
2. Selg
3. Krae
4. Varrukas
5. Seeliku keskileid
6. " külglaid
7. Tagalaid

Löige II.

Kootud pullover, rinnam. 92 sm.

8. Estitükk
9. Selg
10. Varrukas
11. Krae
- 12, 13. Vöö (liita)

Löige III.

Kootud pullover, rinnam. 92 sm.

14. Estitükk
15. Selg
16. Varrukas

Löige IV.

Kootud pullover, rinnam. 100 sm.

17. Estitükk
18. Selg
19. Passe
20. Varrukas

Löige V.

Suusallikond, rinnam. 90 sm., nr. 489.

21. 22. Püks: estitükk (liita)
23. 24. " tagatükk (liita)
25. Sääre manset
26. Pihiku estitükk
27. Selg
28. Kuue estitükk
29. Reväär
30. Selg
31. Soos
32. Pöön
33. Krae
34. Varruka pealmine pool
35. " alumine pool

Löige VI.

4-a. poisil paltu, nr. 512.

36. Estitükk
37. Esipoole küljetükk
38. Kesk-selg
39. Seljapoolse küljetükk
40. Reväär
41. Krae
- 42, 43. Varruka osad

Löige VII.

3-4-a. tütarlapse paltu, nr. 513.

44. Estitükk
45. Selg
46. Krae
- 47, 48. Varrukas

Löige VIII.

3-4-a. poisil paltu, nr. 514.

49. Estitükk
50. Selg
51. Reväär
52. Tasku
53. Vöö
54. Alumine krae
- 55, 56. Varruka osad
57. Manset
58. Pealmine krae

Löige IX.

7-a. poisil paltu, nr. 515.

59. Estitükk
60. Selg
61. Reväär
62. Krae
63. Taskuklapp
- 64, 65. Varruka osad
66. Manset

Löige X.

1-2-a. lapse öösärk, nr. 516.

67. Esipasse
68. Seljapasse
69. Esilaid
70. Tagalaid
- 71, 72. Varruka osad
73. Manset

Löige XI.

Kleit 2-4-aastasele tütarlapsele, nr. 511

74. Estitükk
75. Esipoole bolero
76. Selg
77. Tagalaid
78. Pool krae
79. Varrukas
80. Manset

Löige XII.

1-2-a. tütarlapse kleit, nr. 518.

81. Esilaid
82. Selg
83. Varrukas
84. Manset
85. Krae

Löige XIII.

2-3-a. poisil päevasärk, nr. 519.

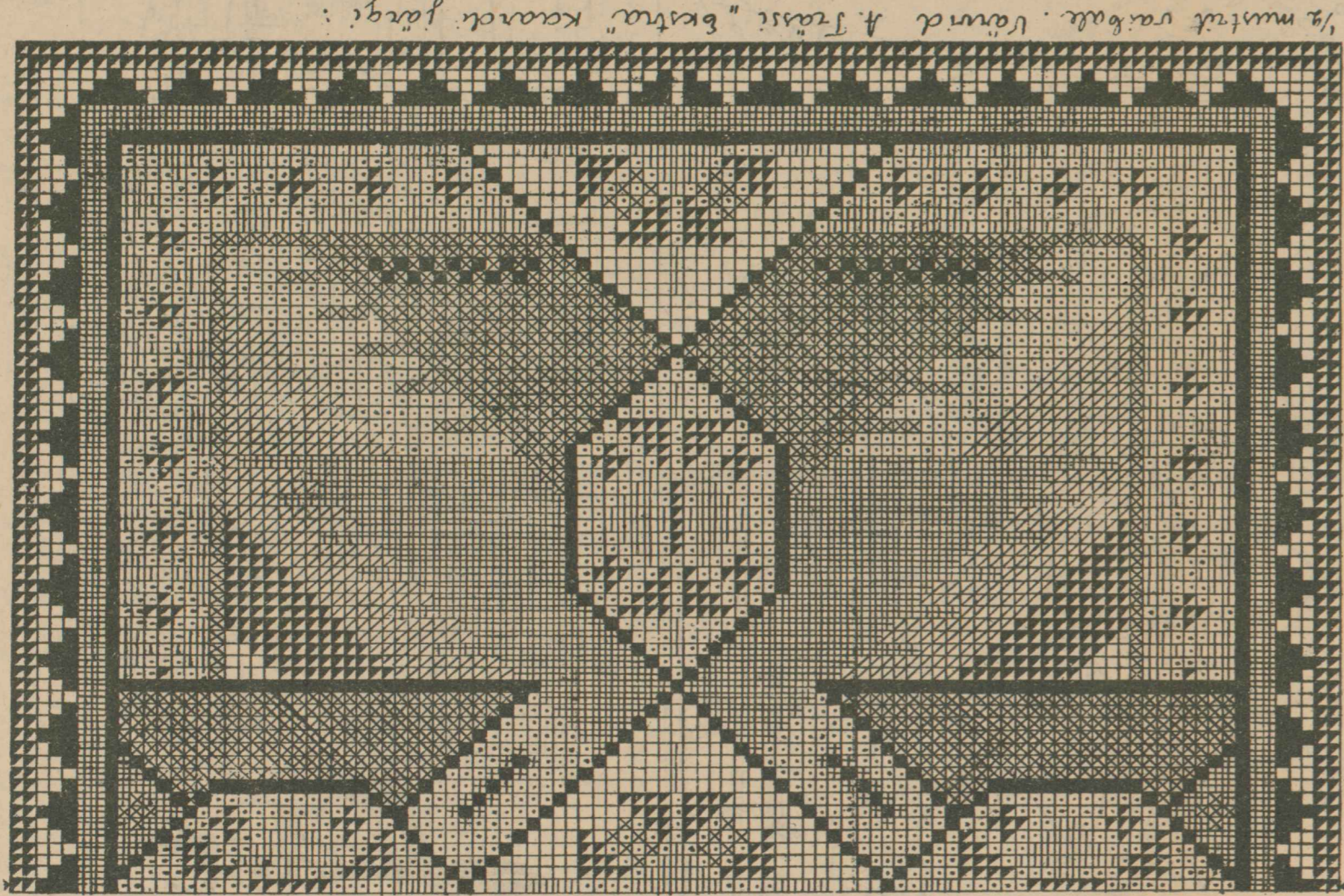
86. Estitükk
87. Selg
88. Nööpauguäär
89. Tasku
90. Seljapasse
91. Varrukas
92. Manset
93. Krae

Löige XIV.

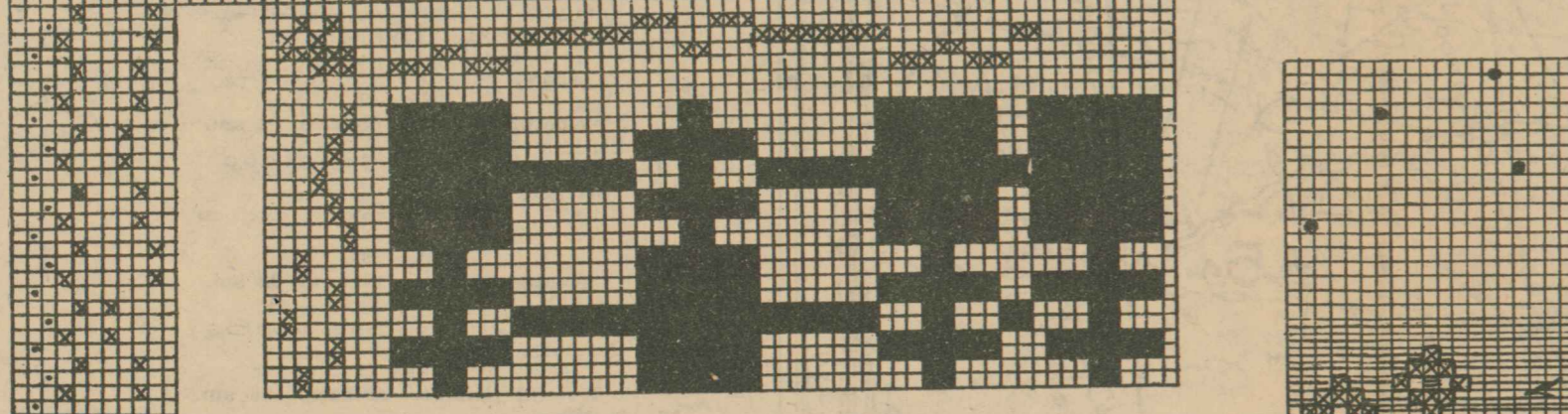
Öösärk 15-16-a. tütarlapsele, nr. 520

94. Estitükk
95. Vestiosa
96. Selg
97. Varrukas

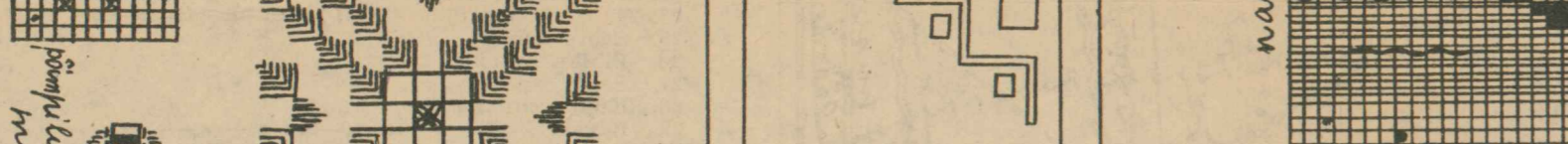
1/2 mustat vaibale. Värvid "Eestia" kaardi järgi:
 ■ - tumepruun nr 56, □ - kaskpruun nr 57, □ - hee nr 48, □ - toheline nr 68, □ - vana-
 roosa nr 70, □ - lilleroosa nr 65, □ - kollakas nr 61, □ - sinine nr 37.

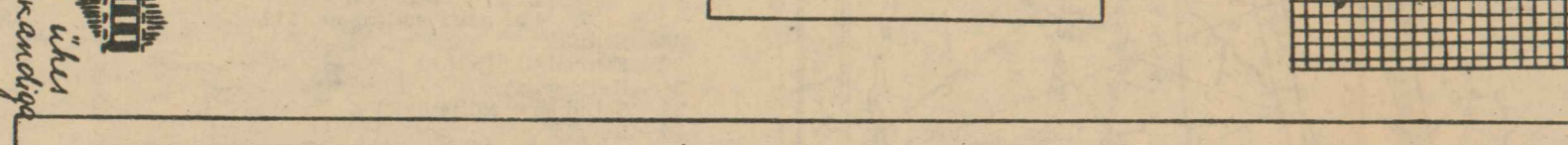
Seadlus ja mustade nööbidega

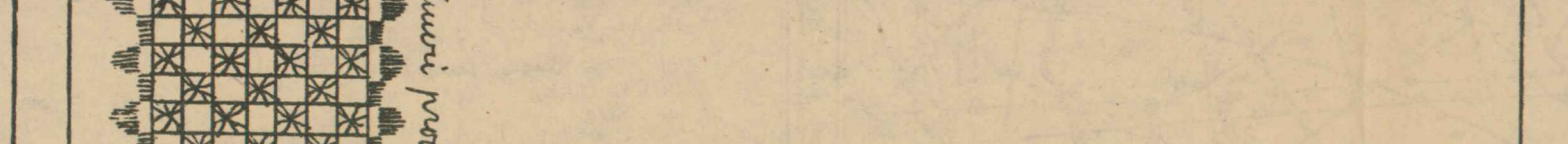
koosmune muster madal

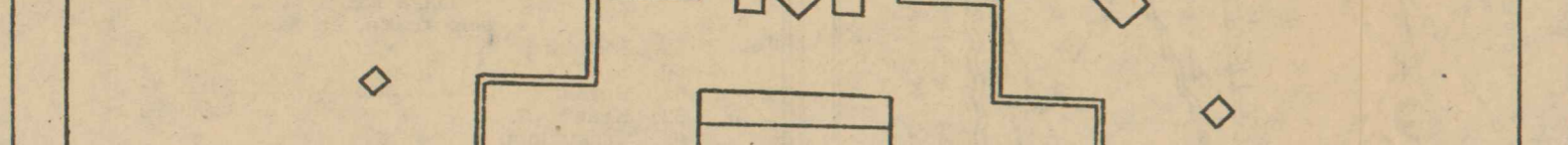
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

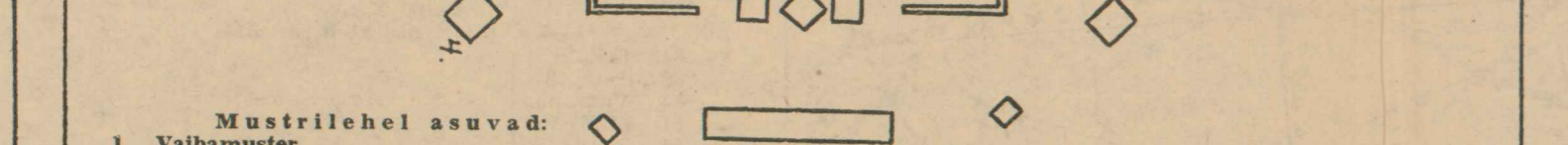
õhupõhine muster väike

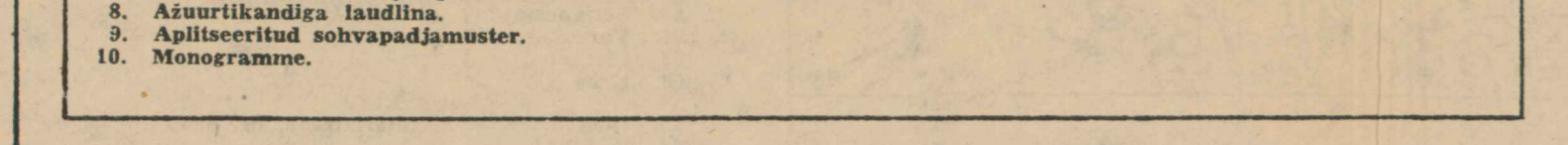
õhupõhine muster väike

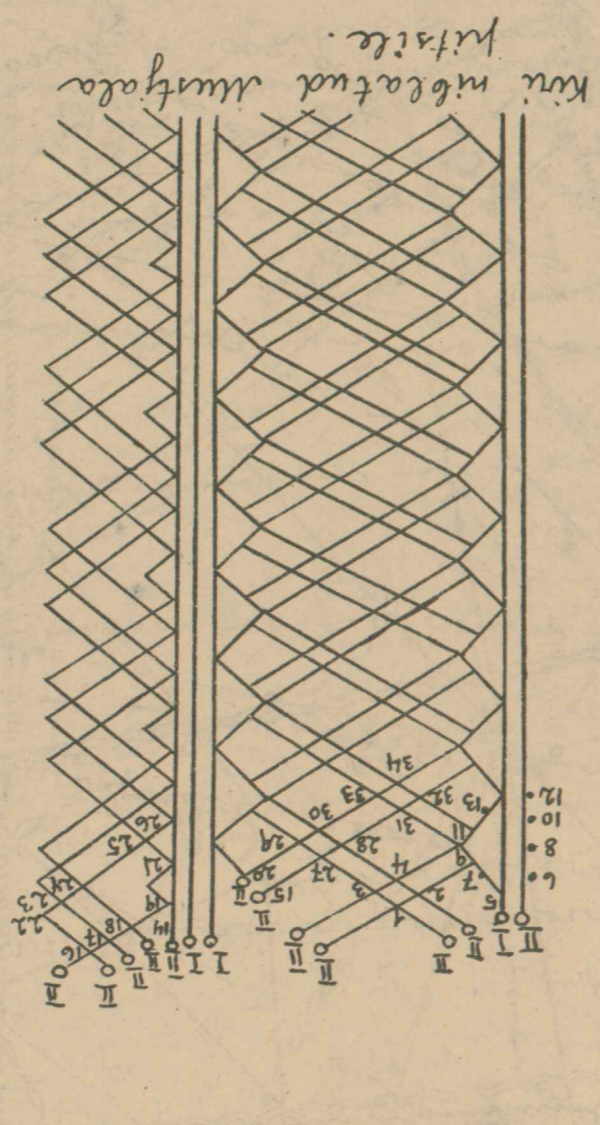
õhupõhine muster väike

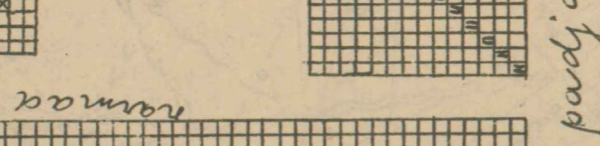
õhupõhine muster väike

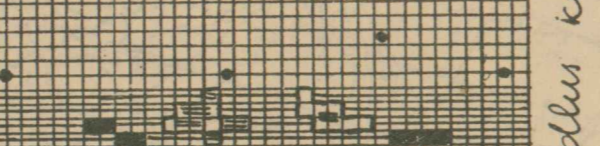
õhupõhine muster väike

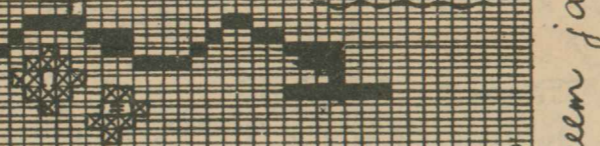
Kui meeleatua mustaga

õhupõhine muster väike

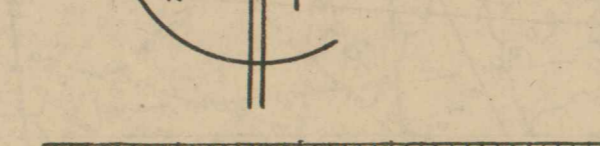
õhupõhine muster väike

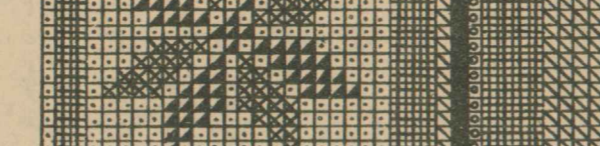
õhupõhine muster väike

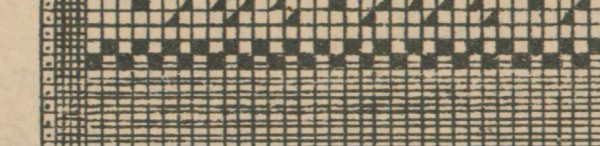
õhupõhine muster väike

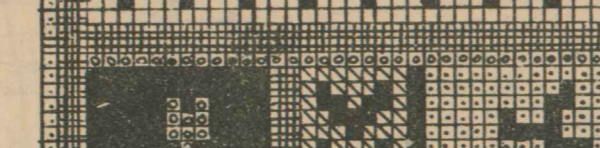
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

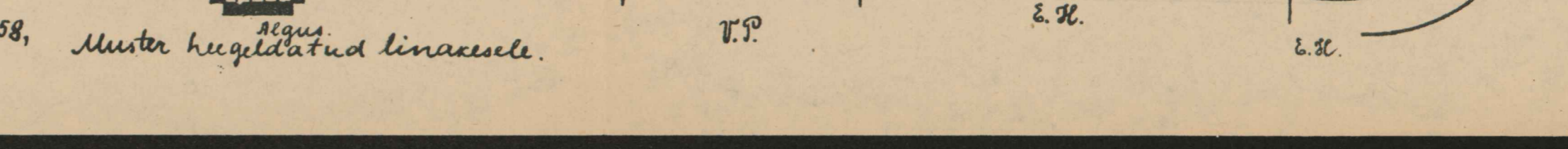
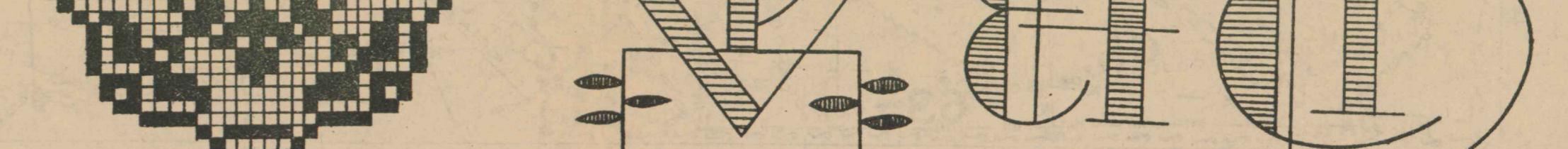
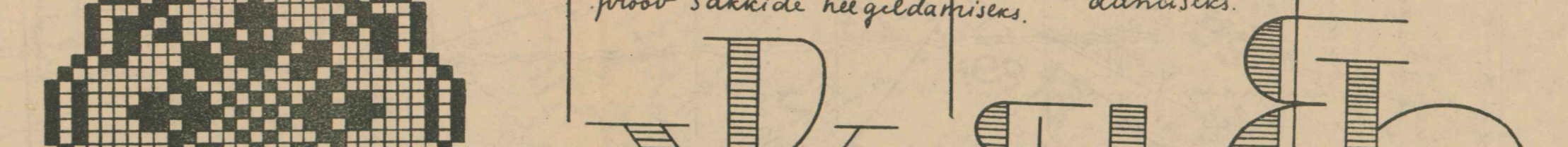
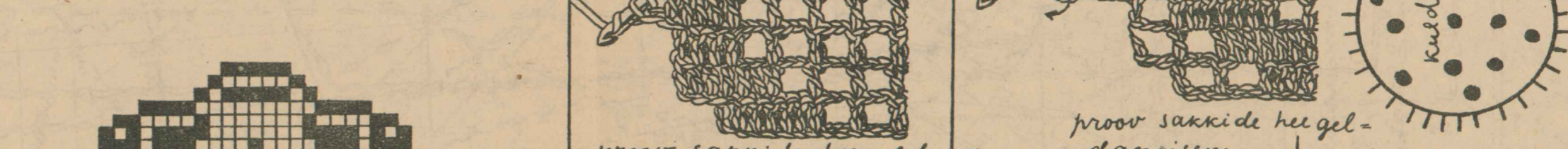
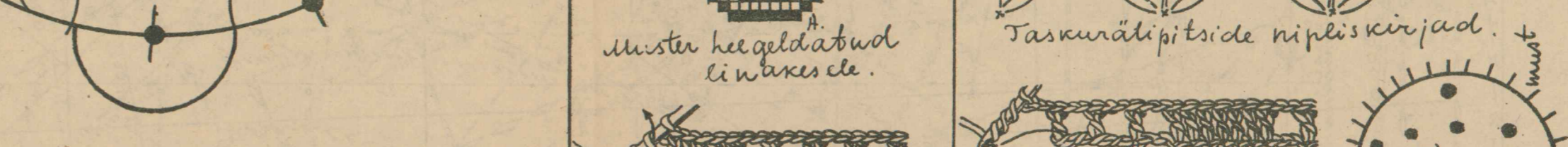
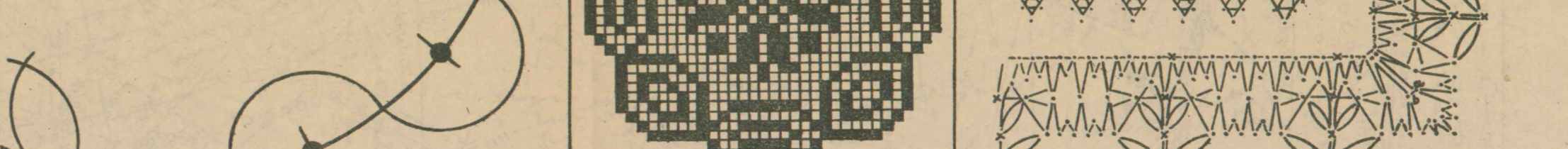
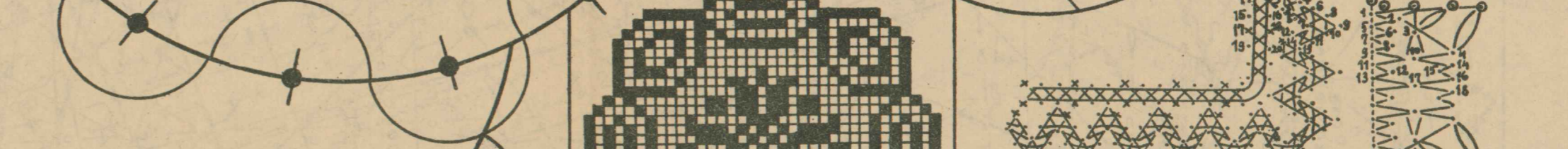
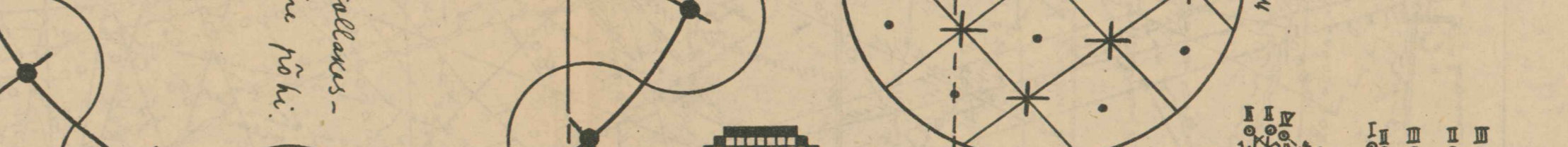
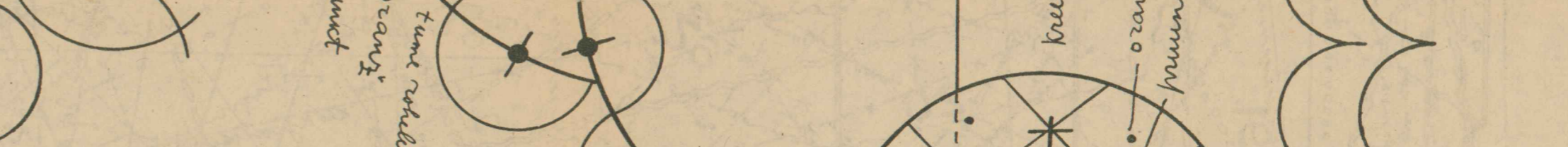
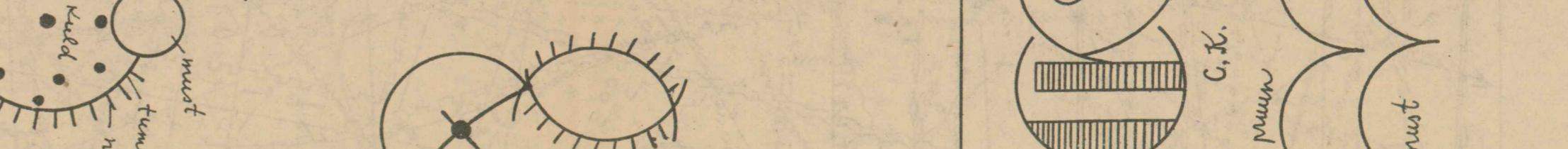
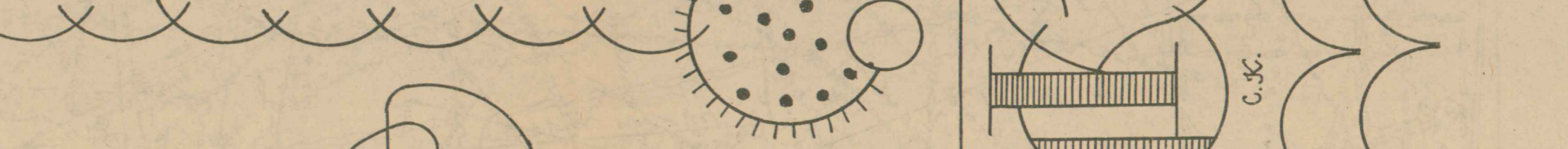
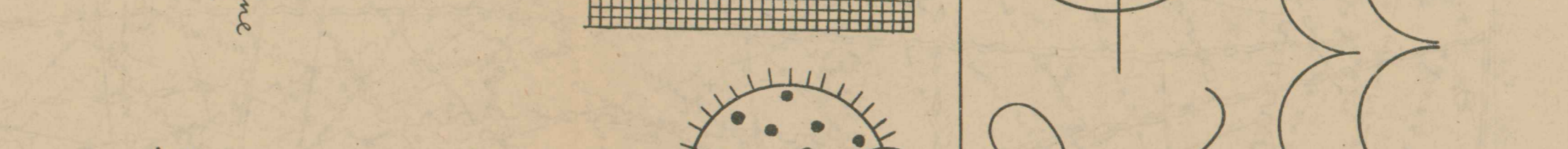
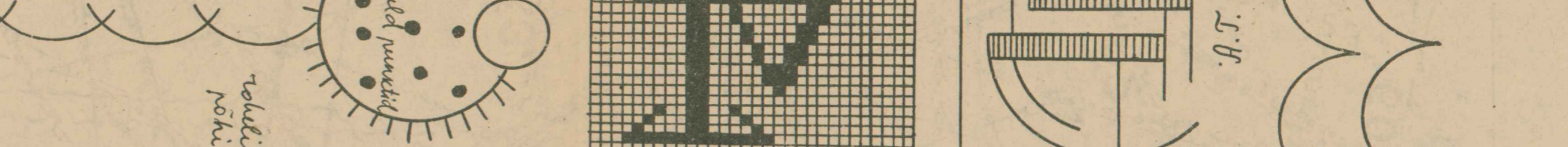
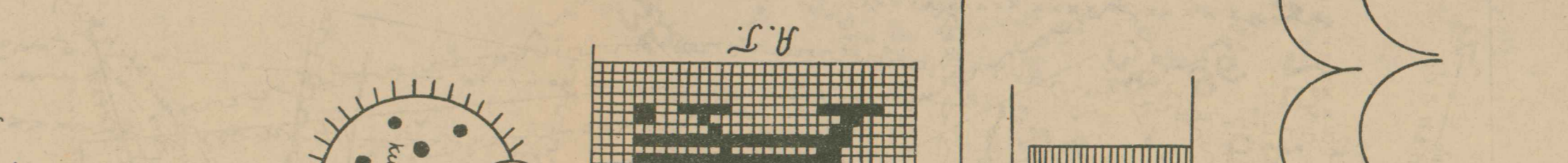
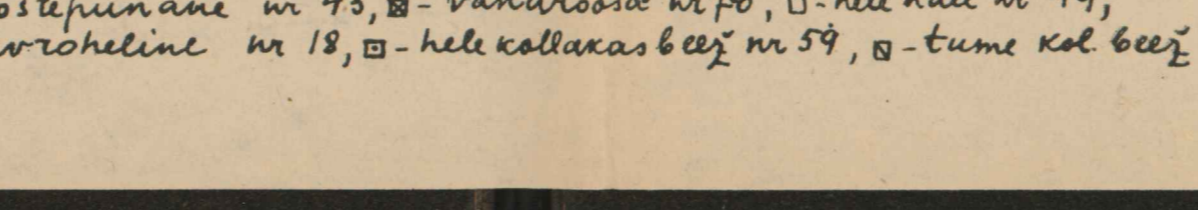
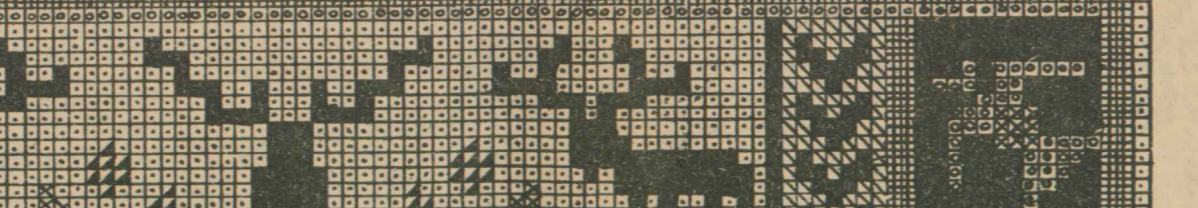
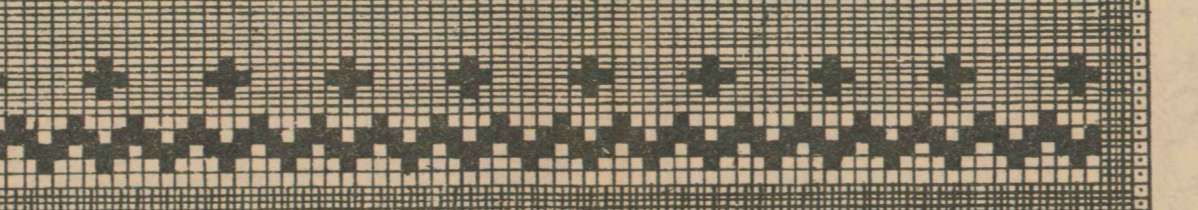
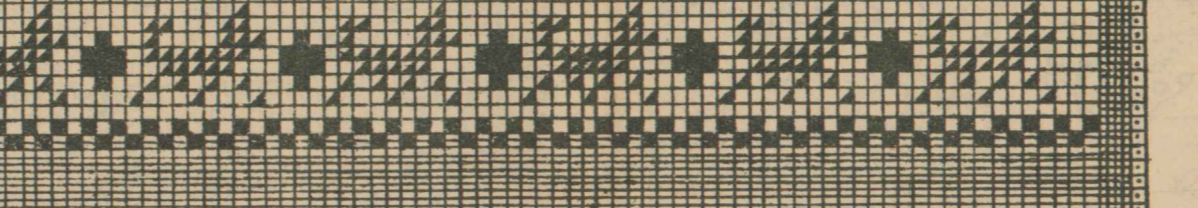
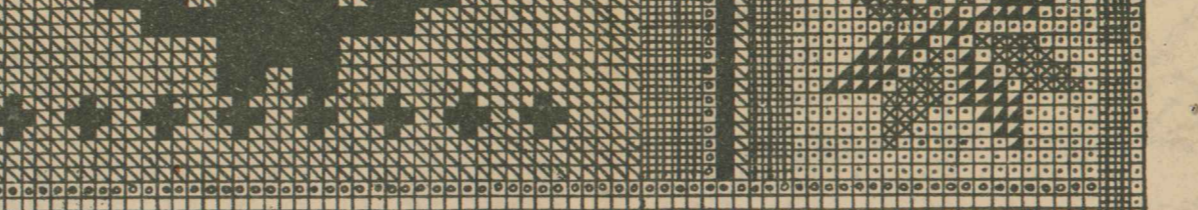
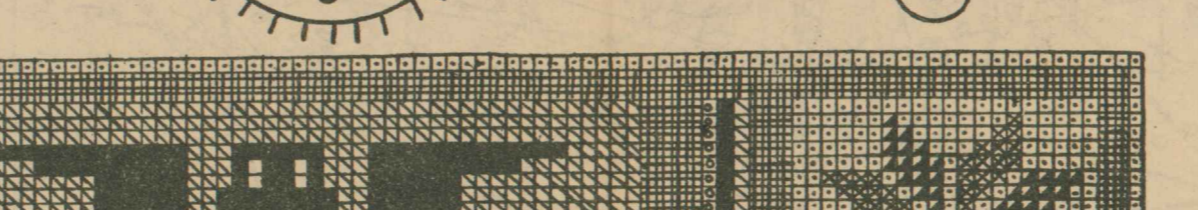
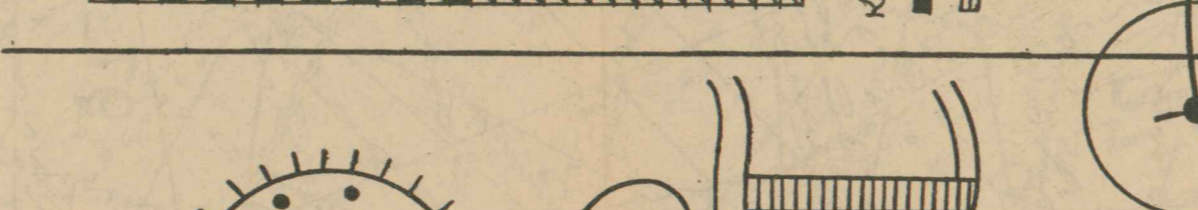
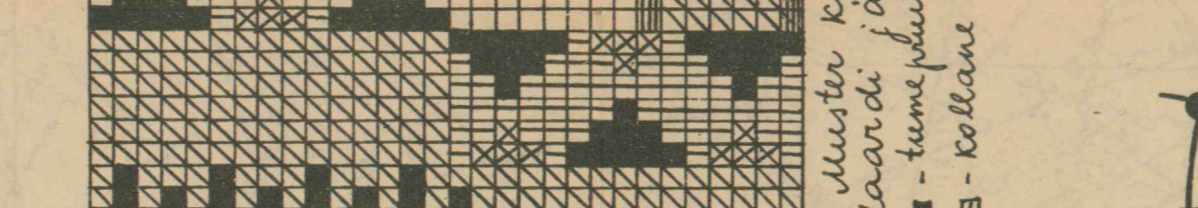
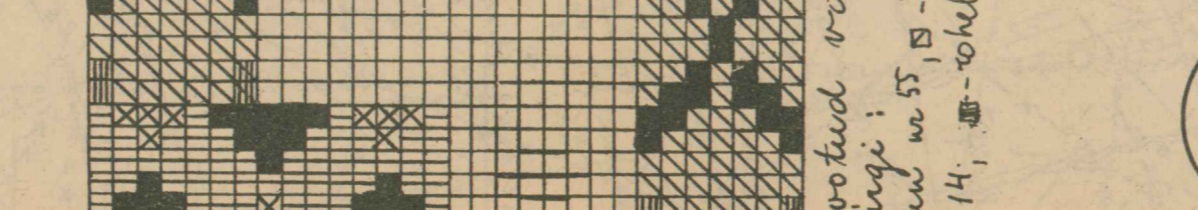
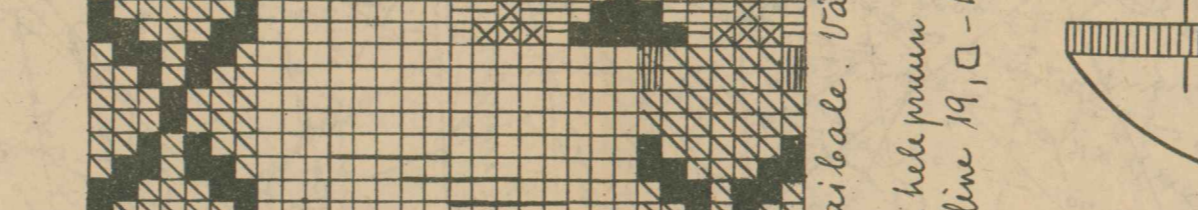
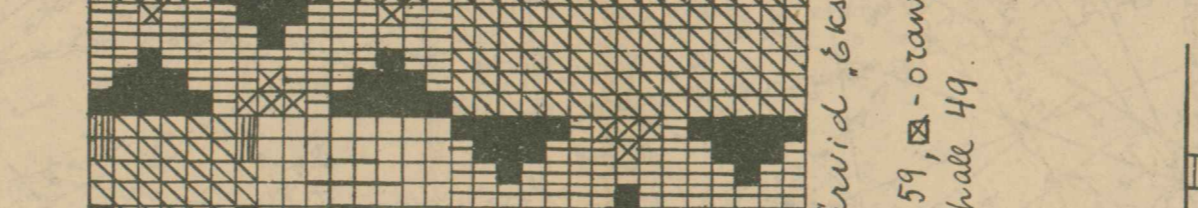
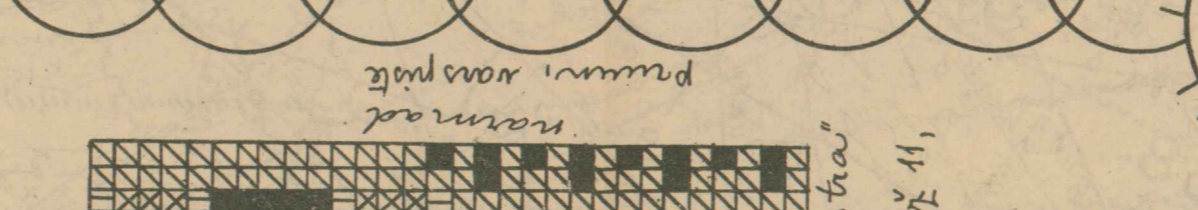
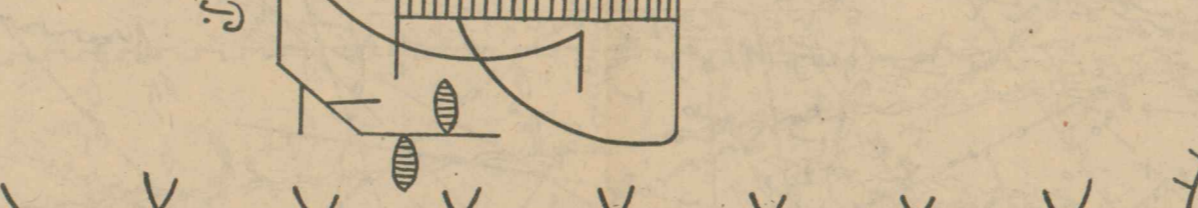
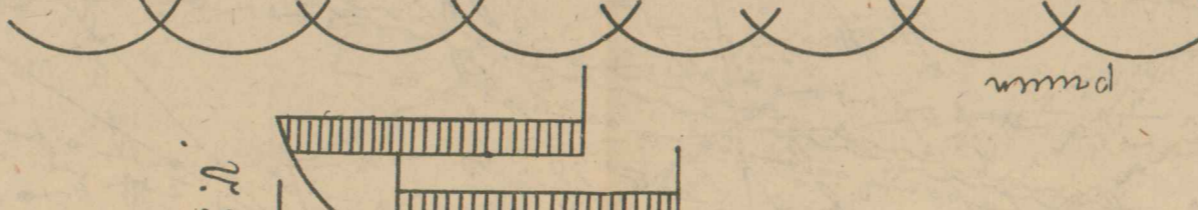
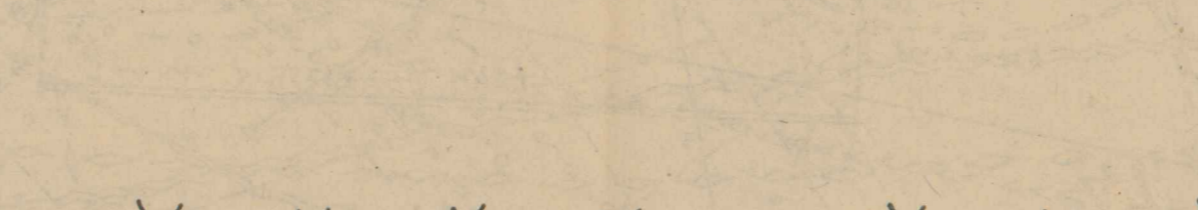
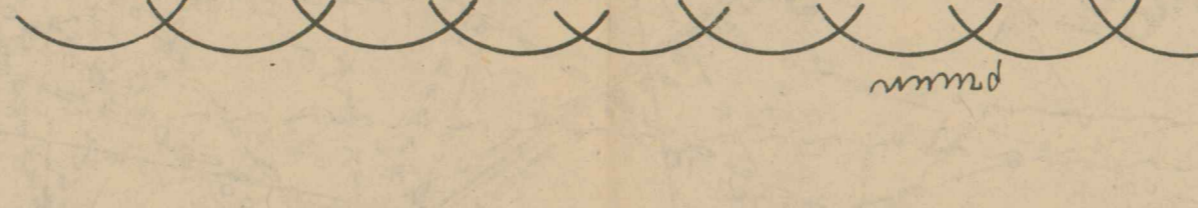
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

Aplikatsioonid õhupadja muster

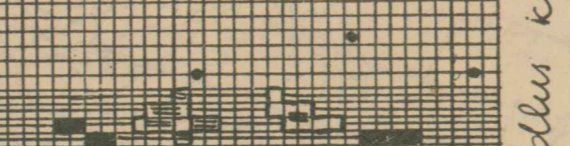
1. Vaibamuster.
2. Lastetua vaibamuster.
3. Kootud padis skeem ja seadlus.
4. Kootud padis skeem ja seadlus.
5. Mõõbitud seadlus.
6. 3 nipliskirja.
7. 2 heegellinamustrit ja -proovi.
8. Asuotikandja laadiline.
9. Aplikatsioonid õhupadja muster.
10. Monogramme.

Skeem asuotikandjaga linale.

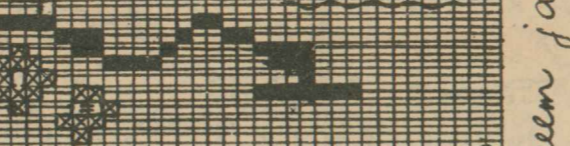
Mustriskeem ja seadlus kootud padjale.

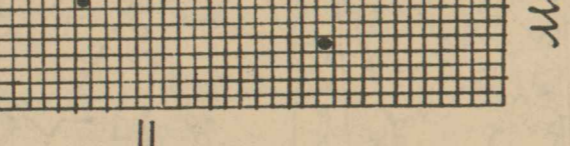
õhupõhine muster väike

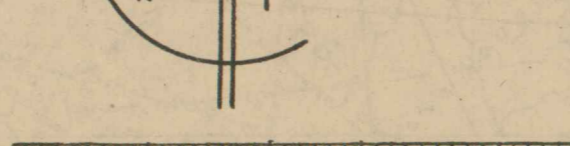
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

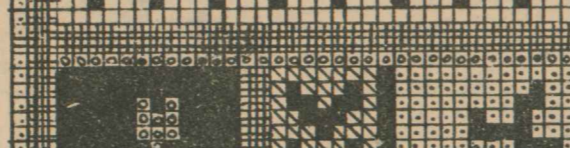
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

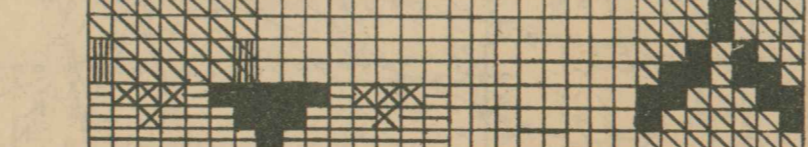

Muster kootud vaibale. Värvid "Eestia" kaardi järgi:

■ - tumepruun nr 55, □ - helepruun 59, □ - oranž 41,
 ■ - kollane 14, □ - roheline 19, □ - hall 44.

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

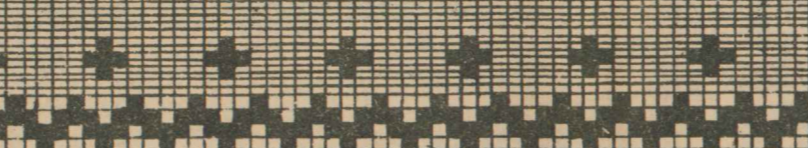
õhupõhine muster väike

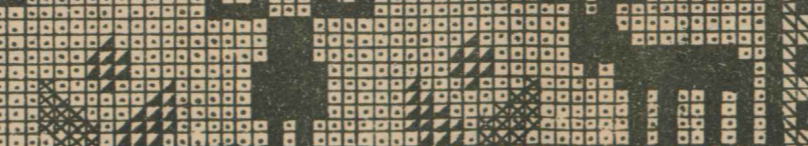
õhupõhine muster väike

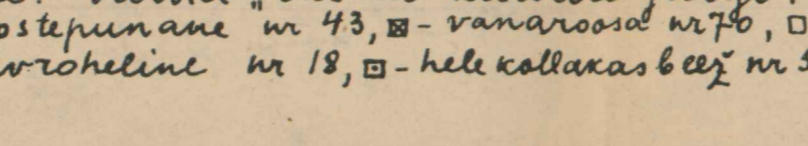
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

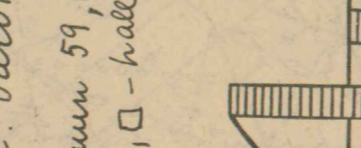
õhupõhine muster väike

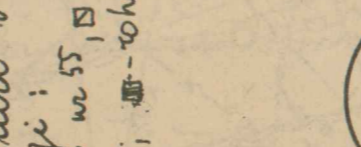
õhupõhine muster väike

Muster kootud vaibale. Värvid "Eestia" kaardi järgi:

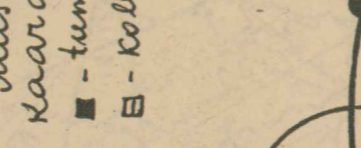
■ - tumepruun nr 55, □ - helepruun 59, □ - oranž 41,
 ■ - kollane 14, □ - roheline 19, □ - hall 44.

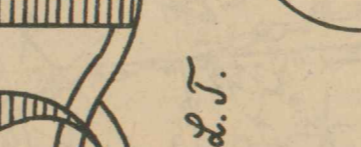
õhupõhine muster väike

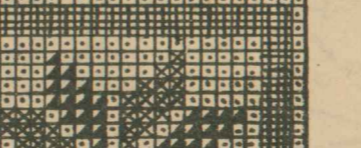
õhupõhine muster väike

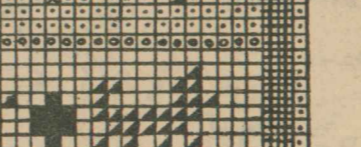
õhupõhine muster väike

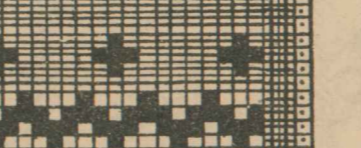
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

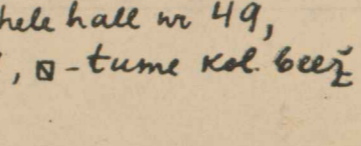
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

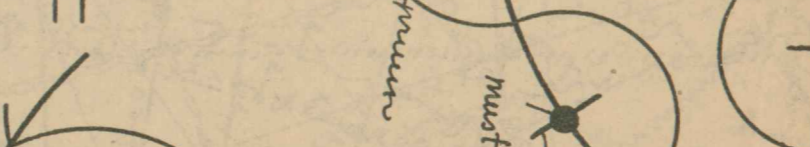
õhupõhine muster väike

Muster kootud vaibale. Värvid "Eestia" kaardi järgi:

■ - tumepruun nr 55, □ - helepruun 59, □ - oranž 41,
 ■ - kollane 14, □ - roheline 19, □ - hall 44.

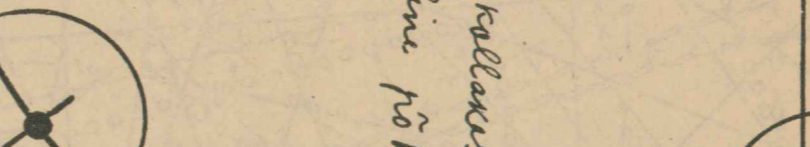
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

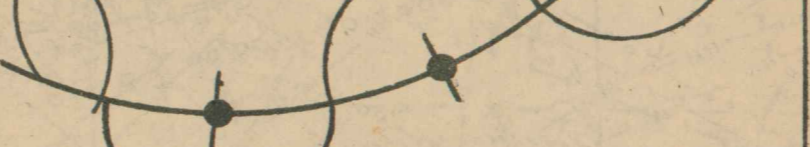
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

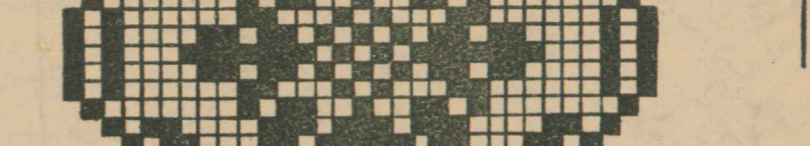
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

Muster kootud vaibale. Värvid "Eestia" kaardi järgi:

■ - tumepruun nr 55, □ - helepruun 59, □ - oranž 41,
 ■ - kollane 14, □ - roheline 19, □ - hall 44.

õhupõhine muster väike

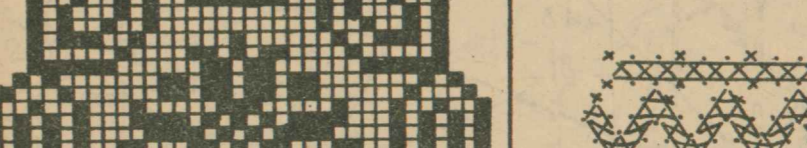
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

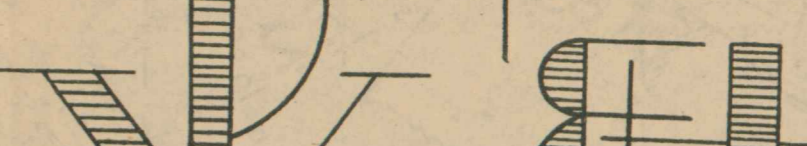
õhupõhine muster väike

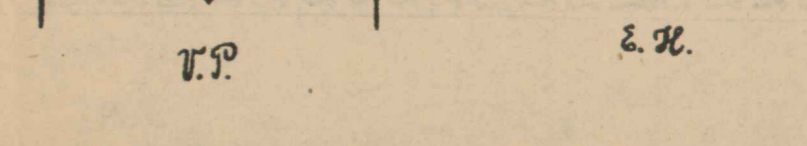
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

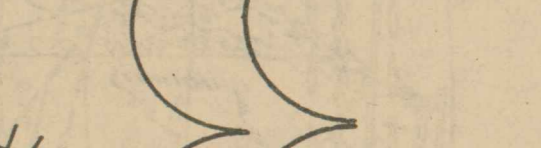
õhupõhine muster väike

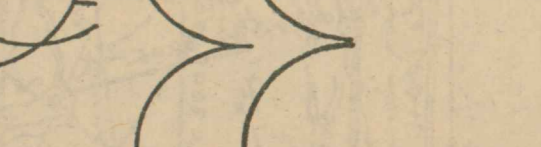
õhupõhine muster väike

Muster kootud vaibale. Värvid "Eestia" kaardi järgi:

■ - tumepruun nr 55, □ - helepruun 59, □ - oranž 41,
 ■ - kollane 14, □ - roheline 19, □ - hall 44.

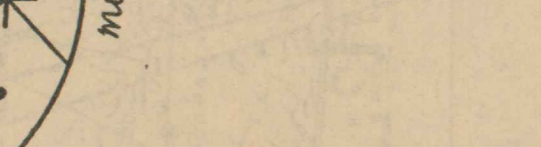
õhupõhine muster väike

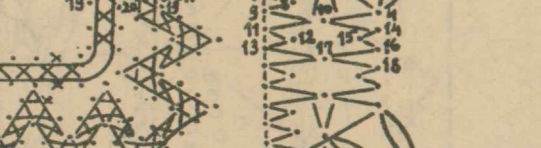
õhupõhine muster väike

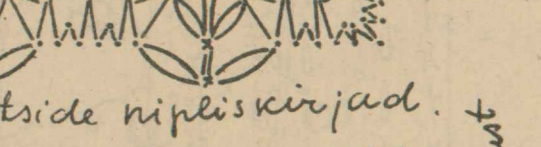
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

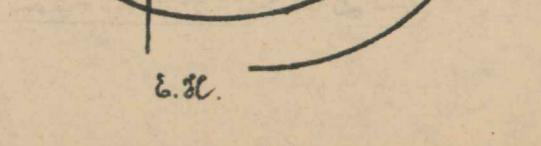
õhupõhine muster väike

õhupõhine muster väike

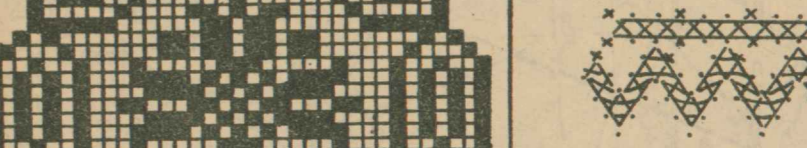

õhupõhine muster väike

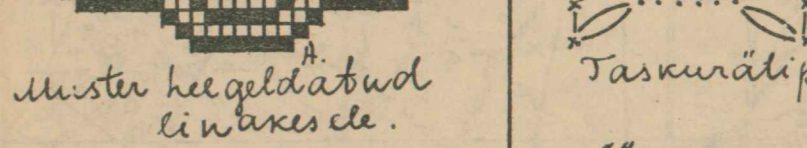

õhupõhine muster väike

Muster heegeldatud linasele.

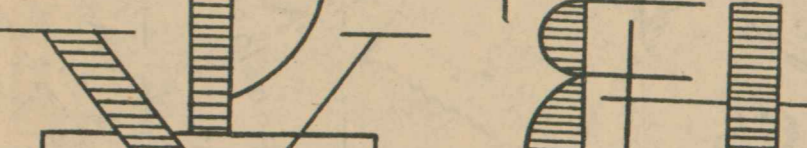
Muster heegeldatud linasele.

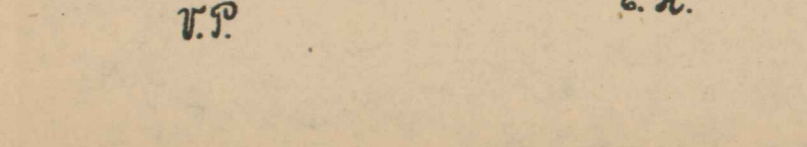
Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

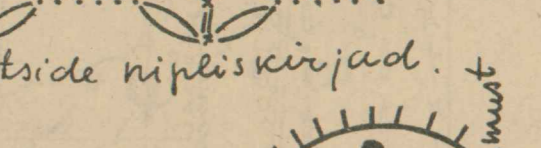

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

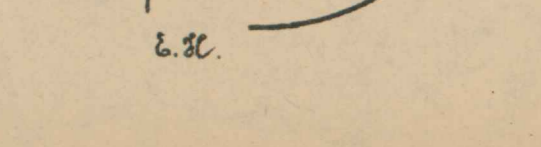
Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

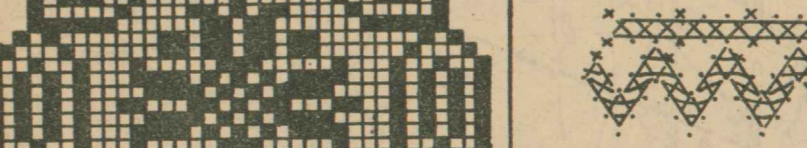

Muster heegeldatud linasele.

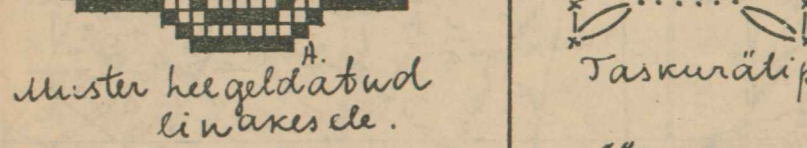

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

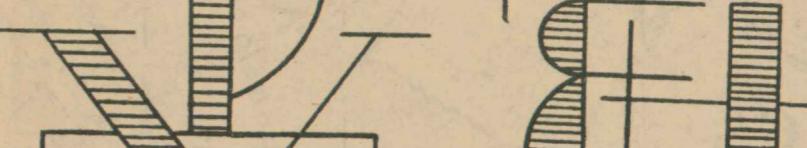
Muster heegeldatud linasele.

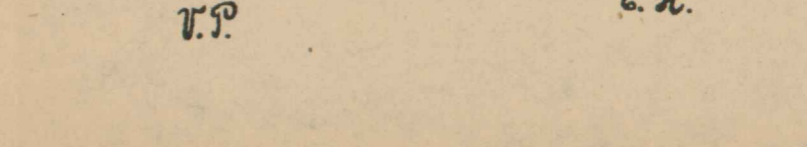
Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

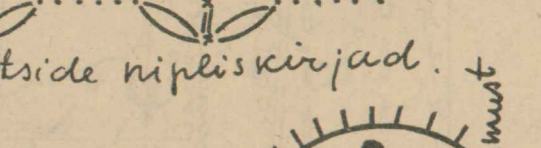

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

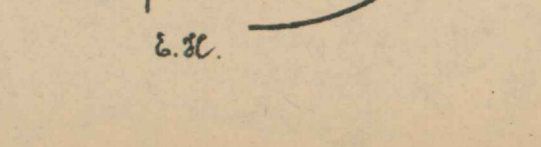
Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.

Muster heegeldatud linasele.